2010. okt.
51.
154

Kapocs

XXXIX évfolyam, 51. szám
Vancouver, BC, 2010 október 15

A SOPRON ALUMNI IDŐSZAKOS KÖZLEMÉNYE

Az angol nyelvtanulás kezdete Abbotsford, BC-ben, 1957 március. (Hátul, balról) Safranyik L, Simon J, Származ K, Varga I, Szabó Gy, Kuppán Á, Pintér L, +Zoltay E, tanár, Sinka Gy, Lovas L, Laczkó A, +Márkus G, (elől) Ötvös I, Tóth T, +Pálka L, +Tőgel Gy, Rétfalvi L, +Pataki I

A TARTALOMBÓL

HONORIS CAUSA
Megtiszteltetések 2
Vivat Professores 3
IN MEMORIAM
Gyászjelentések 7
Megemlékezések 7
VISSZATEKINTÉSEK
1956 Sopron 11
Hontalanság 15
Kezdetek az újvilágban 15
Életutak/Életpályák 23
Anekdótáink 25
Ide, vissza és megint ide 27
'A Műszakiak' 29
IROGATÁSOK
Magunkról 31
Recenzió 32
Reflekció 33
Egyéb... 34
KÖZÖS ÜGYEINK
Hírek/Közlemények 37

MEGTISZTELTETÉSEK

Gizi néni 100 éves

Pap Gizi néni, volt professzorunk, Pap Ferenc özvegyének, Pászner László társunk anyósának születésnapját ünnepelte a Sopron Alumni 2010 júl. 13.-án Vancouverben. (A Szerk.)

Gizella Terezia 1910 julius 9.-én született a Moson vármegyei Galosban (ma Gols, Ausztria), ahol szülei Herzog Görgy és Mária (nee Wetzer) a helység legnagyobb vendéglőjét, a Golser Gmoa Kellert vezették. Két évvel később a család Sopronba költözött, ahol szintén vendéglőt nyitottak s ami 20 éven keresztül tulajdonukban maradt. Édesapját 9 éves korában elvesztette s emiatt nagyon korán kellett édesanyjának segíteni öt fiatalabb testvére felnevelésében. Apácák vezette iskolába járt, ahol kedvenc tárgyai a művészi tánc, népművészet és horgolás volt. Később,18 évesen tánc és etikett iskolás korában a sors összehozta jövendő férjével, Papp Ferenc bányamérnök egyetemi hallgatóval. Két évi udvarlás után komolyra fordult a dolog s amikor a fiatal udvarló kérésére, hogy „Nemcsak a kezét kérem meg, hanem Gizella mindenét", az édesanya válasza az volt, hogy „Vigyed fiam, a tiéd, de aztán vissza ne hozd". 1929 Augusztus 28.-án tartották esküvőjüket Sopronban. Egy év után megszületett első fiuk Géza, de Gizella komoly betegsége (tuberkulozis) miatt négy évig a gyereknevelés a nagymamára maradt. Második gyermekük születésére 1939-ig kellett várni, aki a remélt leány helyett ismét fiú lett, Ferenc. Leány gyermekük se késlekedett, 1941-ben megszületett Márta, aki edesapja kedvence lett. Röviddel ezután a család Erdélybe Désaknára költözött, ahová férjét kinevezték Európa legnagyobb sóbánya vezetésére. Nem sokáig maradhattak, a világháború kimenetele menekülésre kényszerítette őket és egy rövid soproni tartózkodás után egy ausztriai tanyán vészelték át a háború veszedelmeit. 1946 -ban tértek vissza Homokbödögére, Ferenc szülőotthonába.

Az élet nem volt könnyű a kommunizmus alatt. Egy alkalommal, férjét elvitték valami titkos katonai építkezéshez, anélkül, hogy a családdal tudatták volna hollétét s aki csak 3 hónap multával térhetett vissza. Tudták, hogy biztonságuk érdekében valamit tenni kell. Az 1956-os forradalom után először Gézát és családját menekítették át Ausztriába, majd Gizella, kerülő úton, ifjú Ferenccel és Mártával próbált hozzájuk csatlakozni, de csak nagy szerencsével sikerült később nekik is Ausztriába jutni. Bár sok segítséget kaptak a bécsi rokonoktól, Gizellának egyedül kellett a család után nézni, mivel férje ismét hiányzott a családból. Fellélegeztek, amikor az apa is megjelent, borotválatlanul és fizikailag kimerülten a Golser Gmoa Keller családi vendéglőnél.

Röviddel ezután a családfő, Pap Ferenc meghívást kapott a menekült Soproni Erdőmérnöki Főiskola vezetőitől mérnöki tárgyakat tanítani a tervezett kanadai letelepülés után ujrainditott oktatásban, amit elfogadott. A kanadai életbe való beilleszkedés nem volt zökkenőmentes, de nem volt megpróbáltató sem. Férje másfélévig tartó 'professzori' fizetése mellett kénytelen volt állást vállalni, egy egyetemi gyorsétkezdét vezetni. Erős akaratereje, üzleti fogékonysága és széleskörű ismeretsége a süteménykészítés terén hamarosan új kezdeményezésre késztette. Nagyon kevés befektetéssel cukrászdát nyitott saját nevével fémjelezve, ami rövid időn belül, de nagyon sok munka befektetésével olyan sikeres lett, hogy amikor túladott érdekeltségén, az akkorra már üzemmé lett vállalkozás jómódúvá tette. Ezután szabadon élhette napjait s lelhette örömét gyerekeiben, 6 unokájában, 5 dédunokájában és 2 ükunikájában Vancouvertől Kaliforniáig és Ausztriáig.

Férje nagyon korán, 1967 oktoberében elhúny, miután Gizella állandó támogatója és szervezője lett a Kanadai Rák Egyesületnek. A mai napig viseli jegy-gyűrűjét.

Hosszú és egészséges élete lehetővé tette, hogy éljen utázási vágyának s a gyakori európai utak mellett megjárja Afrika és a távolkelet több tájait.

Safranyik László köszöntője:

Kedves kollegák, barátok, vendégek! Gondolom, legtöbben tudjátok hogy Gizike néninek négy nappal ezelőtt volt a 100. születésnapja. Száz év az 4 emberöltő, amibe sok öröm és megpróbáltatás belefér. Gizike néni élete alatt számos socialis, társadalmi, politikai, és technológiai változás történt, nemcsak szülöhazánkban, hanem az egész világon is. Csak megemlitem, hogy Gizike néni még az Osztrák-Magyar monarchiában született, átélt 2 világháborút, az orzság megcsonkitását, 2 forradalmat, a komunizmust, és egy kivándorlást. A sok változást és megpróbáltatást Gizike néni átélte erős életakarattai, rendithetetlen hittel az Úrban és az Úr akaratában.

Kedves Gizike Néni. A soproni erdészek nagycsaládja nevében köszönöm hogy a mai ebéden megtisztelt bennünket megjelenésével és kivánok sok, örömben teljes születésnapot, és további jó egészséget, hogy még sokszor ünnepelhessük együtt ezt a szép napot.

Szabó György köszöntője:

Mindenekelőtt szeretettel köszöntöm kedves Gizike nénit a 100. születésnapja alkalmából és mindazokat, akik eljöttek köszönteni őt e ritka alkalomból. Bizony kevés embernek adatik meg, hogy egy teljes évszázadot végigéljen meglehetősen jó egészséggel. Gizike nénivel 1957. október 15-én találkoztam. Előtte az UBC kórházban töltöttem 10 napot, ugyanis az influenza cudarul levett a lábamról. Lábadozásom közben Safranyik Laci barátom bejött meglátogatni és informált, hogy Papp Feri bácsiék két kosztost keresnek, havonta 35 dollárért és hogy mi a véleményem erről a szerencsés hírről. Már volt 4 másik: Sinka Gyuszi, Fekete Robi, Tóth Tibi és hogy a balekok felett legyen egy vigyázó szem is, Palkovics Jancsi V. éves diáktársunk. Így összesen hatan lennénk. Talán fél percbe került átgondolni az addigi hánya-vetett helyzetünket és örömmel elfogadjam a kínálkozó lehetőséget. Safranyik Laci aztán elintézte a bejelentkezést és a kórházból való kikerülésem után 3-4 nappal jelentkeztünk is a 2. Avenue-n lévő rezidencián a reggeli órákban. Gizike néni kedvesen mosolyogva, szeretettel üdvözölt bennünket és mikor megtudta, hogy még nem reggeliztünk azonnal sütött számunkra tojásrántottát finom sült húsos szalonnacsíkokkal, aminek az illata szinte mennyeinek tűnt az előző 3 hét meglehetősen rendszertelen, szá-

raz és határozottan kiválónak nem mondható 10 napi kórházi koszt után. Az évek során sokszor visszaemlékeztem erre, mikor tojásrántottát reggeliztem. Hamarosan megjelentek lakótársaink is és kis cókmókjainkkal berendezkedtünk az emeleten lévő szobákban. Palkovics Jancsi természetesen, firmát megillető külön kisszobát foglalt el, annak rendje-módja szerint. A továbbiakban aztán élveztük Gizike néni finom főztjeit, amiből mindig volt bőségesen, pedig 5 farkas-étvággyal rendelkező fiatal suhancot és egy végzésre készülő firmát ellátni nem lehetett könnyű dolog. Gizike néni soha nem szólt semmit, hogy különböző időkben jelentkeztünk reggeliért, attól függően, hogy kinek-kinek mennyi alvásra volt szüksége, 8-9, avagy 10 órára. Ritka eset volt, hogy mind a hatan egyszerre parádéztunk le az emeletről éhségünk enyhítése céljából. Hát ilyen kényelemben, jómódban teltek a hetek és a hónapok, és szinte nem tudtam elég hálát érezni a szívemben a szerencsémért.

A kemény nyári munka után szinte dagadt az erszényem a pénztől és csaknem a legelső dolog, amit Vancouver-ben vettem magamnak, egy kis lemezjátszó volt. Abban az időben meglehetősen jó minőségűnek számított, ugyanis mind a 3 sebességgel működött (78-al, 45-el, és 33 és felessel). Persze beszereztem néhány lemezt is, egyebek között, az akkor leghíresebb olasz tenortól Guiseppe di Stefano-tól is egyet, amin jól ismert szép olasz dalokat énekelt. Ez a lemez Gizike néninek is tetszett és több alkalommal megkért, hogy játsszam neki, amit természetesen örömmel megtettem. Felcsavartam a hangerőt, hogy Gizike néni hallhassa, amíg a földszinten lévő konyhában dolgozott. Azzal azonban nem voltam tisztában, hogy Feri bácsi-nak viszont egyáltalán nem volt kedvence az olasz zene. Egy al-kalommal, mikor Gizike néni megkért, hogy tegyem fel az olasz lemezt, Feri bácsi a földszinten lévő nappali szobában tett-vett. Szólt-szólt az olasz zene és egyszer csak tőle teljesen szokatlan indulatossággal felpattant, megindult a lépcső felé és magából kikelten felkiáltott: „Megyek, megölöm azt az átkozott olaszt!" Én csak hüledeztem a meglepetéstől, hiszen fogalmam sem volt, hogy ilyen kényes helyzetet teremtettem az olasz zene remekei-vel. Úgy gondoltam, hogy mivel nekem tetszett, mindenki más is így van vele. Egy pillanatra átvillant az agyamon, hogy most felviharzik az emeletre és szétveri a lemezemet a lemezjátszóval együtt, pedig hát olyan jó természetű volt, hogy ilyesmire képte-len lett volna. Nem is ment fel az emeletre, hanem egy gyors ka-nyart véve kiment az ajtón az udvar csendjét és békéjét keresve. Ebből a kellemetlen helyzetből megtanultam, hogy nem ajánlatos csak feltételezni bizonyos dolgokat, érdemes valamivel tüzete-sebbnek lenni. Ezt követően sokkal óvatosabb voltam a zene mű-faj megválasztásában, különösen mikor Feri bácsi otthon volt, vagy teljesen elkerültem a közszórakoztatást.

Az első év aztán lassan el is telt, levizsgáztunk mindannyian, és én április vége felé találtam is munkát a Pitt Lake-i fakitermelő telepen, ahol az első nyáron dolgoztam. Az 1958-as év nyara rendkívül forró és száraz volt, így már május közepe táján bezárták a telepet a rendkívül nagy tűzveszély miatt. Mikor visszamentem Vancouver-be, szomorúan vettem tudomásul, hogy nem mehettem vissza Gizike néniékhez, ugyanis az egyetem területén kaptak lakást, így mindannyiónknak új albérlet után kellett néznünk és sajnos vége volt az aranyéletnek. De azt a 6 hónapot, amit náluk töltöttem soha nem felejtettem el, sőt gyakran sóvárogva gondoltam vissza, mert a meleg, otthonias körülmények a Gizike néni fáradhatatlan, szeretetteljes gondoskodása sokat könnyített az életemen, pontosan akkor, mikor talán a legnagyobb szükségem volt rá, akkor mikor az otthontalanság, a hontalanság, az egyre növekvő honvágy óriási súllyal nehezedett rám, mikor a szeretteim - édesanyám után való sóvárgás rendkívüli megpróbáltatást jelentett fiatal életemben, mikor egy idegen ország, idegen népe között, akik nem értettek meg bennünket és mi sem értettük meg őket, meg kellett birkózni a kezdeti nehézségekkel.

3 év múlva, az esküvőmön a Gizike néni üzletéből került az asztalunkra az esküvői torta, ami a jelenlévők véleménye szerint rendkívül ízletes volt.

Csak sok-sok év múlva, a tavalyi Szász-tanyai pikniken mesélte el Gizike néni nekem, hogy annakidején Feri bácsi attól rettegett minden nap, hogy a szegényházba kerülnek a hat kosztos miatt. Bizony 35 dollár kvártélyért és kosztért még 52 esztendővel ezelőtt sem volt sok.

Kedves Gizike néni! Még egyszer hálásan köszönöm a kedvességét, gondoskodását, a sok munkát és a meleg otthont, amit biztosított a számomra, számunkra, ha csak néhány hónapra is. Isten éltesse Gizike nénit!

V I V A T P R O F E S S O R E S

Apt Kamill: **Apám**

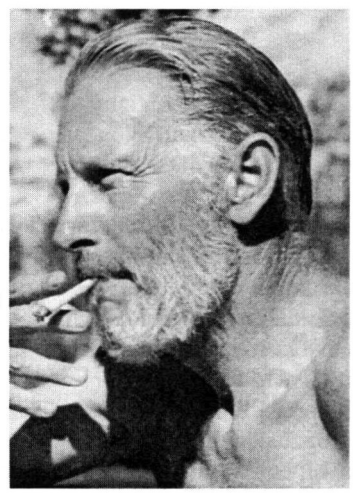

Édesapám, Apt Ödön, 1901 január 30.- án született Adonyban. Aztán Székesfehérvárra kerültek, így apám ott érettségizett a Reál Gimnáziumban. Mérnök akart lenni, de az állatok, növények is nagyon érdekelték, hát magán úton latint is tanult. Színes, élményekben gazdag életét bölcs humorral és meggyőződéssel élvezte kilencven évig. Akkor elszívta utolsó reggeli utáni pipáját, s jól végezvén dolgát, délután csendesen elaludt.

Saját magáról, a családjáról nem igen mesélt igy csak itt ott elejtett képekből állt össze amit tudok a fiatal koráról. Apja is, nagyapja is jól beszélt angolul, úgy tudom, mind a kettő Angliában végezte iskoláinak egy részét. Nagynéném is Angliában tanult. Volt valamelyes birtokuk amit elvitt a Hadi Kölcsön. Mire elült a por a világháború meg Trianon után, bizony nem sok maradt a három fiúgyerek taníttatására. Apám nem foglalkozott ezekkel a dolgokkal. Azt mondta, nem az számít, hogy ki honnan jött, hanem, hogy ki hogy állja meg a helyét.

Diák korában futballozott. Azt mondta, jobbszélső volt valamelyik városi csapatban. Nehéz elképzelnem mint futballistát. Soha életemben nem láttam futni egyetlen lépést sem. Sőt, ha meggondolom, sietni sem láttam soha.

A nyári vakációkat nagyanyja családi birtokán töltötte Környe mellett, Erdőtagyoson. Itt boklászott, bogarászott Pupák nevű házörző kuvasz barátjával. Nagybátyja, Posztoczky Károly amatőr csillagász volt.

Volt egy kis csillagvizsgáló torony a birtokon, amiben még én is jártam 1949-ben. Apámat minden érdekelte, hát nem csoda, hogy szivesen járt 'Tagyos'-ra.

Izgalmas idők voltak ezek amikor a világon minden csillagász méricskélt és azon vitatkozott, hogy van- e galaxis a heliocentrikus Tejúton kivül, vagy csak különböző ködfoltokból áll az egész. Igy a tarokk mesterség tökéletesítése mellett a csillagászatba is belekóstolt nyaranta.

A bogárgyüjtés nála gyerekkorból eredő, életreszóló szenvedély volt. Harminc éves korára összehozta a világ akkoriban egyik legjobb'bupresztida' gyűjteményét. A British Museum és egy Borneo-i szerzetes volt a két fő cserepartnere. Sok új fajt gyűjtött, és írt le. Egy sincs róla, vagy egy családtagról elnevezve. Azt hiszem tőle ragadt rám az a meggyőződés, hogy a 'karrier', az egyéni pályafutás iránya és mértéke csak ritkán áll egyenes arányban az egyén emberi vagy erkölcsi értékével. A gyüjtemény 1955-ben átkerült a Magyar Nemzeti Múzeum tulajdonába, amikor a bátyám Rákosi börtönében ült és pénz kellett ügyvédre.
Az első világháború végén önkéntesként beállt a Vörös Hadseregbe, amikor a csehek bevonultak a Felvidékre. Mesélte, hogy előfordult, hogy szekér lőcsbe vagy saráglyába kapaszkodtak és álva meneteltek. A gulyáságyúkban csak szárított sárgarépát főztek. Más nem volt. Soha többet életében nem volt hajlandó sárgarépafőzeléket enni. Azt tartotta, hogy aki megcukrozza a túrós csuszát, megeszi a sárgarépa főzeléket, vagy magázza a cigányprimást, attól az embertől óvakodni kell.
A Főiskolát már Sopronban kezdte a népszavazások idején. Mint balek vett részt a népszavazással járó cécóban. Innen kapta egyik keresztnevét. Úgy hivták, hogy 'Keretes Bulek aliasz Hadubrand'.
A mi időnkben a Főiskolán még mindenki ismerte, legalább látásból, a félszemü Kresadló Jóska Bácsit, aki valami adminisztrációs funkciót teljesitett a dékáni hivatalban. Hát apám ott volt amikor a Jóska Bácsi szemét kiverték. Sok volt az osztrák agitátor Sopronban, akik titkos gyüléseket tartottak szimpatizáns poncihter házakban. Egy ilyen gyülés feloszlatásával voltak megbízva hárman, egy Pelikán nevű pesti detektív, Kresadló József és apám. Megbízható, első kézből való információim alapjan a gyülés megzavarását a jelenlevők nem fogadták egyöntetú szívélyességgel. Tettlegességre került a sor. Elég rendes verekedés fejlődött ki. Azt hiszem erősités is érkezett. Egy lelkes honpolgár felköltözött egy szekrény tetejére ahonnan teli dunctosüvegeket eregetett a tömegbe. A szekrény mellett az ágy fölött egy nagy beüvegezett Mária kép lógott a falon. Ezt a képet apám leemelte és a honpolgár fejébe húzta, aki valami csoda folytán meg se sérült de moccanni se mert, úgy megcsendesedett, ahogy a hegyes üveg lándzsákkal a nyaka körül kinézett a Máriaképből. Nem sokkal azután kendőbe kötött mérlegsúllyal valaki kiverte Kresadló egyik szemét. Erre Pelikán elővette a pisztolyát és a levegőbe lőtt, amitől kitisztult a helység.
Kemény, nehéz, vídám, gyönyörű évek lehettek azok ott a főiskolán. Éhes évek. Valamelyik vagány parancsnok révén néhányan részidőben katonáskodtak. Időnkint éjszakai őrséget álltak a 48-as laktanyában és ezért vacsorát és reggelit kaptak. Később Édesapám Buzsákon a Zichy grófnőnél volt részidőben erdész. Innen járt fel a Főiskolára előadásokra meg vizsgázni. Ezért volt 1920-tól 1927-ig a Főiskolán. Onnan is jött néhány történet, néprajzi adat.
Amikor egy-egy iskolai turnus után visszament a birtokra, a kocsigazda részletesen tudósította a héten töréntekről, mint pédául, „ a krumplit elvermeltük, az iregi határon befejeztük a szántást, levágtunk egy ürüt a konyhára, a méltóságos Grófnénak szedettem három kiló seggvakarót..." Somogyban igy hívják a 'hecsedlit', s nem is ok nélkül.
Egyszer Karácsonykor az uradalmi legénylakásban darvadoztak, iszogattak a gazdatiszttel, a kántortanitóval, meg mitudomén kivel, amikor már jóval vacsora után leüzent a grófnő, hogy a mérnökurakat elvárja a kápolnába éjféli misére. Na a mérnökurak meg is jelentek felültek a kórusra. A kántor szeretett improvizálni az orgonán, bevezető futamokat játszott. Apám valami ismerős melódiát vélt hallani és elbődült, hogy: „Szeretnék május éjszakáján letépni minden orgonát". Csak annyi lett belőle, hogy azután a mérnöurakat nem hivták éjféli misére. Hálistennek az arisztokráciában is volt humor, meg emberség.
A főiskolán is voltak vidám napok. Nagy volt a versengés a mérnök hallgatók és fiatal katonatisztek között. Nagyobb bálok után a két tábor az akkor még meglevő Erzsébet kert-i söröző̈ben szokott 'higítani', ami néha késő délelőttig is eltartott. A bál folyamán fellépett vélt vagy valós nézeteltéréseket is itt szokták kiegyenliteni. Egy alkalommal valamelyik zöldfülű tiszt kardot rántott. Ez persze díszkard volt, nem acél, amit egy öregebb, frontot, hadifogságot megjárt hallgató elkapott, meggörbitette a térdén és úgy adta vissza a csodálkozó fiatalembernek. A meggörbített kard persz nem ment vissza a tokjába és az egész város egy hétig nevette, ahogy a szegény gyerek kivont karddal kullogott haza, végig a Kossuth Lajos utcán, a délelőtti misére menő lányos családok között.
Sok-sok adoma, anekdota lenne hires karakterekről, tanárokról, vizsgákról, esetekről. Ki tudná mindet összeszedni? Lassan, szépen elvesznek, s lesz új nevetni való, csak más zamattal. Mint az ötven éve még leirhatatlan eset, amikor az egyik Törökországból jött vendéghallgató segédkezett Sébor professzor úr feleségének. A török kollégák természetesen a kamarásaiktól tanultak magyarul, néha talán kissé túl kollokviális stílusban. Barátunk zsúrra volt hivatalos Séborékoz, ahol valami hiba lett a gramofonnal. Tűt cseréltek, ezt csinálták, azt csinálták, mindenki segített, nem ment a gramofon. Egyszercsak megszólal a török hogy: „Szárni bele Méltóságos Ásszonyom, áthozom áz enyémet".
Apám vidám fiú volt de jó tanuló. Növénykórtan volt az egyik erőssége, ezt a szigorlatát hagyta utoljára. Buzsákról jött, s szigorlat előtt a botanikus kertben sétálgatott, ott találkozott Fehér Dániel professzorral, akinél a szigorlat volt. Köszöntek és a professzor megállt, kérdezte, hogy."Na mi járatban van itt Tisztelt Úr?" Apám mondta, hogy szigorlatzni jött. "Na csak! És bukott már énnálam aTisztelt Úr?" Apám mondta, hogy még nem. "Na majd meglátjuk" mondta a Dani. A szigorlaton feladott egy akkoriban aktív tudományos vita tárgyát képező kérdést. Apám jól ismerete a témát. Elmondta, amit az előadáson tanult és utána mondta, hogy XY svéd tanár szerint pedig ez és ez a helyzet. "Igen?" mondta Dani. "Jegyezze meg tisztelt Ur, hogy itt Fehér Dániel a professzor, senki más." Megbuktatta. A következő két évben vagy fél tucatszor próbálkozott apám, mindig megbuktatta. Egy alkalommal Fehér professzor épp Svédországban volt tanulmányúton és Bokor Rezső szigorlatoztatott. Igy lett apámból erdőmérnök. Különben később jól megvoltak egymással. Apám szerint Daninak kiváló esze és nagyon jó humora volt. Apám néha szinte félt tőle ha Pesten az állomáson találkoztak, mert Dani Sopronig ontotta a jobbnál jobb vicceket, úgy hogy már nem lehett birni nevetéssel.
Apám aztán a Herceg Esterházy Hitbizományhoz került Gyulajra, erdőgondnokként. Még Fekete Zotán Professzor nyugdijba menetele előtt hivták Sopronba, hogy vegye át a rovartan tanszéket. Megköszönte és azt mondta, hogy ő erdőménök akar lenni, nem tanár. Boldog volt Gyulajon. Ezeknek a gyulaji éveknek a végéről olvashatunk Vice Ernő kollégánk 'Gyökerek és Lombok'-ban megjelent irásában.
A rendszerváltás után Szekszárdra helyezték , a Dunaártérbe erdőgondnoknak. Ott vadásztatta József főherceg meg Madi-Kovács professzor helyett Rákosi Mátyást meg Tildi Zoltánt. Itt találkozott újra gyerekkori iskola és vadásztársával, Széchenyi Zsigmonddal. Zsiga bácsi a fiatal Tildi Zoltán vadászvezetője volt akkoriban, s többször meglátogatott bennünket. Aranyos jó

humorú ember volt. Itt volt amikor a gondnokság Borrév nevű motocsónakján kivitték a fiatal Tildit a Dunára, jeges récére. Tildi megszárnyazott egy rércét, azután jártak körbe vagy húsz percig. Valahányszor lövéshez jutott, a réce egy tized másodpercel a lövés előtt lebukot. Tidi már kezdett dühbe gurulni, s mondta, hogy „ már tizenhat patront ellőttem erre a büdös dögre, ide meg oda..." Zsiga bácsi, a szokott csendes modorában megjegyezte, hogy: „Hát, kemény állat a réce".
Apám nem lett párttag és az ÁVÓ piszkálni keztdte, hogy adjon információt a környezetéről, kollégáiról. Szerencsére Pesten az állomáson találkozott Bokor Rudi bcsival és elpanaszolta neki, hogy nem hagyják békén. Rudi bácsi azt mondta, hogy éppen rovartanosra van szükségük az ERTI-ben. Jöjjön át hozzájuk. Így került Sopronba 1951 tavaszán. A Rákosi kor legsötétebbjét éltük, de Sopronban nem látszott olyan keménynek a sztalinizmus mint Szekszárdon volt. Édesapámnak meggyőződése volt, hogy 'az erdővel nem lehet bűvész mutatványokat produkálni'. Tisztában volt a negyedik dimenzió fontosságával, a természeti folyamatok egyenletében, de lelkiismeretes ember lévén teljes odaadással végezte a permetezési kísérleteket, vizsgálatokat. Későbbi életében amikor valaki megjegyezte, hogy milyen jól bírja az éveket azt mondta, hogy az ő szervezete úgy át van itatva HCH-val és DDT-vel, hogy neki semmi sem árt. Én azt hiszem, hogy a jó szekszádi bor is közrejátszott valamelyest.
Öt évet töltött az ERTI-ben. Letette a Kandidátusi vizsgát, Rábanickre járt horgászni, Partos Tóni aliasz Pipó és Witt Lajos bácsi voltak a tarokk partnerek. Az én balekbálomat délelőtt tíz körül együtt fejeztük be a Neher Tanszéken. Aztán megjött a Forradalom. Tudjuk, hogy mi történt. Apám nem akart otthonról eljönni, de úgy adódott, hogy el kellett jöjjön. Ausztriában herceg Esterházi Pál töretlen nyugdíj jogosultsággal mint rangidős alkalmazottat vette vissza és Lakompachba nevezte ki erdőgondnoknak. Otthontól néhány tiz kilométernyire végleges nyugdijjas állás, biztos európai jövő. Itt kérte meg a Főiskola, hogy jöjjön ki Kanadába rovartant és erdővédelmet tanitani. Kijött. (A Lakompachi állást Perlaki Feri Bátyám vette át.)
Józaneszű ember lévén alapos gyakorlati tudással, jó tanár lett. Amikor 1961-ben megszűnt a vancouveri Sopron Fakultázs, állás nélkül maradt. Egy hamis ígéret alapján lekerült Délamerikába. Majd egy évig kosztért és lakásért vigyáztak Anyámmal gazdag Európába hazalátogatók, főleg németek lakására. Közben megtanult spanyolul és bekerült az Integral nevű mérnöki vállalat tervező osztályára. Egy évet tanitott spanyolul Erdővédelmet Kelet Venezuelában , a Jusepin-i egyetemen, utána vissza az Integralhoz utat tervezni.
Régi gyerekkori álma teljesült azzal, hogy az Orinoco deltájában bogarat gyűjtött. Az élet csúnya tréfája volt, hogy Colombiába visszajövet a Cucutai repülőtéren ellopták egyik böröndjüket. A böröndben nem volt más mint a kereszt, amivel annakidején megesküdtek, meg az Orinoco deltai bogárgyűjtemény. A tolvajnak semmi haszna nem volt. A veszteség pótolhatatlan.
Nyugdija nem volt. Elmúlt 66 éves, amikor Adamovich Cinke felvette a tanszékére műszer karbantartó, szertáros és általános fogdmeg címen. Igy került vissza Vancouverbe. Hetvenkét éves korában végleg 'nyugdij'-ba ment. Átköltözött Victóriába, ahol a kanadai öregségi segélyből még tizennyolc év horgászgatás, vadászgatás, gyümölcsfa oltás és pipázgatás után, 1990 november 30.-án estefelé szépen elaludt. Hamvait Édesanyáméval együtt a gyulaji erdőben, tán száz méterre a Pári út végétől szortuk szét a tölgyesben. Végre Otthon van.

Tuskó Erzsébet: **Tuskó Ferenc**

Férjem, Dr. Tuskó Ferenc 1913-ban született Diósjenőn, egy kis faluban a Börzsöny hegység aljában. Édesapja a falu egyetlen szabója volt. Négyen voltak testvérek, két leány, az idősebb tanitónő lett, a bátyja Józsi erdész és ő a legfiatalabb. Az elemi 4 osztályát Diósjenőn és a gymnáziumot Vácott, a Piaristáknál végezte. Kis diákként minden reggel 5-kor kelt, hogy a 6 órási vonatot elérje, mely Vácra vitte. Ez a gymnáziumi végzettség nagy áldozat volt a szülők úgymint a fiatal diák részéről. 15 éves, kora óta minden nyáron - erdész bátyja jóvoltából, aki az ottani uradalomban gyakornok volt - kapott foglálkoztatást, kis munkabérért. Ott ismerte meg az erdőt és lett szerelmese élete végéig! Neki az erdő mindig szép volt, télen, nyáron, esőben, szélben! Érettségi után elhatározta, hogy erdész lesz. Az első évet a család összeadakozásából végezte, utána végig mint teljes ösztöndíjas tanult. Az ő évfolyamán volt Roller Kálmán is és Lajos bayor herceg, kinek családi birtoka volt Nyugat Magyarországon. (A hercegi család döntése, hogy fiuk magyar erdészeti főiskolán végezzen). Mivel Feri szegény ösztöndíjas diák volt, nem volt pénze, hogy a hagyomásos, vidám, nagy diák mulatozásokban, bálokban részt vegyen. Lajos herceg meg rangján alulinak tartotta, hogy a soproni burgerekkel és azok szép lányaival mulatgasson, inkább sielni ment a hétvégeken a Semmeringre és Ferit, ki szintén jó sielő volt mindig meghivta ezekre a túrákra. Ők ketten voltak az évfolyamukból, akik időben végeztek.
Feri első állása az Egri Érsekségnél volt mint erdész gyakornok 1936-37-ben. Havi fizetése 60 pengő és teljes ellátás plusz fél liter bor minden étkezéshez. A Földművelési Minisztériumban volt egy miniszteri tanácsos, aki atyai szeretettel figyelte a fiatal szorgalmas erdőmérnököt és kijárt részére egy ösztöndíjat a Németországban lévő hires Eberswaldi Erdész Egyetemre mint postgraduate diák 1939-40-ben. Miután 1941-ben Kárpátalját visszakaptuk, szükség volt fiatal erdészekre. Így Ferit is visszahivták Eberswaldeból és 1941 végén a Mármarosi Erdőigazgatósághoz került Bustyaházára. Innen mint főmérnököt helyezték Bruszturára, az ország legészakibb kerületébe. a lengyel-magyar határ közelébe. Húsz erdész gondnoka volt. Az ő területén volt a Tisza forrása is.

Bruszturához 5 km-re volt Királymező, ahol főjegyző, orvos, és posta is volt. Itt laktak akkoriban Jablánczy Sándorék, Iby (Pankotai) Gáborék, Riedl Gyusziék és Koller Pálék. Ez volt nekünk a 'kultur központ'.
Mikor 1942 husvétján Feri leutazott Diósjenőre szülei látogatására, visszafelé jövet volt néhány órája Budapesten a vonat indulásig és hogy kellemesen töltse ezt a néhány órát, meglátogatta régi barátját Óbudán, akinek családja nekünk is jó barátaink voltak. Husvét hétfőn Édesanyámmal mi is nálunk voltunk. Én akkor fiatal, magabiztos, fővárosi tanítónő voltam és jól elbeszélgettünk az ismeretlen fiatal emberrel. Mikor jött a vonathoz való indulás ideje, megkérte a házigazdát: "Feri, nem kisérnél-e ki a Nyugati Pályaudvarra". Útközben kikérdezte Feri bácsit, ki vagyok, van-e

komoly udvarlóm, vőlegényem, stb.? Mi még ott voltunk, amikor a házi bácsi visszajött. Kérdezte anyámat: "No Aliceke akarja-e férjhez adni lányát? Mert ennek a fiatal embernek nagyon megtetszett Mimi". Nekem akkor eszem ágában sem volt vidékre férjhez menni!
Már a visszút nagyobb állomásairól két levelező lapot küldött, visszagondolva találkozásunkra, beszélgetésünkre. Brusztura 500 km-re (8 órai vonatút) van Budapestől. Jöttek– mentek a levelek és közben egymásba szerettünk. Egy nagyon, mély érzésű, természetet szerető, romantikus férfit ismertem meg levelei által. A harmadik találkozásnál már megkérte a kezemet, és a 12. találkozásnál, 1943 Junius 12-én, Pünkösdkor már az oltár előtt álltunk. Istennek hála, jó házasság lett belőle. Házasságunkat Koller Pali bácsi is sürgette – aki Ferinek akkor felügyeleti tisztje volt – modván: "Feri házasodjál már meg, mert nem tudok elég okot kitalálni, hogy téged olyan gyakran a Földmüvelési Minisztériumba küldjelek hivatalosan, hogy a menyasszonyodat láthassad."
Brusztura egy szintiszta ruszin falu volt egy magyarul is beszélő pópával és tanitónő feleségével. Ők voltak a helyi intelligencia. A mi szolgálati házunkat még a magyarok épitették 1914 előtt. Szép tágas 4 nagy szobás lakás volt. Persze villany nem volt, csak petroleum és gáz lámpa, tehát rádiónk sem volt ."Idyllikus hely fiatal házasok számára," mondták!! Minden hét végén lejártunk Királymezőre a kollegák látogatására. Ez az idyllikus élet nem tartott sokáig, mert a front erősen közeledett felénk.Brusztura az Árpád vonalon túl esett. 1944 április végén az ottani katonai alakulat parancsnoka fölszólitotta a férjeinket, hogy a magyar asszonyoknak gyerekestől el kell hagyni a területet, mert nem tudják a biztonságot garantálni. Bennünket erdész asszonyokat vonatra raktak, Jablánczy Edit (várandós Sanyi fiával) a kislányával Editkével és, Riedl Baba a csecsemő Gyuszikával, Ibyné a kis fiával és én állapotosan (Ági lányommal). A férjeink, a Taracközi állomásig kisértek, mi a vonat ablaknál, ők lent a peronon állva sirtunk, könnyeztünk. Mind fiatal házasok voltunk. Arra gondoltunk, Isten tudja mikor és milyen körülmények alatt látjuk viszont egymást. Ahogy beérkezett vonatunk a Nyugati pályaudvarra, nagy bomba támadást kapott Budapest. Én még szüleimmel hazaértünk és tudtunk az ovóhelyünkre menni, de a többiek, akik Sopronba vagy máshova mentek ott élték át ezt a nagy támadást a pályaudvar ovóhelyén.
Sajnos a harci helyzet megint romlott, Augusztusban, Feri és szüleim úgy látták, hogy biztonságosabb lesz nekem Paksra haza menni szülni. Édesapám jött velem, zsúfolt vonaton végig állva, bár nekem szorítottak egy kis helyet. Feri nem hagyhatta el a posztot. Ágnes október 2.-án született. Feriről hetekig nem hallottam semmit, míg végre október végén, a vonat tetején utazott Paksra. Az összes erdész Bustyaházáról az utolsó vonattal menekült egy hátizsákkal. Novemberben Diósjenőre menekültünk, naivan gondolva, ide az Isten háta mögötti börzsönyi kis faluban biztoságban lehetünk. December 6.-án Vácról, hajnalban benyomultak az oroszok. Később, 1945 januárjában kitelepitették a falut mondván: "itt Jenőn lesz a főhadiszállásunk.
Feri nagy nehezen szerzett egy kocsit. Arra felültettük a 75 éves anyósomat, a 3 hónapos Ágnest, zsák lisztet, zsirt, krumplit és a kis megmaradt cuccunkat. Mi Ferivel dunyha között húztuk az agyvérzéses apósomat. A cél a közeli falu volt, ahol a sógornőm tanitóskodott. Mire odaértünk, ők is elhagyták házukat, mert 'burzsulynak' tekintették őket és egy paraszt gazdához menekültek. Mi is ott kaptunk szállást, 8-an voltunk egy szobában a haldokló apósommal. 1945 tavaszán visszatérhettünk a teljesen kfosztott diósjenei házba.
1945 végén Feri megkapta a Váci Erdőigazgatósághoz tartozó királyréti erdőgondnokságot, ami azelőtt grófi uradalom volt. Itt viszonylag békességben éltünk, teheneket, disznókat tartottunk és azok árából lassan újra bebútorozkodtunk. Itt született Csaba fiunk is 1946-ban. Királyréten 5 évig éltünk. Szép hely volt.
1950-ben meghívták Ferit az akkor alakult Erdészeti Kutató Intézetbe mint tudományos kutatót. Persze lakást nem tudott szerezni, Pesten a szüleimnél lakott és csak a hét végeken jött haza. De már akkorra megérkezett az új erdőgondnok, kellet neki az illetmény lakás. Nagynehezen, sok talpalás, részemről siránkozás a helyi ügynökségeknél, végre sikerült egy társbérleti lakást szerezni, az Andrássy út közelében. Nagyon boldogok voltunk, végre 7 évi házasság után most élhetünk kultúr életet! Volt opera és szinház bérletünk, újra felvehettem a kapcsolatot régi barátaimmal. De ez az idyllikus, boldog korszak nem tartott sokáig! Ferit a szíve mindig Sopronba, az egyetemhez húzta!
1952-ben Nemky Ernő - régi barátja - meghívta a Botanikai Tanszákre, mint Egyetemi Docens. Igen ám, de megint nem volt lakás Sopromban! Én a két gyerekkel Pesten, ő albérlétben Sopronban! Tíznaponta járt haza mint 'összekötő az egyetem és a minisztérium között. Ez az áldatlan állapot 1956 augusztusáig tartott, míg végre nyélbe tudtunk ütni egy cserelakást. Jó csere volt mi szép 3 szobás lakást kaptunk a Deák téren, a mi 2 szobás társbérleti lakásunkért! Végre ismét együtt a család szépen berendezett otthonunkban! Két hónapig tartott!!! Jöt t a Forradalom és egy hátizsákkal a hátunkon újra földönfutók lettünk mint sok- sok annyi más!!
Az itteni életünket nem részletezem, mert az mindenki előtt ismeretes. Feri 1957 őszen elhatározta, hogy megszerezni a PhD fokozatot, tekintve, hogy Magyarországon, 1956 augusztusában már megkapta az MTA 'kandidátus' címet az „Alföldi akácosok növénytársulási vizsgálata és művelésüknek egyes kérdései" cimű disszertációjával. Az első évet mint hallgató töltötte el a 'UBC Department of Botany'-n, hogy belejöjjön az angol nyelvbe. Az első héten azzal jött haza:"Képzeld ezek még a latint is máskép ejtik, a 'fungi' helyett 'fanzsáj-t' mondanak.
Öt évi kemény munkával 1963 tavaszán megszerezte a Doctor of Philosophy (PhD) címet a 'UBC Faculty of Forestry'-n. Tézise: 'Study of variability in certain selected Douglas fir in BC'. Talált is egy új variánst ami az ő nevét viseli. Miután a PhD meg volt, kezdődött az állás keresés. Kapta sorjában a sok 'sorry' levelet. Egyszer 'underqualified, máskor 'overqualified' volt a kifogás, hogy nem kapta meg az állást. Nehéz hónapok voltak! Végül 1964 április 1-vel 'Research Scientist' állást kapott a federális állami 'Forestry Service'-nél St. John's, Newfoundlandban. Itt az újra-erdősitéssel lett megbizva. Nehéz feladat volt az abszolut kopár hegyek, helyenkéti 3-4 cm-s talaj erdősitése. Levelezett Skóciával, Irországal, hogy az ott bevált erdővédő sávok fái között melyik lenne a legalkalmasabb Nnfld-ben. Nagy volt a bánata és csalódása, hogy az öt év kemény és keserves kutató munkát amit a Douglas fir tanulmányozására forditott, nem tudta alkalmatatni. Mások a disszertációjukból számos cikket tudtak publikálni. Neki erre nem volt alkalma. A sok-sok csalódás, gond felőrölte egészségét és amikor már révbe jutott, hogy nyugalmasabb, szakmailag termékeny élete legyen a jó Isten 52 éves korában magához szólitotta. Ő nem érhette meg, hogy sokáig élvezhesse szeretett gyermekeit, unokáit, dédunokáit és azok sikereit.
Arra kértek, hogy irjam le Feri életét, munkásságát és néhány vidám, tréfás részletet az életéből. Erre csak azt tudom mondani a leirt életrajz alapján, hogy a mi életünkben nem volt sok vidáság csak tragédia! Mint ahogy egy régi sláger mondta:„Az egyiknek sikerül, a nap fénylik fenn, a másiknak nem jut csak zivatar!" Hát nekünk ez jutott! *(2010 junius, North Vancouver, BC)*

GYÁSZJELENTÉSEK

2010 május 20.-án elhúnyt Victoria, BC-ben **Pénzes László** erdőmérnök (Okl.Em.'52) Sopron Alumni társunk, életének 83. évében.
2010 május 21.-én, hosszantartó betegség után elhúnyt Eugene, OR, USA-ben **Horváth István** erdőmérnök (Class of '59), Sopron Alumni társunk, életének 77. évében.
2010 május 27.-én, tragikus hirtelenséggel elhúnyt Galiano Island, BC-ben **Ocskó István** erdőmérnök (Class of '59), Sopron Alumni társunk, életének 78. évében.
2010 szeptember 24.-én, hosszantartó betegség után elhúnyt Vancouver, BC-ben **Bordulák Zoltán** volt I. éves erdőmérnök hallgató, Sopron Alumni társunk, életének 75. évében.
Őszinte részvétünk a gyászoló családoknak. Béke poraikra.

MEGEMLÉKEZÉSEK

Pénzes Jenő László (1927-2010)

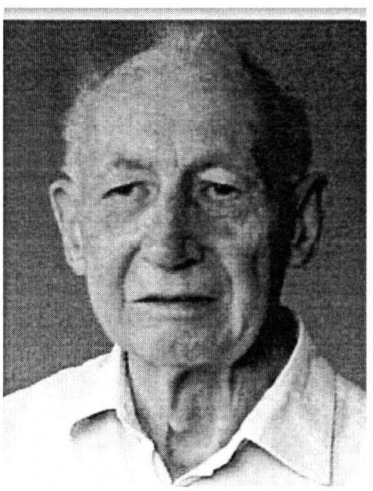

Nem mondott sokat magáról, több éves ismeretség után sem. Nem tudni miért. Egyszer megkérdeztem, hogy vannak-e rokonai Magyarországon. Erre, hosszabb hallgatás után, szokott bőbeszédségével csak annyit mondott:,"nincsennek". Akkor nem feszegettem tovább a témát, de most már bánom, hogy nem próbálkoztam további kérdésekkel. Amit itt leirok 'Laci bá'-ról (ahogy őt az énekkarban hivtuk) az egy rövid, talán 30 éve általa írt 'resume' (összefoglaló) -n alapszik, amit munkakereséssel kapcsolatban állitott össze. A Viszlai család volt talán legközelebb hozzá itt Victoriában, ők fuvarozták talán a legtöbbet misékre, kórházba, stb., én csak mint tartalék szolgáltam.
1927 október 23.-án született Vashosszúfalu közelében egy majorságont. ahol édesapja mint gazdatiszt dolgozott. Az 1929-es válság idején apja munkája megszünt és a család Vasvárra költözött,ahol elemi iskoláit végezte. Sümegen járt középiskolába, és a keszthelyi gimnáziumban érettségizett. Egyetemi tanulmányait a keszthelyi Mezőgazdasági Akadémián kezdte. Második évre ment Sopronba az erdőmérnöki karra, ahol 1952-ben szerzett diplomát a faipari szakon. Végzés után furnirlemez gyárban kapott munkát Budapesten mint gyakorló mérnök, majd az első épülő forgácslemez gyár épitéséhez került (Salamon Marion, volt Sopron Division professzor volt a főnöke) és ott érte a forradalom. Ezután Ausztrián át ő is Canadába került.
1957-60 között Manitoba provincial deli részén dolgott országutak épitésénél majd tevezésénél. Megszokott tömörségével ír arról, hogy miért hagyta ott első munkájat:"Melegebb klimát kerestem". Átjött British Columbiába és nyugdijba menésig végig itt dolgozott.
1960-61-ig a BC Tartományi Erdészet útépitési részlegénél kap munkát a provincial belső részeiben. Először útkitüzésnél, Invermeer, Horsethief környékén, majd útépitésnél dolgozik Canal Flats-White River környékén. Amikor befejeződik a munka átkerült a tartományi útépitési miniszteriumhoz (BC Dept. of Highways).
Az 1961-67-es években a 99 számú országút (Hwy 99) kitüzését csinálja a partvidéken, Squamish és Pemberton között és esti tanfolyamon hallgat talajmekanikát, mérnöki gazdaságtant és útburkolat teknologiát, mérnöki vizsgájára készülve. Miután áthelyezik Vancouver Szigetre, annak északi részén épülő utakon dolgozik.
1967-75 között főleg útburkolat lerakással foglalkozik Vancouver környékén és Vancouver Szigeten, de Port Alberni város rendezésen és fejlesztésén is dolgozott. Egy évig a vancouveri laboratóriumban az aszfalt minőségi kiértékelésén és új keverékek összeállitásán kisérletezik.
1976-79 között a T.M. Thomson és Társai Konzultáns vál-lalat alkalmazottjaként ismét erdei utak és fahidak komputeres tervezésén dolgozik Vancouver Szigeten és a Revelstoke melletti út (Hwy 23) átépitésén.
Nagyon szeretett énekelni és gyűjtötte a magyar énekek, dalok kottáit. Énekkarunk oszlopos tagja volt. Talán ő volt az egyetlen, aki sohasem várta a póbák végét. Nyugdijaba menés után zenével foglalkozott. Megtanitotta magát a harmonikán játszani és pötyögtette a magyar dalokat kis hagszerén. Három bevársáló szatyorba tudtam csak bepréselni a magyar kottákat, amit elhozhattam hagyatékából Társaskörünknek, itt Victoriában. Amikor betegségei elkezdődtek, talán az bátotta legjobban, hogy kb. 5 perces beszélgetés után elment a hangja és csak suttogva tudott beszélni és a templomban se tudott egy éneket végig énekelni. A hangelvesztés talán még nagyobb magányba kényszeritette. Talán ez is közre jatszott, hogy a végefelé még kevesebbet jött a Magyar Társaskörbe is. Egyedül a magyar misékre jár rendszeresen. Szinte minden misén ott volt, ha valaki elvitte.
Isten veled Laci bá, adjon a Jó Isten örök nyugodalmat!
(Ötvös Imre, Viszlaiék és a Szerk.,)

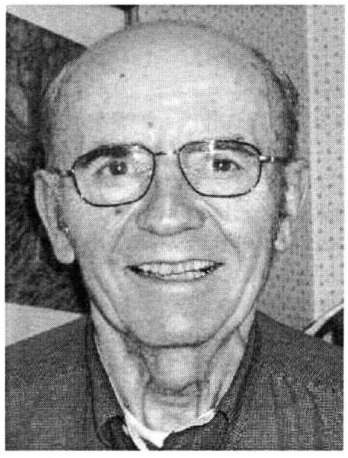

István Horváth (1934-2010)

Stephen I. Horvath of Eugene died May 21 of Lewy body disease. He was 76. He was born Feb. 1, 1934, in Lenti, Hungary, to Istvan and Irene Tamandi Horvath. He married Ingrid Hansen on Feb. 28, 1959, in Vancouver, B.C. He graduated from the University of British Columbia with a bachelor's degree in forest engineering. He worked for Giustina Brothers Lumber Co. until he retired in 2002. Survivors include his wife; two sons, Steve of Rosevill, Calif., and John of Boulder, Colo.; a daughter, Marika Flynn of Colorado Springs, Colo.; a sister, Irenke Winkler of Lenti; and five grandchildren. *(Obituary in the Eugene Register Guard)*

Illyés Benjamin: **Emlékeim Nyeho barátomról.**

2010 május 21-én ismét elvesztettünk egy igaz barátot, Horváth Istvánt. Bár régóta hallottam súlyos betegségéről, mindig bíztam abban, hogy egyszer csak jobb hírek is érkeznek róla. Kedves évfolyamtársunk valódi, szerethető barát volt. Nem tudom elképzelni, hogy bárki közülünk, akár egy pillanatra is haragudott rá valamiért.

Pista Lentiből került egy előkészítő tanfolyam után a nagykőrösi szakérettségizők csoportjába. Már ott bebizonyította kiváló eszét és szorgalmát. A kis zalai városban elkezdett rendszeresen sportolni, tagja volt a helyi futballcsapatnak. A sport és nyitott alaptermészete is hozzájárult ahhoz, hogy hamar szerzett barátokat. Nagykőrösön már megkezdődtek az életre szóló baráti kapcsolatok kialakulása. Ezek az emberi kapcsolatok hozzájárultak a kemény követelmények teljesítéséhez Nagykőröstől Sopronon és Vancouveren át Eugeneig

Emlékszem, hogy megérkezésem után rögtön, még szinte ki sem pakoltam, Nyeho dinamikus kezdeményezésére és vezérletével elmentünk egy városnéző körútra. Így első együtt töltött napunk, közelebbi ismerkedésünk is a városunk nevezetességeihez, a később alaposabban is 'tanulmányozott' vendéglátóhelyeihez fűződik. Az őszi, visszaérkezésünk utáni városnéző séta egyébként minden évben hagyományos szertartássá vált.

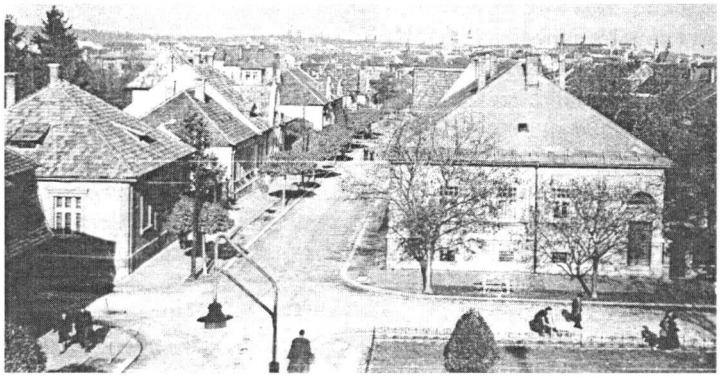

Első, közös kamaránk a Diákszálló második emeleti sarokszobája volt. Egyik ablaka a város felé nézett, a másikon az Egyetem épülete volt látható.

A város látképe előterében a baloldali épület Fehér Danié, a jobboldali Lámfalussy Sándoré volt. Igen kemény telet fogtunk ki, a központi fűtés öreg radiátorai nem bírták a terhelést és az ablakaink is igen rossz állapotban voltak. Decembertől február végéig csak befagyott ablakaink jégvirágaiban gyönyörködhettünk. Sarokszobánkban történt egy, Bognár nénit és Pistát is jellemző eset. A soproni vörösborok néha erősen megviseltek minket. Egyik ilyen ivós este után szegény Nyehot is meggyötörte az elfogyasztott ital. Ráadásul tájékozódási problémái is lehettek, mert a fal felé fordulva könnyített terhein. Reggeli órákban megjelent Bognár néni. Emlékszem, ahogy megértő mosollyal megkérdezte barátunkat: „Hát mi történt az éjjel, Pista?" Nyeho a maga utánozhatatlan stílusában megnyugtatta, hogy „semmi, semmi Bognár néni, csak kiömlött a leves". Gyorsan megegyeztek a következmények gyors felszámolásában és ezzel a történet lezárult, illetve bekerült anekdotáink gyűjteményébe.

Évfolyamunkon belül hamar kialakult a baráti szellem, amely folyamatban Nyehonak kiemelkedő szerepe volt. Pista azok közé a társaink közé tartozott, aki mindenben, a munkában, a csínytevésekben, a közös kirándulásokban kezdeményező szerepet vállalt. Tóth Guszti igen találó visszaemlékezését Nyehora szó szerint idézem: „Természetesen, mint hajdani évfolyamtársnak száz apró beszélgetés emléke él bennem, de azok ilyen hosszú időtávlatban, már nehezen idézhetők fel. Ha mégis megkísérlem megfogalmazni emlékét, akkor egy elevenmozgású, gyors észjárású, jó testi felépítésű, kissé hullámos hajú fiatalember képe jelenik meg előttem, aki közvetlen, könnyen barátkozó diáktárs volt. Azt hiszem valamennyien kedveltük őt, mert kiváló kapcsolatteremtő tulajdonságokkal rendelkezett." A tanulásnál maradva: a nyári vizsgahónap igen nehéz feladatot jelentett, hiszen májustól kezdve már igen jó idő szokott lenni Sopronban. Sokan inkább azt gondoltuk, hogy a Lőver uszodában, vagy a Tómalmon kedvezőbbek a feltételek a 'folyamatos tanulásra', mint a levegőtlen tanulóban. Természetesen Pista is lelkes pártfogója volt a jó ötleteknek.

Az első évünk feladatai közé tartozott, a hagyományos tarokkozás elsajátítása. Nyeho hamar túllépett az alapismeretek szintjén és később is minden lehetőséget kihasznált a tarokkozásra is. Terepgyakorlataink szünetében, míg az elcsigázott társaink elnyúltak a füvön, egy kemény mag, Nyehóval az élen rendszeresen neki ült játszani.

Nyeho nagyszerű sportemberként él emlékezetünkben. Lentiben már tagja volt a helyi futballcsapatban. Sopronba kerülve a ma már legendás, egyetemi futballcsapat, a Haladás SC hátvédsorának egyik kiemelkedő tudású erőssége volt. Micsoda meccseket láthattunk! A Rákóczi-pályán és a későbbi Postás pályán sokszor izgultuk végig a mérkőzéseket.

Az 1956-s nyári szlovákiai sport túra előkészítésben nagy szerepet játszott Jablánczy Sándor, kinek jó kapcsolatai voltak az akkori csehszlovákiai erdészekkel. Roller Kálmán is támogatta a tervet és részt vett az úton. Akkoriban még úttörő kezdeményezésnek számított egy ilyen akció.

Ezután már csak néhány hetet töltöttünk együtt és történelem vihara szétsodort bennünket. Pista is ahhoz a többséghez tartozott, aki vállalta a feladatokat és a nagy próbatétel során bebizonyította emberségét is.

A negyedik évet úgy kezdtük, hogy Nyehoval, Horváth Sanyival, Bölecz Bélával egy szép lőveri villába, két egymás melletti szobába kiköltöztünk a kollégiumból. Nagy közös erkélyre nyíltak szobáink ajtai, ahova ki tudtunk ülni jókat beszélgetni. Nem messze voltak jó barátaink kamarái is. Takács Jóska, Zádor Oszi, Tarnóczai Karcsi, Grátzer Miki, Jandó Tibi, Baraksó Jancsi csak

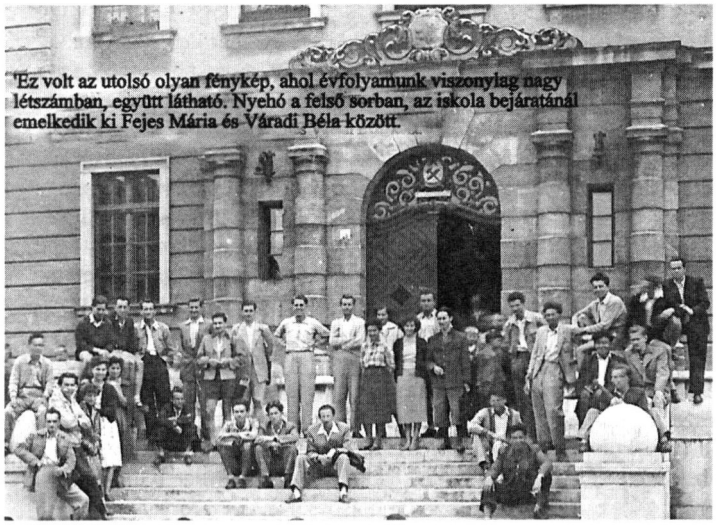

Ez volt az utolsó olyan fénykép, ahol évfolyamunk viszonylag nagy létszámban, együtt látható. Nyehó a felső sorban, az iskola bejáratánál emelkedik ki Fejes Mária és Váradi Béla között.

néhány telekkel arrébb rendezték be diáktanyájukat. Nem messze volt tőlünk az Alm vendéglő, egyik kedvenc találkozó helyünk, így sok látogatónk is akadt, hiszen jövet- menet útba estünk. Kulacs és Jandó Tibi itt kezdték életre kelteni a Hegyközséget. Sok más jel is arra mutatott, hogy egy új, jobb világ kialakulásában reménykedhetünk.

Az utolsó, együtt töltött hónapokban Sanyival, Bélával és Nyehoval és a többi lőverlakó társainkkal még szorosabbá vált barátságunk. Célszerű volt például együtt beszerezni a tüzelőt. Egyik beszerzési forrásunk Mihályka a Fáber-réten lakó, diákbarát kerületvezető erdész hallgatólagos beleegyezésével, a lábon száradt fatörzsek éjszakai kivágása és hazaszállítása volt. A sötétben előfordult, hogy a tűjét hullatott vörösfenyőt vágtunk ki tévedésből. Egyébként már kaptunk szakmai feladatot is egyes tanszékektől, ami azért érdekesebb volt, mint például a téglagyártás. Egyik nagy vállalkozásunk volt a Dallos-hegyi vörösfenyves alapos felmérése volt Így aztán a közös szórakozás anyagi feltételeit is könnyebben meg tudtuk teremteni.

Ez a folyamat szakadt meg 1956, november 4-én. Késő délután a lőveri kamaránkban találkoztam Nyehoval és Sanyival, majd később Bélával. Elmondták a történelmi eseményeket és, hogy úgy döntöttek: csatlakoznak az Ausztriába távozókhoz. Életem egyik legmegrázóbb élményeként emlékezem vissza ezekre a percekre, hiszen éreztük, hogy a távozás és maradás melletti választásunk egyaránt kihat hozzátartozóinkra és egész életünket meghatároza. Hosszas vívódás után én az itthon maradás mellett döntöttem. Még most is meghatódva gondolok vissza a búcsú perceire, arra az érzésre, ahogy átöleltük egymást, ahogy az erdő felé távo-zó alakjuk után néztem, és ahogy egyedül maradtam kamaránkban. Számos évfolyam és csoport rendezvényt szerveztünk falai közt és kisebb, alkalmi társaság tagjaiként is számtalan kellemes percet töltöttünk itt. A személyzettel szinte bizalmas viszonyban voltunk. Lehet, hogy az idő szépíti meg az emlékeket, de fülembe még mindig hallom a zenekar színvonalas muzsikáját. A selmeci diáknótáktól, a klasszikus számokon és magyar nótákon át a tánczenéig mindent eljátszottak. Egyik legkiválóbb prímás volt a Baranyai Józsi bácsi. A legenda szerint korábban Svédországban gyarapította a magyar cigányzene világhírét.

Nagyon sokszor a szűkebb baráti kör, köztük Nyeho is itt gyűlt össze. Persze mindenkinek meg volt a maga kedvenc nótája, aminek eléneklésére az este folyamán mindig sor került. Horváth Sanyinak is Nyehonak volt egy közös dala, melyet mindig el kellett énekelnünk árnyalati különbséggel: egyszer a Tiszát, másodszorra a Lenti melletti Kerka folyót tettük a szövegbe. Olyan átéléssel és szeretettel tudták – és velük együtt mi is tudtuk – énekelni a hazai táj szeretetét tükröző dalt, hogy most, visszaemlékezésem pillanataiban is áthatnak ezek az érzések. Azt hiszem nem véletlen, hogy e-mail címében is a „lenti" szó szerepel.

Elvesztettünk egy kiváló embert, jó barátot. Személyisége még most is összehozza a régi évfolyamtársakat, segít bennünket barátságunk megerősítésében.

Őrizzük meg kedves barátunk emlékét!

Megemlékezésemet egyik bázisunk, a Fenyőgyöngye képével zárom

István Zoltán Ocskó. (1933-2010)

Born Oct.10, 1933 in Nógrádverőce, Hungary; Education: Technical Highschool, Sopron (1954), Sopron School of Forest Engineering (1954-56), University of BC Sopron Division Forestry-BSF (1959).
Married Olga Rikly (1957-72): children: Stephen ('58), Enikő ('59), grandchildren Truman and Marshall Mitha.
Married Elisabeth (?): children Stephanie, Jamie.
Married Barbara Geary (1990).
Work Experience: 1981 to date: Self-employed Consultant, (President, Bodega Resort Ltd. , Galiano, BC), -1978-81 Instructor in Forest Harvesting, Forest Engineering and Management Planning, Selkirk College, Castlegar, BC, -1972-77 Chief Forester, Crows Nest Industries Ltd., Fernie, BC Prepared and presented the Company's brief to the Pearse Royal Commission on Forest Resources, 1975, - 1971-72 Engineering Consultant,T.M. Thomson and Associates Ltd., Victoria, BC, -1964-71 Assistant Divisional Forester, MacMillan Bloedel Ltd., Nanaimo,BC. -1963 Consultant, D.W. Smith Ltd., Victoria, BC, 1961-62 Engineering Assistant, BC Forest Service, Kamloopst, Nelson and Prince George Districts. - 1959-61 Forester, Shelly Sawmills Ltd., Prince George, BC. Professional Affliliations: Association of BC Professional Foresters (Life Member) , Steep Slope Committee of the Kootenays. Interior Lumber Manufacturers' Association Forest Committee. *(The Sopron Chronicle és a Szerk.)*

□.

Words of farewell from his wife:

In 1982, Steve retired from all aspects of forestry and moved to Galiano Island. He began building and operating his own company, Bodega Resort Ltd. incorporating a lodge and log cabins in a pastoral setting. He also established the only trail riding business on Galiano Island, twenty miles of scenic trails (leased from Macmillan Bloedel) for riding and hiking. Steve met Barbara in 1990.

In the mid 1990s, self-taught, Steve became an artist. His love for carving emerged from his deep intimacy with nature and his poetical and spiritual interest in the universal myths. Steve has lived in close contact with nature for all of his life and as one of the pioneering surveyors of BC he met face to face with bears, cougars, moose, elk, etc. while surveying and exploring the province from Vancouver Island to the Rockies and the Yukon. When Steve first began carving stone it was in a two-dimensional manor, his large sandstone Petraglyphs are evident all over the Island. Gradually he progressed into three-dimensional sculptures. In 2000-2003 he began selling his stone carvings in Victoria, at the British Columbia Provincial Museum.

Steve was a man who read deeply. He wrote poetry and copious volumes that he called 'Observational History'.

In 2003, Steve and Barbara sold Bodega Resort. This provided the opportunity to start another new venture, 'Stoneworld'. They began by landscaping the new property, with ponds, pasture for the sheep and horses, orchards, gardens and 365 standing stones (one for every day of the year) some over 20 feet high and weighing from one to forty tons, situated within the natural contours of the land. This complimented Steve's three-dimensional stone carvings (picture enclosed) that were sold at the new 'Stoneworld Studio'. Steve carved over 1,000 stones.

Never indifferent, he was constantly sowing seeds. His outstanding work ethic, optimism, enthusiasm and his true passion for life are the ongoing legacies Steve leaves to his family, and many friends.
(Barbara Geary)

□

Isten veled kedves barátom, nyugodj békében..már nem vitázunk..
Barátságunk 1960-ban kezdödött, mikor a BC Forest Service-nek kezdtél dolgozni. Mikor munkahelyet változtattál, a kapcsolatot fenntartottuk. A következő 21 évben, távol Victoriától, mint erdőmérnök dogoztál számos erdőgazdasági vállalatnak, sok esetben vezető pozicióban és mint kollégiumi oktató egy pár évig, hogy szinezzed munkádat. Valahányszor kiküldetésbe mentem, mindig felkerestelek egy baráti ölelésre, egy pofa borra, egy kis vitára. 1981-ben hátat forditottál erdészeti pályádnak és Galiano Szigeten nyaraló és üdülő vállalatot terveztél és épitettél egy 7 hektáros területen, Bodega Resort néven, mely 'trail riding'-ot is azaz ösvény lovaglást is magába foglalt. Ez alatt az idő alatt egyéni érdeklődésed kiterjedt változatos kutatásra, tanulmányokra -mithologia, régészet, nyelvészet, vallás történet, szimbolizmus, szimetria, ásványtan, költészet és irodalom. 2003-ban eladtad vállalatod és egy 5 hektáros, kövekkel teli és sziklákkal foltozott területen új otthont terveztél és épitettél kerttel, gyümölcsössel az évek folyamán, melyet Stoneworld-nek tituláltál. Ezt követően érdeklődésed kőfaragáshoz vezetett, mely régen motoszkált már fejedben. Emeletes studiót épitettél és kiállitást rendeztél feleséged Barbara segitségével. A hír a szigeten túl is elterjedt és a látogatók száma növekedett. Nem csoda, hogy István életének és halálának búcsú megemlékezésén 250-en jelentek meg tiszteletüket kifejezni.
Most búcsúzom tőled és sajnálom, hogy itt hagytál bennünket, nem tudod élvezni munkád eredményét, gyermekeid, unokáid társaságát, feleséged közelségét és szeretetét. Mint barát, volt munka és üzlettárs kivánok békés nyugvást és feltámadást.
Barátod, *(Szamecz)*Tibor.

Bordulák Zoltán (1936–2010)

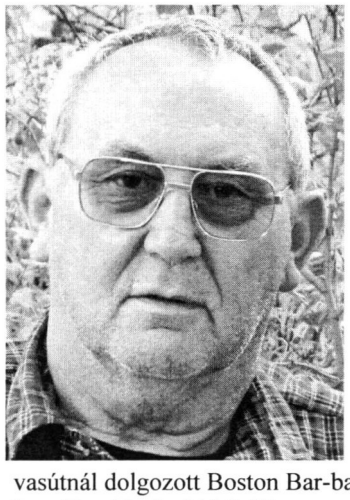

Zoltánnal először 1956 szeptemberében találkoztam Sopronban. Mint I. éves erdőmérnök hallgatók kamarások voltunk a Templom utcai diákszállóban, a Siezenheimi hadifogoly tábor-ban és a vancouveri 7. utcai albérleti lakásunkban.

1958 nyarán együtt dolgoztunk Jasper Nemzeti Parkban. A hétvégeket kirándulva- vagy rendszertan utóvizsgára készülve töltve, na meg róva az utat az Athabasca és a Pyramid szállók söröző̈i között. Zoltán másod év végén elhagyta az egyetemet. A vasútnál dolgozott Boston Bar-ban, ahol megismerkedett Violával, leendő nejével, aki két fiú gyermekkel ajándékozta meg az évek során. Hosszú évekig dol-gozott a McMillan-Bloedel vállalatnál mint papir doboz tervező. Onnan ment nyugdíjba.

Zoltán évtizedekig távol maradt a Soproni Családtól és csak az utóbbi 10-12 évben vett részt a soproni közösség rendezvényein. Utoljára 2008 őszén találkoztunk, amikor Zoltán és Viola meglátogattak bennünket Prince Georgeban. Kellemes napokat töltöt-tünk együtt beszélgetve jövőbeli találkozásról. Sajnos a sors más-képp határozott. Zoltánt súlyos szélütés érte 2009 májusában és 16 havi kórházi és elfekvői ápolás ellenére ez év szept. 24én visszaadta lelkét a Teremtőnek. Nyugodj békében Kamarásom. *Báthy I. (Class of '61)*

Zsörtölődő, úgymond 'tüskés' embernek ismertem Zoltánt. Az egyetemről való kimaradása után sokáig alig hallottunk felőle. Majd lassan, nyugdíjas éveinkhez közeledve egyre gyakrabban tűnt fel a Sopron Alumni rendezvényein, hol egyedül, hol feleségével, és később már rendszeres résztvevője lett minden szociális eseményünknek. Különösen szivesen járt el a nanaimói Magyar Házban évenként tartott 'örökös-balek' találkozókra, ahová eleinte BMW motorkerékpárjával érkezett, később pedig busszal maga után húzva összcsukható targoncán, komolyan összeállított tábori felszerelését. Függetlenségére nagyon kényes volt. Motorbiciglije mellet kifinomult ízlésére vallott Leica fényképezőgépje, amit büszkén mutatott nekem újratalálkozásunkkor, mint hajdani Leica tulajdonosnak. Autót valószínűleg nem tartott, de a becses BMW mellett (amit megtartott nagyon súlyos szerencsétlensége ellenére, amikor napokig volt kómában) volt egy kis 'scooter'-féle járműve is, amin egyszer meg is látogatott bennünket, mézet hozva ajéndékba, Williams Lake-ről, Ambach Miska barátunktól.

A magyaros konyhaizeket nagyon szerette és felesége tudná igazán megmondani mennyire volt válogatós otthon a kanadai főzettel szemben, de havi összejöveteinken szigorúan csak 'gravy' nélkül fogadta el a felszolgált ételt.

A Kapocshoz is lassan melegedett fel. Mikor először osztottam szét a friss kiadványt, kérdésemre hogy őt érdekli-e, nemmel felelt. Nyujtottam oda neki mégis, hogy "olvasd azért el", amit habozva elfogadott. Ezután ő lett egyik legmegbízhatóbb támogatónk, minden tavasszal, kérés nélkül adta hozzájárulását. Tervemben volt vele is 'életút intejút készíteni. *(a Szerk.)*

1956 SOPRON

Szerzőnk V. éves erdőmérnök hallgató volt 1956-ban. Megjárta velünk Siezenheim lágerét de kiszabadulásunk után visszatért Sopronba. Visszaemlékezése azért is fontos mert olyan szépen szól volt oktatónkról, Medveczky Lajosról. (a Szerk.)

Beliczay István: **Emlékezés 1956 november 4.-e reggelére**

A soproni 1956-os eseményeket már többen megírták. Minden visszaemlékező a maga élménye alapján. Ezen visszaemlékezések a különböző sajtótermékekben kerültek közzétételre. Az események rögzítése zömmel az ott lévő erdő-, bánya-, kohó-, földmérő-, és olajmérnök hallgatók élményei alapján történt. A rendszerváltást megelőzően az idevonatkozó ismeretterjesztés részben elhallgatva, esetenként csúsztatva, bizonyos mértékig módosítva, a kor politikai szemléletének megfelelően cenzúrázva jelenhetett meg. E sorok írója abban az időben, mint ötödéves erdőmérnök hallgató vett részt az eseményekben. Meg kell jegyeznem, hogy a történetek ideje alatt vezetői szerepet nem töltöttem be. Felvetődik a kérdés, miért? Sokan voltak közöttünk olyan személyek, akik az adott feladat ellátására sokkal rátermettebbek voltak, mint én. A megfelelő személyek kiválasztásánál a diákság szinte tévedhetetlenül tudta, hogy ki milyen feladat ellátására a legalkalmasabb.

Az tévhit, hogy az októberi eseményeket megelőzően, az 1945 előtti időszakban tevékenykedő katonai vagy egyéb vezető személyek végeztek volna szervezőmunkát az ifjúság körében. A nagygyűlést követően az egyetemi diákság részt vett a forradalmi eseményekben. Véleményem szerint, ami a „tenger feltámadásához" vezetett: a nagy elnyomás, a végtelenül sok átlátszó hazugság, a nagy szegénység, a politikai meghurcolások, gyilkosságok és ezek számos következménye. A megszálló szovjet csapatok intrikáló jelenléte növelte az elégedetlenséget. Mindenkit nem csukhattak le, aki nem értett egyet a kor szellemével. A határ zártsága miatt Magyarországot sem hagyhatták el a forrongók. Ez a tény az események kialakulását jelentősen gerjesztette. A forradalom kirobbanásának szikráját feltehetően segítette az egyetemi hallgatóság, értelmiség, elégedetlenkedők körében az Írószövetség publikálása, ami számos esetben utalt a visszaélésekre, illetve azokat részben felfedte.

Október 23-tól - november 4-ig eltelt időszak alatt Magyarország, főleg Budapest eseményeit és annak nemzetközi visszhangját követtük, a rendelkezésünkre álló néprádión (pletykadobozon), a sajtótermékeken keresztül. Elsősorban a „Szabad Európa" rádió adásait hallgattuk, amit kezdetben nagyon zavartak, de bizonyos technikai módosítással érthetőbbé tudtunk tenni. Ezt tekintettük elfogult, de mértékadó hírforrásnak. Az adásokból – mi hiszékenyebbek – azt véltük kicsengeni, hogy a fegyveres harcok elhúzódása esetén, számíthatunk majd a Nyugat katonai, vagy hadianyag segítségére. Gyakori volt az olyan felhívás, hogy még „x napot tartsatok ki!". Ez naponta többször is elhangzott a Szabad Európa rádióban. A segítségnyújtás várható reményét állandóan a tudatunkban tartották. Ez a megtévesztő ámítás nagyon sok szerencsétlen magyar életébe került!

A szovjet csapatok Budapestről, Magyarországról történő kivonulásának híre nagy örömet váltott ki belőlünk, de megnyugvást nem. Ezért iparkodtunk önmagunkat, az egyetemi ifjúságot felfegyverezni. A fegyverzet és a lőszer a különböző magyar katonai alakulatoktól származott. Ennek részletes közzététele korábban már megtörtént.

A megértés érdekében el kell mondanom, hogy az egyetemi tanulmányainkkal párhuzamosan katonai tantárgyakat is hallgattunk. Nyaranként tábori kiképzésen vettünk részt mint tüzér tisztjelöltek, páncéltörőlövegek kezelésére kaptunk szakképzést. A tudatunkban állandóan ott lebegett a fegyveres összecsapás réme. Ez szóba is került egy-egy csoportos beszélgetés alkalmával. Abban valamennyien egyetértettünk, hogy ha tartósan magunkra maradunk, akkor a szovjet haditechnikával szemben az életben maradásunknak a legkisebb esélye sem áll fenn. Önmagunkat becsapva vigaszul a határ közelségét, mint egy menekülési folyosó lehetőségét vettük fel. Valamennyi beszélgetés azzal zárult - amin személyesen részt vettem –, hogy mindent meg kell tennünk, amit a haza becsülete most megkövetel tőlünk! Egyetlen olyan 8-10 fős beszélgetésen vettem részt, ahol az egyik évfolyamtársunk kijelentette, egy pedig helyeselte, a tűzharcot felvenni őrültség, a hazának nem hősi halottakra, hanem országépítő hősökre van szüksége! Az ellenérv lényegesen fakultabb volt, mint korábban.

Kiegészítésként el kell mondanom, hogy a fegyveres összecsapás ellenzői elmondták, amennyiben a többség a tűzharcot választja, úgy ők is velünk tartanak, s idéztek Petőfitől! Ám ekkor még nem sejtettük, hogy néhány nap múlva, november 4- én mi fog történni. Az akkori összefogásra jellemző, hogy a kópházi mezőn ők is – mint ahogy ígérték – ott voltak.

„Jönnek az oroszok!" November 4- én a fenti kétségbeesett hangzavarra ébredtünk. Éhségtől, hidegtől és fáradságtól elgyötörve, kezdetben nem tudtam felfogni, hogy álmodom, vagy bekövetkezett az, amitől mindig is rettegtünk. Mivel kamarásaim (szobatársaim) Molnár Géza és Leskó Gyuri sietve öltöztek, úgy én is kapkodtam magamra a ruhát. Közben a kollégium folyosójáról hallatszott az utasítás, „gyülekező az egyetem főépülete előtt a parkban!"

Sok időt nem töltöttünk mosakodással, a borotválkozás is elmaradt. Az öltözködést lehet, hogy néhányan a folyosón fejeztük be. A szokatlanul hideg novemberi ködös hajnal miatt, a felső kabátom (esőkabát) begombolására kényszerültem. Ekkor jöttem rá, hogy milyen előrelátóak voltak Erdélyi Tibor bácsiék (soproni ismerős család), akiktől pár nappal korábban egy meleg pulóvert kaptam. Kezdeti szabadkozásom ellenére a határozott hangsúlyú felkínálásra elfogadtam.

Nagyon misztikusnak tűnt a reggel! Az éj folyamán egy ujjnyi hó esett, amely a lábunk nyomán el is olvadt. A ködből és a hajnali szürkületből kirajzolódó házakat mintha az elmúlás réme gyötörné. A gyülekezőhelyre csoportokban a korábbi nevén "Szent Imre" kollégiumból a Mikovényi úton vonuló ifjúság sokkal csöndesebb volt a megszokottnál. Vagy talán a soproniak álmát nem akartuk megzavarni? Az útvonalon lakók közül többen töltötték utolsó éjszakájukat a megszokott családi otthonuk meleg, puha párnái között.

Elmélkedés útközben. Ahogy siettünk, gondolatok cikáztak fejünkben, s egy-egy mondattöredéket vagy szófoszlányt juttattunk el egymáshoz, amiből kiderült, hogy mind ugyanarról elmélkedünk. Te sötét nagyvilág, eddig mindig csak ígértél, s mindannyiszor cserbenhagytál. Pedig véreink hullásából mindannyiszor ti

gyarapodtatok! Felfogtuk a tatár pusztítását, amely a magyar lakosság 70-80%-át elsöpörte. Ezt követően a székely nép, hány és hány tatár betörést védett ki, amiről a történetírók csak érintőlegesen szólnak, a tankönyvek említést sem tesznek. Védtük a nyugati kereszténységet 150 éven keresztül a török pusztításával szemben. Ekkor a török számított a világ legnagyobb katonai hatalmának. Sok millió magyart hurcoltak el a 150 év alatt rabszíjra fűzve. A nyugatiak pénzért kereskedtek velünk a délkeleti rabszolgapiacokon. Olcsó volt a magyar, mint áru! Így alakultak ki magyar telepek a Nílus völgyében, Franciaországban, Törökországban, s ki tudja még hol az akkori nagyvilágban.
A 48-as szabadságharcot az európai nagyhatalmak csak összefogva tudták vérbefolytani! „S elhunytak legjobbjaink a hosszú harc alatt!" Az első világháború a 48-as szabadságharc leverésének volt a következménye. Idegen hatalmak érdekéért kellett harcolnunk. Óriási véráldozattal lettünk mi a nagy vesztes, martalékul dobtak oda bennünket. Az ezer éves helytállásért, amit vívtunk kelettel szemben, a nyugati kereszténység fennmaradása, védelme érdekében mi lett a köszönet? Trianon! A korábbi nagy veszteségeket mind túléltük és ismét nagy lett a magyar, de Trianont!? A második világháború feltételeit a trianoni békediktátummal alapozták meg. A nagyhatalmak még most sem tanultak?! Rövidlátásuk sok francia életébe került a második világháború ideje alatt!
Most mutasd meg te nagyvilág, hogy a korábban elhibázott döntéseidet, amit már te is elismertél, jóváteszed! Kelet felé a bástyátok most is mi vagyunk! A küzdelem az izmus, a járvány nyugati terjeszkedésének megállítása érdekében folyik! A harc a ti védelmeteket is szolgálja! A vért most is mi adjuk - mint már annyiszor –, ti adjátok a haditechnikát és az intő szót a támadókkal szemben! A fenti gondolatok villództak agyamban és a hozzá kapcsolódó felháborodás forralta vérem, amely a vészhelyzet nagyságát, talán a félelmet is eltörpítette.
Várva a beosztást. Közben megérkeztünk a gyülekezés helyszínére. A korábban érkező hallgatók már meglehetősen sokan voltak. Figyeltem, hogy nyugati segítség érkezett-e? Sajnos nem, de még hadianyag sem. Füleltem, hogy az észak-nyugati irányból lengedező szellő hozza-e a felmentő csapatok harckocsijainak jellegzetes csattogó, csikorgó hangját. A távoli csend vihar előttinek tűnt. Mind jobban meggyőződtem, hogy magunkra maradtunk! Időközben megtörténtek a beosztások a különböző harci tevékenységet ellátó alakulatokhoz. Évfolyamunk többségében együtt maradt. Mi gyalogsági fegyvereket kaptunk, amelynek átvétele folyamatosan történt. A tartósító anyagból, gépzsírból a ké-zi fegyverek egy részét még akkor mosták ki benzinnel a hölgyhallgatók, a fő épület bal szárnyának földszinti folyosóján. Néhány alsóéves fiú is segítkezett. Később annyi nyeles kézigránátot kaptunk, amennyit el tudtunk helyezni ruházatunkon. Ezen túlmenően még néhány géppuska, és golyószóró is a rendelkezésünkre állt. Feladatul kaptuk a támadó szovjet harckocsikat kísérő gyalogság kézi fegyverekkel történő lekötését.
Meg kell jegyezni, hogy fegyverzetünk többségében már az első világháborút is kiszolgálta. Csoportunk parancsnoka Goda János évfolyamtársunk volt. Diákköri szakkör keretén belül a különböző erdőállományok talajfejlődésével foglalkozott nagyon eredményesen.
Leckekönyv, gyógyszer, kötszer kiosztása. A leckekönyv kiosztása az első olyan mozzanat volt, amikor ráéreztem, hogy Sopront el kell hagyni. Erőm elhagyott, lábam gyökeretvert, szívem hevesen a torkomban dobogott! Tiltakoztam, indulattal mondtam.: „Sopronban akarom befejezni tanulmányaimat! Nekem ez a hely szent!" Majd lecsendesedtem, s a többiek biztatására átvettem. Úgy éreztem, hogy mindenem fáj, talán legjobban a lelkem. Az egészségügyi csomag átvételekor a második föleszmélésem történt. Innentől kezdve sejtettem, hogy mi várhat ránk. Tudtam, hogy a fájdalmat nehezen viselem. Középiskolás koromban tüdő TBC-s voltam. A tüdőtöltés fájdalma nagyon emlékezetes maradt. Azért fohászkodtam a Mindenhatóhoz, hogy sebesülésem esetén a szenvedésem minél rövidebb legyen. A kiosztott gyógyszer és kötszer minimális mennyiségű volt. Ha jól emlékszem, egy levél (10 szem) vérzéscsillapítót, ugyanannyi fájdalomcsillapítót és egy-két tekercs kötszert kaptunk, azzal a megjegyzéssel, hogy szükség esetén egymást majd kisegítjük. Az egészségügyi csomag elfért egy zsebben. Az egyik évfolyamtársunk (O.J.) ott a gyülekező helyen árválkodott egy nagy „dióverővel" (hosszú lőfegyver) a kezében. A közelben elhaladó (Sz.J.) odaszólt:"Jancsika, mindent el tudok képzelni rólad, de azt nem, hogy te emberre fegyvert emelj.-Ide figyelj, ha ott leszel mellettem, és azt látom, hogy folyik a véred, én leszek a legvadabb!" válaszolta.
Búcsúzkodás. Időközben a gyülekezőhelyen igen megszaporodtunk. Az oktatók közül többen mozogtak közöttünk, főleg a fiatalabbak. Néhányan az ottani látvány alapján döntöttek, hogy maradnak, vagy elhagyják Sopront. A második világháború ideje alatt és azt követően a szovjet katonaság részéről elkövetett erőszakos cselekmények, rémtettek, a különböző elhurcolások szomorú eseménye még élt az emberek emlékében. A határ nyitva volt. Veszély nélkül elhagyhatta bárki az országot családostól. A gyülekezőhelyen a mozgás mind jobban erősödött. Volt, akit a családtagok vagy ismerősök kísértek ki. Többeknek hoztak a soproni ismerősei csomagot. Néhány személynek az ismerős család középiskolás gyermeke hozott valamilyen útravalót. Az egyik 16-17 év körüli gyermek kérte, hogy maradhasson velünk. Fegyvert kért magának, kapott is. Másokat a Sopronban tanuló középiskolás testvére, vagy a rokonság gyermeke keresett meg. Ezek közül többen maradtak közöttünk. A hír gyorsan terjedt a városban, hogy az egyetemisták mire készülnek. Szülői engedély nélkül tanonciskolás és munkás gyermekek is érkeztek 2-3 fős csoportban. Ezeket kértük, hogy hozzanak otthonról szülői engedélyt. A többiek már előre mondták, hogy szülői engedéllyel rendelkeznek.
A látványból néhány kép erősen megmaradt emlékezetemben. Az egyik pad támlájának támaszkodva egy anya és középiskolás korú leánya búcsúzott az indulási parancsot váró fiútól. Megható volt, hogy milyem keservesen sírt anya és leánya. A fiúnak kellett őket vigasztalnia. A másik helyen leány és fiú - két évfolyamtársunk - búcsúzkodott egymástól. Szótlanul álltak egymással szemben, fogták egymás kezét - mindkettőt –, arcuk mély gondot tükrözött, de lehetett tudni, hogy miről ábrándoznak. A főépület bejáratától nyugatra egy erdész kislány és egy másik kar mérnök hallgatója köszönt el egymástól. A kislány kezdetben iparkodott titkolni könnyeit, de mind gyakrabban kellett elfordulnia és áztatnia zsebkendőjét. Végül a fiú nyakába borult, s a közeli zajt elnyomó zokogásba kezdett. Még több, a fentiekhez hasonló jelenet él emlékezetemben.
Otthon voltál? A leírt látvány olyan megmagyarázhatatlan erős kényszert, igényt váltott ki belőlem a valakitől történő elbúcsúzásra, amire nem tudok magyarázatot adni. Szerettem volna hazaszaladni, de hogyan? A kimerültség határán lévő fáradság következtében a fának dőlve, állva elszunnyadtam. Álmomban odahaza jártam Kunbaracson, a tanyán. Ahogy közelítettem a szülői házhoz, elsőként a házőrző Talpas vett észre. Jellegzetes megkülönböztető hangot hallatva futott elém. Két mellső lábát vállamnak támasztotta, s csak akkor engedett tovább, miután a nagy

buksi fejét megsimogattam. Könnyű volt a dolga a kuvasz-komondor keveréknek, mert egy súlycsoportba tartoztunk, de az erőviszonyok eltérőek voltak az ő javára. Közben a két pásztorkutya – Rigó és Tücsök – is tudomást szerzett érkezésemről, s a nyájat hátrahagyva rohantak elébem. A fejem magasságáig ugráltak örömükben. Majd nézeteltérés adódott közöttük, mert lehet, hogy valamelyik több kedves szót tulajdonított magának! Édesapám betegen a nyájat terelte az itatóhoz. Miután köszöntöttem, csak annyit mondott: „Fiam nehogy meggondolatlanul cselekedj!" –kaptam a figyelmeztetést. Édesanyám a nyitott folyosón állva hangos jajszó kíséretében imádkozott: „Kisfiam, nagyon vigyázz magadra!" – szólt az intelem. László öcsém a szőlőt átszelve, katonaruhában futva érkezett haza. Sándor öcsém középiskolai tanulmányait megkezdve Szegedről érkezett. János bátyám szántásból jött meg a fogattal, szólt: „Jó hogy jöttél, holnap vetünk, mert ami a földben van, azt már nem viszik el! Mi nem érünk rá a munka szüneteltetésére, mert jövőre is kell kenyér az országnak." Közben utazóban vissza, már a buszmegállóban voltam, amikor bátyám felesége Magdika a kis Csillaggal a karján – a család első unokája, akit édesapám így becézett – sietve hozott egy csomagot. „Ezt a pogácsát neked készítettem!" – mondta. Eközben már mozgott a busz, csak a Csillag pá-pá integetését láttam.

Arra eszméltem fel, hogy valaki a nevemen szólított, de már nem először. - Aludtál? - Igen, elmerengtem. - Otthon voltál? - Valószínű.- Gondoltam, mert már többször szóltam, s csak néztél. Sajnálom, hogy fölkeltettelek, bocsáss meg! Csak annyit akartam mondani, hogy ha valami érne, légy szíves személyesen értesíteni a szüleimet. A címüket tudod. Fordítva is meg lesz! Ez akkor hosszú beszélgetésnek számított Szikra László évfolyamtársammal, barátommal, kecskeméti földimmel. Közben azon gondolkodtam, mi történt? Alig akartam elhinni, hogy álmodtam, annyira valósághűnek tűnt minden. Vagy ez az ébren álmodozás? Az álom az babona? Valóságtartalma is van minden bizonnyal, biztattam magam.

Jegyzetkiadó, sokszorosító. Az elköszönési kényszer tovább gyötört. A telepatikus kapcsolat, az álom, a szülői intelmek megbékéltté tettek. A feszültség mérséklődött bennem. Kezdeti habozás után futásnak eredtem, s közben visszaszóltam, hogy a sokszorosítóba fel kell mennem. Német Ferivel – a sokszorosító vezetőjével – meg kellett beszélnem a még meglévő „Követeléseink" című szóróanyag elrejtését. A sokszorosító az ábrázológeometria, matematika épület lépcsőházának legfelső szintjén volt. Ahogy beléptem a terembe, meglepődve láttam, hogy ott van Medveczky tanár úr is. A teremben tartózkodók, arcáról nagy kétségbeesés, elkeseredettség, tanácstalanság tükröződött! A tanár úr sírástól csukladozó hangon nekem szögezte a kérdést. „Mit akartok? Talán nem folyt még el elég magyar vér? Próbáltam válaszolni, de nem hagyott szóhoz jutni. - Tudjátok ti azt, hogy a világ legnagyobb szárazföldi hadseregével szálltok szembe? Esélyetek sincs az életbemaradásra! Ismét válaszba kezdtem, kifejtettem a nyugati segítség reményét. Szinte felkiáltott! - Nem, nem kapunk segítséget! Nem érdeke nyugatnak Magyarország megmentése. Ütközőzónának használnak csak! A gyepű szerepét töltetik be velünk! Mikor segített nekünk a nyugat? Az oszmán ellen is komolyan csak akkor fogtak össze mellettünk, amikor már Bécset ostromolta a török. Felvonulási terület voltunk 150 évig. Kinek fájt a több millió magyar elhurcolása rabszolgának? Csak nekünk!" - Közben galacsinná ázott zsebkendőjével iparkodott hulló könnyeit felitatni. Tovább erőlködtem: „Ma már mások a viszonyok, más a politikai helyzet"…de félbeszakított. „Hát nem tanultatok a történelemből? Megegyeztek reánk, a 30 ezüstpénzt már felvették!" Újabb felvetésbe kezdtem: „A kommunizmus rémétől, szellemétől az egész világ retteg! Most adódott egy nem várt alkalom - katonailag is - a tovaterjedés megállításának a kikényszerítés lehetőségére. Az izmus már megroppant. Egyébként is minden nagyhatalom előbb, vagy utóbb összeomlik…".A halványra fakult meggyőző érvelésem Trianonnál kötött ki. „ Kedvező fordulat esetén a trianoni határok felülvizsgálata is fölvetődhet. - A nagyhatalmaknak csak a trianoni határok kialakítása volt az érdeke, megváltoztatása nem! A nyelvi hovatartozás az ellenünk vétőket nem érdekli! Miért nem hagyták meg a bécsi döntés határait, pedig az megközelítette a nyelvi hovatartozás vonalát? A trianoni döntéssel Ausztria azért kapott 4000 km2 nagyságú területet, hogy kizárják a szláv folyosó létrejöttét. Egyszerűbb lett volna azt mondani, hogy nem! A szláv folyosó nyugatnak nem kedvezett! Magyarország területére történő terjeszkedésnek így lehetett magyarázatot adni!"

Közben azon meditáltam, hogy hány szerencsétlen magyar vesztette életét a különböző hosszú hadjáratokban, megtorlásokban? Hány Dugonics Titusznak kell még meghalnia? Hány magyar család hullott szét, az erőszakolt határok miatt? Hány pataknyi vér és könny folyt el? Mind azért, hogy bizonyos csoportok a hatalmukat tudják gyakorolni más népek fölött! Már Széchenyi István megírta Naplójában: „Hól ember emberen uralkodik önkénnyel, ott virág helyett halotti ravatal födi a mezőt, és az egész természet gyászol!" Mily nagy igazság, pedig Széchenyi Trianont még nem is sejthette.

Ekkor búcsúzásra nyújtottam kezem Medveczky tanár úrnak. Magához ölelt, ismét elkezdett zokogni. Közölte, hogy „nem, nem engedlek el!" Próbáltam kiszabadulni, de sikertelenül! Közben mondtam, hogy a többiek már indulásra készen várnak. Biztosan számítanak rám, nem hagyhatom cserben őket!

Alig érthető, kétségbeesett sírástól elcsukló hangon mondta: „Csak legalább meg tudnálak menteni benneteket! Hivatkoztam Petőfire, de nem fogadta el. Éreztem, hogy a sírás mind jobban elveszi erejét. Még egy utolsó érvelése volt, ami nagyon a szívembe markolt.„-Gondolj beteg szüleidre, akik fölneveltek keserves áldozatok árán, reménykedve abban, öreg napjaikban támaszuk leszel! Ekkor én is elerőtlenedtem, mert édesapám valóban súlyos szívbeteg volt. Rejtély, hogy ő ezt honnan tudta?

A tragikus helyzetben Deák intelme jutott eszembe, tolmácsoltam: „Amit erő és hatalom elvesz, azt idő és kedvező szerencse ismét visszaadhatják, de miről a nemzet, félve a szenvedésektől önmaga lemondott, annak visszaszerzése nehéz és mindég kétséges." Már nem érzékelte Deák bölcseletét! Ott álltunk egymással szemben, szótlanul. Az ajtó felé léptem, ő még utánam nyúlt vigasztalhatatlanul zokogva. Közben a lépcsőházból visszafordulva láttam, amint búcsúra emeli kezét. Talán ekkor köszöntünk el egymástól. „Isten óvjon!" – ez inkább fohász volt, mint köszönés. Feléje hajoltam, és köszöntem: „Isten áldja tanár úr, ezerszer áldja meg!" Ez volt életem egyik legmeggyötrőbb elköszönése! Talán csak a szülő és a gyermek közötti búcsú lehet ilyen megrázó. Minden fordulóból visszanéztem, de Ő ott állt az ajtóban és sírt. Az udvarra kiérve fölnéztem. Ekkor már az ablaknál állt, homlokát az ablaküvegnek szorítva révetegül nézett utánam. Minden 5-6 lépés után visszanéztem, de a látvány nem módosult, csak elmosódott.

Megjegyzés: A fent leírt keserűség, aggodalom nem volt alaptalan. A rendszerváltás után tudtam meg a magyar TV-ből egy éjszakai adás alkalmával, hogy 1956. október végén 30 - áról 31-re virradóan az Amerikai Egyesült Államok elnöke a forródróton értesítette a Szovjetunió vezetőjét, hogy a „magyarországi eseményeket Magyarország belügyének tekinti." A történtekről nem

is tudtunk! Tehát ismét martalékul dobtak bennünket! A Szabad Európa rádió még több napig azt kürtölte: „csak még 24 órát tartsatok ki!" A közelmúltban hallottam nyilatkozni egy történészt a TV-ben, aki azt állította, hogy a forródróton közölt értesítés nem volt egyértelmű! De igen, a közlés egyértelmű volt! Az viszont nagyon szomorú, hogy több mint ötven év távlatából is akad tudatos ködösítő!

Megszégyenülten. Iszonyatos módón megszégyenülten ballagtam visszafelé. Micsoda balgaság, hogy az egyszerű külsejű tanárban a kiváló hazafit korábban nem ismertem föl! Szégyelltem magam, de nagyon. Az egyébként is nagy idegi feszültséget ez még növelte.

A fentiek megértéséhez tudni kell, hogy Medveczky Lajos tanár úr orosz nyelvet tanított részünkre. Az oroszokkal szembeni fenntartásom a 48-as szabadságharc leveréséig nyúlik vissza. Felfogásom szerint, ha akkor ők nem segítenek az osztrákoknak, Magyarország elkerüli a vészes sorsát, a létét megpecsételő sorozatos tragédiát. A második világháború rémtettei és az azt követő elhurcolások, a kommunista eszme érdekében történt gyilkosságok, jogfosztások, kisemmizések, a megvetés érzését váltották ki belőlem. Ezt még fokozta az a tudat, hogy a legnagyobb gaztetteket mennyei jóságként akarták velünk elfogadtatni. A sok rémtett bizalmatlanságot váltott ki belőlem, még azzal szemben is, aki a nyelvüket tanította. Bár tudtam, hogy az orosz ismerete hasznos és szükséges. Abban az időben nem is volt hálás feladat orosz nyelvet tanítani, főleg az egyetemen. A Medveczky tanár úrral szemben talán még hányaveti is voltam. Szemtelen csak azért nem, mert kiszólásai alapján, mint embert nagyon tiszteltem! A faragatlan viselkedésemre soha nem reagált. Rendkívül jó emberismerő volt. Lelkünkbe látva ismert bennünket. Ezennel utólag, több mint 50 év távlatából megkövetem! Sajnos a bocsánatkérés már csak emlékének szólhat. Legyenek reá büszkék az utódok, mindazok, akiket tanított és ismerték őt! a Medveczky Lajos tanár úr neve legyen magasztos. Nehéz volt számára az Óhazától a búcsú. Legyen könnyű az Új-hazaföldje.Isten áldja az emlékét is!

A gépkocsik motorja már járt. A főépület sarkához érve láttam, hogy már csak egy teherkocsi áll a kapuban, az is járó motorral. Futásnak eredtem, s a kocsit elérve, a többiek nyújtották a kezüket, segítettek a feljutásban, a mozgó járműre. A teherkocsi meg volt rakva lőszeres és kézigránátos ládákkal, benzines palackokkal, különböző kézifegyverekkel, s ki tudja még mivel. A részünkre kihagyott rakterület kicsinek bizonyult, ezért a különböző lőszeres ládákra felkúszva foglaltunk helyet. Így indultunk Sopronból Kópházára, a várhatóan szemből érkező szovjet harckocsikkal szemben. A városon áthaladva a járókelők többen megálltak, integettek, volt, aki keresztet vetett és összekulcsolt kézzel imádkozott, többen sírtak. Közben hallgattuk a benzinespalackok jellegzetes csilingelését, s feszülten figyeltünk nehogy valaki magáról megfeledkezve véletlenül rágyújtson. Valamennyiünk arcáról a messze kalandozás volt leolvasható.

Közben megérkeztünk a harcállás színhelyére. A műút szélén álltunk meg, leraktuk a hadianyagot, a gépkocsik tovább mentek. Az eszközöket kézben vittük fel a dombvonulat gerincére. A kópházi temetőben és annak közelében ástuk be magunkat, foglaltunk tüzelőállást. Emlékeim szerint egy szobor talapzata mellett készítettem lövészteknőt. Ez a gerincvonulaton feküdt, ahonnan jól beláttam a Sopronba bevezető utat a nagycenki erdőtől. Látható volt a szemben lévő domboldal, ahol a páncéltörő lövegek helyezkedtek el. A tőlem néhányszáz méterre, nyugatra lévő országhatár helyét is sejtettem, az ott lévő erdő alapján. A lőszert és a halom kézigránátot kupacba rakva a lövészteknő mellett helyeztem el. A második világháborút kiszolgált egyik évfolyamtársam figyelmeztetett, hogy a kézigránát részére külön tárolót készítsek - elérhető távolságon belül -, mert találat esetén vészhelyzet alakulhat ki. A faluhoz közelebb eső területen lévők bort és élelmiszert kaptak a kópházi lakosoktól. Akik távolabb estek, ették a havat, de csak kora délutánig, mert addigra az is elolvadt.

(Itt bezárom visszaemlékezésem, mert a többit mások már megírták.)

Kedves olvasó! Az akkori vérzivataros napokban történtekre utólag kijózanodottan, mindenre megfelelő magyarázatot adni nem lehet. Önmagunk és egymás lelkesítése olyan érzelmeket szabadított föl bennünk, amely a vészhelyzet tudatát ködösítette. Az események megfelelő összefüggésének hiányos, torz ismerete alapján – a cselekvő védekezés terén – csak hibás döntést hozhattunk. A jócselekedet tenni akarása, a jövőbe vetett hit megvolt bennünk, irányította tetteinket. Bíztunk a világ megértő, saját érdekét is szolgáló segítőkészségében.

A tudatos cselvetéssel nem számoltunk, mint ami történt 1956 október 30–31-én. Az Amerikai Egyesült Államok, értesítette a szovjetvezetést, hogy „a magyarországi eseményeket, Magyarország belügyének tekinti". Ezt a magyar felkelőkkel nem tudatták! A politikusok többségének sajátos erkölcsi moráljával sajnos nem számoltunk! Az a szívszorító, lelketörlő teher, ami akkor nehezedett ránk, józanésszel, jogi eszközökkel nem értékelhető! Ezek az érzelmek írott formában maradéktalanul nem adhatók vissza!

A társadalom vezetőinek tudatlansága, butasága, kapzsisága, irigysége, alacsonyszintű erkölcsi morálja, társadalmi betegséget vált ki. A társadalmi betegség csak a kiváltó ok, okok felszámolásával szüntethető meg tartósan.

Sajnos, az 1956- os szabadságharcot követő börtön - és a halálosztásánál kevés alkalommal adódott olyan védő, aki a fenti pszichés eseteket érvényesíteni tudta volna az ítélethozóval szemben, védence érdekében! A forradalmat kiváltó ok, a védendők érdekében soha nem hangzott el. A kiváltó okok megszüntetésével a tömeges megmozdulások elkerülhetők lennének. Most utólag bölcselkedni a részeredmények ismerete hiányában, a lélekszorító psichikai hatások terhe nélkül könnyű.

Elődeink nagy tettei kötelezték, kötelezik.

Tudom, nehéz megérteni a több mint ötven évvel korábban történteket. Minden bizonnyal mindenki másként értékeli a megtörtént eseményeket. Meglehet, hogy van aki felháborodik az akkori cselekményeken.

A megértők a neveltetéstől, a helyzettől függőek. Akik a HAZASZERETET fogalmát, tartalmát nem ismerik, nagyon szegények. Hazaszeretet nélkül a széplélek is kóróvá szárad! Soraim zárásaként a legnagyobb magyar erdésztől, Bedő Alberttől idézem az utolsó gondolatait, amit még papírra vetett röviddel a halála előtt. „Szeressük hazánkat, nemzetünket,szakunkat igaz hűséggel, egyetértéssel, összetartással." Adja Isten, hogy így legyen

Csapó Imre: **Napló-1956** (Befejezés)

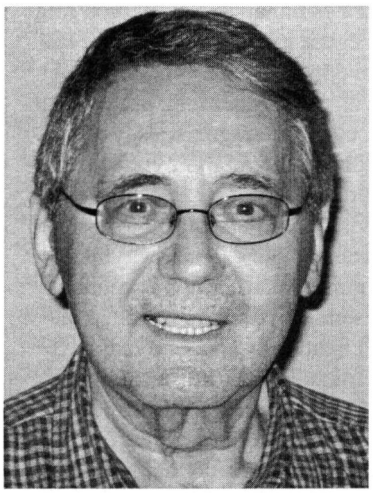

Dec 1 Délben megtudjuk, hogy dec. 3.-án megszűnik a tábor internáló jellege és ka punk olyan igazolványt, amivel szabadon közlekedhetünk. Az öröm kimondhatatlan: nem is tudnám leírni. Este az egyik kamarában összejövünk (csak az erdészek) és megtárgyaljuk azt, hogy mi lenne jobb pillanatnyilag: hazamenni vagy elmenni valamelyik nyugati egyetemre. Otthon deportál-hatnak bennünket és ezért a társaság nagy többsége az utóbbi utat választja. Főleg csak azok a nős fiúk mennek haza, akiknek ott-hon maradt a feleségük. Ez érthető is.

Dec. 2. Vasárnap. Unalmas nap. Délután Gácsi visszajött St.Wolfgangból és azt a hírt hozta, hogy valószínűleg Kanadába viszik az egyetemet. Igen kedvező, de még nem biztos ajánlatot kaptunk. A Jablánczy ügyet végre elejtették. Sokat gondolkodtam a hazamenetelen. Úgy döntöttem, hogy ha az egyetem megy Kanadába, akkor én is megyek.

Dec 3. Megjött egy nemzetközi bizottság, de kiderült, hogy ez a mi ügyünket külön nem intézi és hogy az adatfelvétel után is még internáltak maradunk. St.Wolfgangból azt a hírt hozták, hogy mégsem Kanada, hanem Németország. Ha így megy sokáig, akkor megbolondulunk. Őrülök, hogy bevettek a bizottságba irnoknak: legalább nem kell gondolkodni

Dec 10 Már egy hete nem irtam egy szót sem. Három napig irnokoskodtam a bizottságnál. Mi történt azóta? Véglegesen eldöntötték, hogy az egyetem Canadába megy. Állítólag 29-én indulunk és jan.1-én szállunk hajóra Angliában. MA FÖLODOTTÁK AZ INTERNÁLÁSI STÁTUST. Mindenki örül, azonban az örömbe nagy bánat és keserűség vegyül. Mennek haza azok a fiúk, akiknek otthon maradt a feleségük, menyasszonyuk, özvegy édesanyjuk. Kötelességük hazamenni, de hogy mi lesz velük: nem tudjuk. Szörnyű ez a búcsúzkodás. Könnyeznek akik elmennek, könnyezünk mi is akik szintén elmegyünk. 'Magyar sors' – csak azt tudom mondani, mert valami nagyon szorongatja a torkomat. Ady verse jut az eszembe: „Megbánni mindent. Törve, gyónva, Borulni rá egy koporsóra, testamentumot szörnyűt irni és sírni, sírni, sírni" s közben azt is elfelejtem mondani: viszontlátásra fiúk, otthon!

Dec.18. A múlt héten kedden elhatároztuk, hogy a határmenttől felhozzuk a motorokat Salzburgba vagy St.Wolfgangba. Autostoppal utaztunk le Strobl-ba a prof-hoz, hogy megszerezzük a magyar motorigazolványokat. Egy magyar asszony révén sikerült elintézni, hogy a Mercedes cég levisz bennünk Oberpullendorfba – a határ mellé. A motorokat nem adják ki mert nincs osztrák papir, mondták ők. Mi azt kértük,hogy legalább addig adják ki amig az ötödik motort is felhozzuk Sopron-nyékről. Lackenbach-on aludtunk Apt Ödön bácsiéknál. Laci és Miki elment Eisenstadtba, de ott sem sikerült osztrák igazolványt szerezni. Kiadták a motorokat javitani és amikor besötétedett leléptünk. Azt gondoltuk, hogy éjjel nem kapnak el bennünket. Wienerneustadt-ban az egyik motort eldobtuk az utcán mert nem lehetett vele tovább jönni. Majdnem lefagytunk a motorról. Egy faluban igazoltattak, de csodák csodája tovább engedtek bennünket. St.Pöltenben be akartunk menni egy Gasthausba teázni és ez lett a vesztünk. Egy közlekedési rendőr igazoltatott bennünket majd bevit a legközelebbi őrsre. Hosszas vita után azt mondták, hogy mi elmehetünk, de a motorokat ott kell hagynunk. Kiálltunk a műútra de nem kaptunk autót – visszamentünk a rendőrségre szállást kérni. Egy börtönben kaptunk helyet. Cellában még úgysem aludtunk, legalább ezt is megpróbáltuk. Reggel el akartunk menni, azonban az új őrség nem engedett ki, sőt behajtottak bennünket egy cellába és ránk zárták az ajtót. Rettenetesen megilyedtünk és elkezdtük rugdosni az ajtót. Az osztrákok előbb megunták és bekisértek bennünket az őrszobára, ahol órákon keresztül vettek fel egy jegyzőkönyvet. Később jött egy telefonjelentés a rendőrségről, hogy elmehetünk a motorokkal együtt (Ezt éjjel is megtehették volna!). Mikivel lemaradtunk, mondván, hogy szólóban előbb odaérünk St.Wolfgangba. Nagy huzavona után kaptunk vonatjegyet és elutaztunk Salzburgba. Este már Siezenheimben voltunk és ott mondták a fiúk, hogy a motorok is megérkeztek. Szombaton az egész társaságot átvitték Ferienhortba. Hétfőn, azaz tegnap megkaptuk a Kanadai vizumokat. Holnap valószínűleg visszamegyünk Siezenheimbe. Itt Ferienhortban gyönyörű a vidék. Van egy igen szép és hatalmas tó. Ezen szoktunk csónakázni. Hegyi tó! Valahányszor nézem, mindig eszembe jut egy talán soha vissza nem térő emlék egy sokkal kisebb, de sokkal kedvesebb tó partján.

Dec 22. Irhatnám azt is, hogy a Canadaiak becsaptak bennünket. Kedden azt igérték, hogy Ferienhortból átviszik az egész társaságot egy másik lágerba, ahol Kanadai bánásmódban lesz részünk és ahol kellemesen tölthetjük a Karácsonyt. Szerdán megis érkeztünk az új helyre, Hellbrunba, Salzburg mellé. A láger ?:-fabarakok, poros szobák, koszos, rongyos ágynemű, jéghideg mosdóvíz, moslék kaja. Szóval kriminális viszonyok. Ez lenne a Kanadai bánásmód? – kárdeztük magunkban, mert egyetlen hivatalos egyént nem lehetett látni. Az éjszakát még ott töltöttük és másnap reggel kb. 20-an átjöttünk Siezenheimbe. A blokkunk még csaknem üres volt. Kényelmesen berendeztünk magunknak egy szobát, megfürödtünk és úgy éreztük magunkat, mintha előkelő hotelban laknánk. Megbeszéltük a blokk-parancsnokkal, hogy itt maradunk a Kanadába való indulás idejéig. Tegnap a Miki valami olajos csigát evett és nagyon rosszul lett. Egész este rókát vadászott. Ma délután Hellbrunban valami karácsonyi csomagokat osztanak. Dénes és Imre elmentek elhozni az ajándékokat. Tegnap éjjel nem sokat aludtunk, mert hoztak menekülteket Bécsből és azok éjjel rendezkedtek be. Az egyik nyugati magyarnyelvű lapban találtam egy kedves kis verset. Gyulai Pál írta. A vers olvasása közben Valaki ismét eszembe jutott.

Szeretnélek még egyszer látni.
A kertben, ott a fák alatt,
Hallgatni édes csevegésed,
Mint gyermek, úgy örülni véled,
Szakítva a virágokat.
Szeretnélek még egyszer látni
Homályos őszi délután,
Kandallónál, a karosszékben,
Ha mintegy elringatva, ébren
Alszol s álmodva nézsz reám.
Szeretnélek még egtszer látni,
Midőn úgy várod jöttömet,
Megismersz immár a távolból,

S bár ajkad olyan hidegen szól,
Elárul néma örömed.
Szeretnélek még egyszer látni,
Szép csöndes nyári estvelen,
Holdfénynél az akácok árnyán,
Midőn fejed keblemre hajtván,
Így suttogsz: Még maradj velem.
Szeretnélek még egyszer látni,
A vén udvarház csarnokán,
S ha elhangzott az Isten hozzád,
Még visszanézni utólszor rád,
S először sírni igazán.
Szeretnélek még egyszer látni,
Meggyógyítana egy pillanat,
Mit szenvedtem, feledni tudnám,
S még egyszer örömest feldúlnám
Éretted ifjúságomat.

Dec.28. Lassan már belehalunk a semmittevésbe. Szerencsénkre ez az utolsó napunk Siezenheimben. Holnap: irány Canada. Néhányan ismét lemorzsolódtak közülünk. Hat ötödéves, aki Canadába jelenkezett, most Nyugatnémetországba akar menni. Voltak. akik visszaszöktek Magyarországra. Roller prof. úr visszajött Canadából. Sajnos még most sem tudjuk konkrétan, hogy mennyi ösztöndijat fogunk kapni. Reméljük, nem lesz rosszabb mint bármely európai országban. A Karácsonyunk nagyon szerényen telt el. Négyen ünnepeltünk együtt. Poharazgattunk, az otthoniakra gondoltunk, ittunk szeretteink egészségére és megfogadtuk, hogy minden körülmények között hazamegyünk. Éjfélkor bementünk a legközelebbi faluba misére. Karácsony előtt két nappal leesett a hó és igy fehér köntösében rendkivül megkapó látvány volt az osztrák falucska, apró házainak kivilágított ablakaival. Ha lenne bennem egy kis tehetség, sok szép verset tudnék írni élményeimről. Szeptemberben írtam egy-két verset és azóta képtelen vagyok egyet is megszűlni. Majd talán később lesz leki erőm verseket faragni.

Dec. 30. Tegnap este, dec 29-én 8:41- kor indultunk Salzburgból. Príma hálókocsikban utaztunk. Éjjel semmit sem láttunk a vidékből s ezért aludtunk reggelig. Mire kivilágosodott Kölnbe érkeztünk. Jelenleg már Aachen-t is elhagytuk és nemsokára megérkezünk a belga határra. A nyugatnémetek nagyon kedvesek. Rengeteg kaját hoztak. 11 h-kor elértük a belga határt és megérkeztünk Herberstahl-ba. Itt azt mondták, hogy nem mehetünk tovább, mert a Lamanche-csatornán átmenő hajót úgyis lekéstük. A vonatunk, tehát nem ment tovább. Remek kaját kaptunk. Nagyon helyes belga kislányokkal ismerkedtünk meg. Éjjel 3 h-kor indultunk és 7:15-kor már Oostendében voltunk a kikötőben.

1957 jan. 10. Bizony már nagyon régen irtam, de most igyekszem pótolni amulasztásokat. Tehát ott hagytam abba, hogy Oostendében felszálltunk arra a hajóra, amelyik átszállított bennünket Angliába. Az első hajóutunk volt ez: keresztül a Lamanche csatornán. Az idő rendkivül szép volt. Nem háborgott a 'csatorna' vize és talán ezért a belga sirályok átkisérték a hajónkat Angliába. Az út cca 3h-t vett igénybe (90 km). Mintegy két órai út után láttuk meg Dover fehér szikláit. 2-3 emelet magasságban függőlegesen emelkedik ki a tengerből. Gyönyörű látvány, amint a kék hullámok nekiverődnek a fehér sziklafüggönynek. Kikötöttünk Doverben. Meglehetősen hűvös angol fogadtatás után vonatra szálltunk. Irány Liverpool. Sajnos gyorsan beesteledik és keveset látunk az angol tájból.London külvárosán megyünk keresztül. Későn érkezünk meg Liverpoolba. Autóbuszok viszik a népet a kikötőbe. Szilveszter éjszakája van. 12 óra után 5 perccel szálltunk be abba a hajóba, amelyik áthozott bennünket Canadába. Legszomorúbb Szilveszter, ami eddig megértem. Jan 2-án nekivágott hajónk a végtelen óceánnak. A hajó rendesen Északról kerüli meg az Ír szigetet, most azonban kénytelen volt Dél-nek fordulni, mert Északon nagy vihart jeleztek. Este ½8-kor indultunk Liverpoolból. Indulásnál – mint ahogy az minden hajón szokás – mindenki fölmegy a fedélzetre és onnan nézi a kikötőt, míg csak el nem vész a szeme elől. Az egész kikötőt nem lehetett látni, mert állandóan köd volt és talán éppen ez tette romantikussá millió lámpájával, hatalmas hajóival, rakodódaruival, uszályaival ezt a hatalmas vizi stációt. Hajónk egy vontatógőzös vagy ahogy nevezik révkalauz húzta ki a kikötőből. Miután nyílt vizre értünk bekapcsolták az 'Empress of Britain' motorjait és 25 csomó sebességgel nekivágtunk a nagy sósvizű lavórnak. Másnap de. 11h-kor mentési próbát tartott a hajó személyzete és velük együtt kötelezően mi is.Ez számunkra csak annyiból állt, hogy magunkra húztuk a mentőövet és kiálltunk a sétafedélzetre. Ekkor még látszottak az Ír partok, elég tiszta volt az idő és csendes a tenger. Néhány óra mulva elhagytuk a partokat, köröskörül csak a végtelen vizet lehetett látni és a hajónkat még fáradhatatlanul kisérő sirályokat. Ők az igazi házigazdái egy egy kikötőnek mert messze elkisérik a vendéget. Ebéd után már érezhető volt a hajó ringása, amely egyre erőteljesebbé vált.Azok, akik nem birták lábuk alatt az effajta mozgást, megkezdték a tengeri rókák hosszantartó vadászatát. Utunk harmadik napja volt számomra a legkellemetlenebb. Reggel kibújtan az ágyból és amíg megborotválkoztam kivert a verejték a szédüléstől. Szerencsére a gyomrom remekül viselkedett, egész úton nem dobtam taccsot. Ezen a napon visszafeküdtem az ágyba és egész nap nem keltem föl. Természetesen nem is ettem kekszen és csokoládén kivül egyebet, mert a Stewardok nem hozzák senkinek ágyba a kaját. Laci barátomnak – akivel együtt laktam egy kettes kabinban – sikerült néhány rókát megfogni ezen a nevezetes napon. Másnap mindketten fölkeltünk és farkasétvággyal megreggeliztünk. Talán ez, talán a fedélzeten eltöltött fél óra használt, nem tudom, de az bizonyos, hogy mindketten keztük jól érezni magunkat. Mi tehát csupán egy napig voltunk a hires tengeri betegségben, de nem így a tagság nagy része. Sokan a kabinokban fekve nyögtek, mások a zárt sétafedélzeten, nyugszékekből megfelelő edényekbe vagy éppen a padlóra dobták félóránként a halak eledelét. Mindenkinek sáppadt volt az arca és az ebédlő szinte megüresedett. Néhány angol utas és közöttük cca 15-20-an tartottuk magunkat. A negyedik nap már nagyszerű volt számunkra.Bejártuk a hajó minden zugát zegét. Igaz a gépházba nem mehettünk le, de egyáb helyeken megfordultunk. Ez a hajó Canada büszkesége, és irhatom, hogy joggal lehetnek rá büszkék mert ilyen kényelemben még a Budapest Palace szőllóban sem töltheti az ember a napjait mint itt. A kabinok 2-4, az I. Osztályon 1-2 személyesek. Minden kabinban van ágy, szekrény, asztal, fotelok, mosdó hideg-meleg vízzel. Törülközőt, szappant ők adnak. Az utas megnyom egy csöngőt és jön a Steward, aki nagy hajlongások közepette teljesíti kivánságát (természetesen elvárja a borravalót). Az ágyakon hófehér gyapjúpokróc a takaró. Kettő is, hogy senki ne fázzon meg. A fűtés úgy megy, hogy elektromos kapcsolókkal hideg vagy meleg levegőt lehet befúvatni a kabinba. A kapcsolók állásától függően fűthető vagy hűthető a szoba mesterségesen. Rengeteg helység és berendezés van, ami mind az utasok kényelmét szolgálja. Ilyenek péld: fürdőszobák, úszómedence, mosógépek (egyben szárítógépek), vasalószobák, liftek, modern WC-k, gyönyörű ebédlő rengeteg pincérrel, társalgó kettő (itt teáznak délután az utasok, miközben zenekar szórakoztaja őket), táncterem (külön tánczenekar), bárhelyiség, moziterem színpaddal és széles vászonnal, férfi- női fodrász, postaszolgálat, traffic, gyönyörű zárt üvegezett sétafedélzet, stb. stb., talán nem is tudtam mindet felsorolni. A negyedik napon voltunk az óceán kellős közepén. Egy térképen

berajzolták a hajó útját és minden délben megjelölték a hajó jelenlegi helyét egy kis zászlócskával. A Golf-áram hatása alol ekkor már kikerültünk és hidegre fordult az idő. Állandóan zivatar frontok vonultak el felettübk. A felhők szinte ráfeküdtek a tengerre és dőlt belőlük az eső vagy a jég. Annak ellenére, hogy az ember egyebet se lát csak vizet, nem lehet azt mondani, hogy egyhangú a tenger. Nagyon sokat gyönyörködtem a hullámok játékában. A víz szine közelről sötétzöld, messziről mély sötétkék. Ez az óriási víztömeg soha sincs nyugalomban, állandóan hullámzik. Ha a hullámok egymást fölerősítik akkor 8-10 m magas hullámok képződnek. Fejükön fehér tarajt képez a hab, ez szétfoszlik és mintegy lefolyik a hullámhegy oldalán. Hatalmas hullámok csapódnak a hajó testéhez, szétporladnak és messze viszi a szél a felkapott vízcseppeket. Gyakran álltam ki a hajó tatjára, onnan gyönyörködtem a hullámok játékában. A hajó ezen része erősebb hullámzás esetén 6-10 métert is emelkedik, ill. süllyed és ilyenkor az ember hol magasan a látóhatár fölött van, hol mélyen alatta. Az ötödik és hatodik nap éjszakáján nagy viharba kerültünk. Alig lehetett az ágyban megmaradni, annyira dobált a hajó. Január 7-én (hétfőn) már ismét csendes vizeken hajóztunk és 8-án reggel kikötöttünk St. John-ban. Itt a Canadai vöröskereszt igen kedvesen fogadott bennünket. Orvosi vizsgálat, elszállásolás volt a napi program. A Canadian Pacific munkásainak a sztrájkja miatt csak a jövő héten utazhatunk tovább Vancouverbe. A kosztunk nagyon jó. A vöröskereszttől 5 dollárt, inget, zoknit, kesztyűt, stb. kaptunk. Kimehetünk a városba is. St John legrégibb városa Canadának: 175 évvel ezelőtt avatták várossá. (Európában persze gyermek lenne a városok családjában). Rengeteg autó van, A tolmács azt mondta, hogy Canadában csak a koldús jár gyalog. Még ez sem teljesen igaz mert a városban láttak a gyerekek egy koldust, aki igen régi tipusú, küllős kerekű autóval járt koldulni.

Jan.16. Még mindig itt vagyunk St.John-ban. Tegnap elvitték a társaságot Frederictonba, meglátogatni a New Brunswicki egyetemet. Itt van egy erdész fakultás. A szinvonal, úgy éreztük, hogy a miénk alatt van. Reméljük nem kell majd szégyenkeznünk. Ez megnyugtató volt számunkra. Ja igen! A legnagyobb eseményről majdnem elfelejtettem beszámolni. 12-én (múlt héten szombaton) soproni kamarásom: Kováts Miki az eltemetettek útjára lépett, azaz megnősült. Házi sárkányúl vette Erdős Márta Juditot, legbájosabb évfolyamtársunkat. Püspök eskette, három pappal és a fiatalok a televiziós felvevőgépek pergőtüzében rebegtek egymásnak örök igen-t! A násznépet autóbuszokkal vitték a templomhoz. Szóval nagy volt a cirkusz. A kamarásrablás megbosszulása még hátra van.

Jan.28. Úgy látszik, hogy most már egyre ritkábban veszem kezembe a naplómat. Mutaja ezt az előző, 16-i beleírás. Azóta sok minden történt: no de csak sorjában. Hát először is 19-én elhagytuk St.John-t. Azt kell írnom, hogy örömmel, mert már majdnem megölt bennünket az unalom. Montreálban találkoztunk azokkal a hallgatókkal, akik még Ausztriában lemaradtak tőlünk. Itt néhány órát vártunk és addig egy kedves öreg Canadás saját autóján körül sétáltatott bennünket a városban. Hatalmas nagy város. A leghosszabb utcája 47 km.Viszont egyetlen szinháza van, amin rendkivül megütköztünk. Hálókocsinkban rendkivül lusta négerek voltak a stewardok. 4 napig utaztunk és még mindig nem értük el Vancouvert. Minden egyetemi városban fogadtak bennünket az egyetemisták, rendkivül nagy ovációval. Powell Riverbe nem mehettünk, mert nincs még kész a helyünk. Jelenleg egy kis faluban (ahol annyi autó van mint Pesten) lakunk. Igen jó hely, a kaja remek. Félő, hogy a jónép elhízik. Ma megkezdődtek az angol nyelvtanfolyamok. Angol tanárok adják az órákat. Egy árva szót sem tudnak magyarul. Szegény Ők és szegény Mi. Állítólag így előbb megtanuljuk az angolt. Ami egyenlőre legalább is rendkivül nehéz. Mindent máskép ejtenek ki mint amit leírnak és a kiejtés is nagyon nehéz. No majd belejövünk. Itt már kezd tavaszodni, még ugyan hó van, de az idő kellemes, napsütéses, meleg. Ismét bükki hangulat!

Jasper, Május 20 Mondhatom, Imre, Te is remek firma vagy. Szép kis heti összefoglalókat irtál jan. 28-óta. No sebaj. Lessz még olyan idő, hogy egy félévig sem írsz – nagyon jól ismerlek. Egy hét múlva lesz 4 hónapja, hogy egy árva betűt nem írtam ebbe akis vacak naplóba. Nagyon sajnálom, mert fontosabb dátumokra sem emlékszem egészen határozottan. Talán, ha megerőltetem egy kicsit a memóriám, akkor még emlékezni fogok olyan esemnyekre , amelyek feltétlenül megérdemlik, hogy naplóba kerüljenek. Vegyük talán sorjába az eseményeket és akkor könnyebb lesz. Előző állomáshelyünkön, Abbotsfordban feb.11-ig tanultuk az angolt. Az említett napon átvittek bennünket Powell Riverbe, a Csendes Óceán partjára. Nem kell leírnom, úgy sem felejtem el soha, hogy milyen volt ez a hely a maga 'H' alakú épületeivel, nem is beszélve a 4%-os nőtöbbletről. Itt folytattuk az angol tanulást. Jaj! A teacherünk. Soha életemben nem láttam ilyen kedves, jókedélyű tanárnénit. Lehetőség szerint, nem is fogom vele megszakítani a levelezést. Nagyon jól éltünk mert magyar konyhát létesítettünk magunknak. Szabadidőnkben rengeteget tarokkoztunk és bridgesztünk vagy éppen szavalóestet rendeztünk. Húsvét előtti kedd este láttuk azt az üstököst, amelyiket talán Magyarországon is sokan láttak. Talán Valaki is látta. Csupán egy halvány fénycsóva volt az egész, ami nem is olyan csodálatos.Sokkal érdekesebb volt ennél a sarki fény, ami az üstököst megelőzőleg kb. 3 héttel volt látható. „Itt a világ vége" kiabálták egyes jóhumorú emberek és az egész kis magyar tábor hamarosan talpon volt megnézni, hogy milyen is a világ vége. Gyünyörű és felejthetetlen volt az a mágnese csoda, ami ilyen égöv alatt ritkán látható. Ha jól emlékszem, M.o.-on 1938-ban lehetett látni. Hogy néz ki? A láthatár fölé emelkedő, szakadozó, az ég tetőpontja felé visszafutó, világító, fehér és vöröses színűfüggönyökből álló, mely függönyök helyzete állandóan változott, egy-egy helyen eltűnt, más helyen megjelent. Csak az északi égbolton volt látható. Ennyi az egész. Jó lett volna fényképezni, de nem volt gépem. Néhány filmet is megnéztünk Powell Riverben. Legtöbb Hollywood-i productió és mondanom sem kell, hogy giccses. Limonádé filmet készítettek Molnár Ferenc 'A Hattyú' c. színművéből is. A főszerepet Grace Kelly játszotta.

Powell Rivert május 1-én hagytuk el. Több munkalehetőség közül a parki munkát választottam. Nem akartam chokerman-nek menni mert féltem a sztrájktól. Most hallom, hogy jogosan, mert jun 15-én 2 hónapos sztrájkot kezdenek a favágók. Szegény gyerekek, nem keresnek semmit. Igaz, hogy mi sem fogunk főúri életet élni 1 évig. Itt a parkban átvertek bennünket egy kicsit. No, de mindegy. Sok mindent ki kell birnia egy flüchtlingnek. Kárpótol bennünket a vidék szépsége. Körülöttünk hatalmas hegykoszorú, sok tó, folyó, rengeteg vad, stb. Két hétig utcát söpörtünk, azután már csak gereblyéztünk (ez már szellemi munka).

Junius 18. Szintén említésre méltó dátum. Három dustman elhagyta Jaspert és kiköltözött a hegyek közé favágónak.No, de vágjunk eléje az eseményeknek. Mi történt máj.20 óta? Hát nem sok érdekes. Amint azt már irtam volt, csak két hétig söpörtünk állandóan utcát, de ez az átkozott meló minden héten visszatért ½ vagy egész napra. Egyébként cementrakás, útjavítás, betonkeverés, papírszedés, gereblyézés, hídépítés, fahordás, stb., stb. válogatta egymást addig a már fent említett dátumig, jun 18-ig. Ja igen! Közben vettem egy fényképezőgépet is. Az első tekercs fil-

mem nem valami fényesen sikerült, de egy néhány felvétel azért akad közte. Tehát kijöttünk, bizonyos Pocohontas nevű helyre, ahol csak egyetlen jó van: nem kell utcát söpörni, egyébként minden elég kriminális. Két angollal lakunk együtt egy kis faházban. Nem messze van egy üdülő lodge. Napi tíz óra favágás (szombaton is!). Szóval robot, robot, robot. Csak egyszer már egy könyvet vehetnék a kezembe, vagy elmehetnék operába és ehetnék jó csabai kolbászt.

Jul.18. Kár volt előszedni ezt a vacakot. Semmi különös, újabb csak az, hogy napi 9 óra robot és nem 10. Majdnem megmásztuk a Rosh Miette csúcsot. Már csak egy meredek sziklafalon kellett volna felkúszni, erre azonban nem vállakoztunk. Beértük egy kis fényképezéssel. Majdnem megfagytunk. Gyakori bükki hangulat. Levelezünk, ez a jó.

Maligne Lake, Aug 26. Aug.22-án elhagytuk Pocohontast. Hallottam, hogy Pocohontas egy öreg indián főnök volt. Három piszok, tolvaj, cigány emberrel dolgoztunk együtt. Nánditól elloptak 115 dollárt (kb. 4000 Ft-ot). Ketten még most is velünk dolgoznak, de már csak 4 napig. A vidék gyönyörű. 5000 feet magasságban vagyunk (1600 m). Valószínű ezért fáj a fejem állandóan. Remélem a képeim sikerülnek, bár még szép tiszta időt nem tudtam kifogni. 24-én (szombaton) éjjel a szomszéd Lodge és az itteni camp személyzete, a warden főrendezésével sörös-táncos összejövetelt rendezett. Egyetlen angol sem tudott táncolni. Két helyes kislány volt a társaságban.

Nov. 17 VANCOUVER. Szeptember 4-én elutaztam Jasperből, legnagyobb boldogságomra. Most látom, hogy a Maligne Lake Camp-en nem írtam semmit a grizzlikről. Két anyamedve és 4 bocs csaknem minden éjjel meglátogatott bennünket, de a nagy sötétség miatt nem láthattuk őket. Egy esős délután aztán sikerült találkozni az egyik családdal. Kb. 50 m-ről láttam a mackómamát két fiával. Borzalmas a grizzli. Nem szükséges leírnom, úgyse felejtem el. Jasperből Powell Riverbe utaztam, majd 15-én közösen jöttünk be Vancouverbe. A repülőtéren kaptunk szállást. Két hét múlva már mindenki kint lakott a városban. Okt.1-én kezdődtek a tanítások. Két tantárgy kivételével magyar nyelven hallgattunk mindent.

Dec 5. Tegnap volt a szalagavatónk. Hangulatos szakestélyt rendeztünk a vancouveri Magyar Házban. Az előadások dec.1-én befejeződtek és aztán vizsgázás jan 20-ig. Már nem bánnám ha vége lenne.Kovátsnéra megharagudtam, de a szalagavatón kibékültünk. Mikire is orroltam, mert védte a feleségét. Később rájöttem, hogy helyében én sem cselekedtem volna másként. Mi lehet Ilivel és a leveleimmel? A 'palackpostát' megkaptam, de már jönni kellene az újabb válasznak. Szegénykém' talán az a vacak lap se jutott a kezébe. Nem tudom, mit lehetne tenni? Jenő változatlanul nem ír. Jól éreztem hallgatásának az okát.

apr 24 Nem folytatni akarom, csak ismét írni valamit. Ilit el kell felejtenem, nincs más út. Már bizonyára meg van a béby. Ma állást kaptam, de nem tudom meddig. Magyar szót nem hallok. Rettenetes. Később talán változik. Nincs sok reményem. A város: Prince George rettentő koszos, óriási por!, vacak faházak, most épül a város. A koszt angol – többet nem kell róla írnom. Skót fiú a kamarásom, rettentő kiejtése van ennek is.

ápr 29 Úgy látszik,hogy csak az alap ízt kell megszokni ebben az angol kosztban és minden rendbe jön. Nem olyan rossz mint az első nap volt. A munka elég nehéz, sokat kell gyalogolni. Valószínű, hogy nem fogok itt maradni, csak néhány napig. Az öregnek (F.P. Burden) nem nagyon tettszik, hogy nem értek meg mindent tökéletesen. Fene vigye el ezt az angolt. Az bizonyos, hogy nem fogok tudni perfect beszélni néhány éven belül, de talán csak rám ragad valami. A 3 figuránsom rendes szivar. Kíváncsi vagyok mit írnak a fiúk Vancouverből. Remélem kapnak állást hamarosan. A napok elég gyorsan telnek, sajnos az évek annál lassabban. Ez a néhány év ggyorsan elfuthatna. Jó lene már egy kicsit boldog lenni.

May 1st I think it should be much better if I write my diary in English. Unfortunately I can't speak English very well, therefore must learn over much. At present time I am working in Prince George. This little city is overcrowed, consecvently the expenses are very high. For instance I pay eighty dollars per month for living. My landlord and his family are very very friendly and thoughtful of me. Well! I hope, this way is not very hard as seems to be.

May 5th Időnként elfog valami leírhatatlan utálatféle érzés. Nem tudom valójában, hogy kit vagy mit utálok és az okát se tudom megmagyarázni, miért. Csömör, talán? Életundor? Lehet! Nem tudom. Nem birom megszokni ezeket az embereket, ezt a nyelvet.Az öreg Burden tipikus angol. Utálom az öreget. Végig fut a hátamon a hideg, ha meghallom beszélni. Gurgulázik! – Nem is beszélve a fülhallgatós szemüvegjéről. A háziakat kedvelem, csak ne lenne ez az Art olyan bigott. Ma reggel előadást tartott Jézusról: hogy everyone must accept him, különben a pokolba jut stb. És hogy imádkoznunk kell a bűnösökért. Do you believe the God? – kérdezte sok papolás után. Oh yes mondom. Erre a kezembe nyomott egy kis könyvecskét, ami 31 oldalon keresztül megmagyarázza, hogy mi is az a God's way of Salvation (az üdvözülés isteni útja). Mit csináljak? Úgysem tudnám szegénynek megmagyarázni, hogy én mit gondolok az Egészről.

May 6th Well. Nem tudom mi lehet ezekkel a gyerekekkel Vancouverben. A múlt hétfőn megkértem őket levélben, hogy küldjék el a postámat és a munkakönyvemet s azóta is hallgatnak. Meghaltak talán? Süket könyvecske került a kezembe: a fighting knife használatára tanítja meg a tudatlanokat és többek között leszögezi, hogy „kill or get killed" vagyis hogy „ölj vagy téged ölnek meg", amit persze csak pézszagú logikának lehet tekinteni és nem másnak. Ma fél órával később jöttünk be és a legnagyobb csodálkozásomra az öreg Burden letolt, hogy fél órával előbb hagytuk abba a munkát. Hát az Isten érti meg ezt a vén marhát. A morgása ellenére beírtam a 8 órát. Valamelyik nap szorzásra tanított az öreg, persze nem értettem, amit ő rosszalóan fogadott. Valami magic nine-val operált, sajnos én buta vagyok az ilyesmihez. Kíváncsi vagyok Bessy küldött-e képet. Sajnos még nem tudom felmérni a köztünk lévő viszony súlyát. Azt hiszem szeret és biztos vagyok benne, hogy szeretem. Csak úgy mint Sopronban. Soh'se lángoltam érte és talán így a legjobb. Jó érzés, hogy becsületes voltam vele szemben. Bélapátfalva nem megy ki a fejemből: nem értem, nem értem, nem értem magam. Miért is kellett megismernem? Leírhatatlanúl vágyom a találkozásra. „Csak úgy szeretném látni, mint holt anyját a gyermek, Azt a szép régi asszonyt, amint a fényben elmegy"- mert már nincs más út, csak ami elmegy.

May 7th Nem küldik a postámat ezek a stricik Vancouverből. Írni kellene Anyukáéknak, már bizonyára izgulnak, de sajnos nem tudom, hogy meddig maradok itt, esetleg elveszne a levél. Fene vigye el ezt a bizonytalanságot. Ma egyébként ismét nem történt semmi érdekes esemény.

May 10. Elérkezett a nagy nap. Kirúgtak. Már vártam, így nem volt meglepetés. Az öreg sajnálkozott és olyan kedves volt, majd elolvadtam. Jószívű is egyben, mert közbejár, hogy felvegyenek a Forest Servicehez. Remélem az sikerül és nyáron dolgozhatok. A telet majd kihúzzúk Vancouverben. A postám közbe megérkezett. Bessykém írt egy hosszú levelet, csodálatos, hogy azonnal válaszolt. Ilinek ma írtam, de nem tudom, hogy miért.

Máj.13. Felvettek a Forest Servicehez. Kedves szivar a chief. Elmesélte, hogy valami nő rokona él Magyarországon és nem tudja, hogy mikor fogja látni. Erdőművelési munkában fogok dolgozni. 20-én kezdünk, addig take it easy. Közben írtak Laciék, még mindig nem dolgoznak. Óriási a munkanélküliség. A sztrájkok mindent megbénítanak.
Máj.15. Tegnap megtört a jég. Összetalálkoztam Ocskó Pistával, aki szintén a Forest Service-nél dolgozik. Végre magyarul beszélgethettem, csaknem egy hónap után. Közben egy másik magyarral is találkoztunk sétálás közben, akit Vancouverből ismerek (valami Béla nevezetű). Unom már ezt a semmit-tevést, de jövő heti táborozás azt hiszem kárpótol. Jó lene már postát kapni valahonnan, talán gyorsabban menne az idő. A pestieknek írnom kellene.
(vége)

KEZDETEK AZ ÚJVILÁGBAN

Grátzer Miklós: 'Sajtó' történetünk a visszapillantó tükörben

Soproni családunk büszkesége, fennmaradásunk szimbóliuma, és közös éveink krónikása, a Kapocs 45 éves. Hányatott sorsa volt, de túlélt több emigrációs lapot, nem beszélve arról, hogy az irott média hány nagy lapja is megszűnt az utóbbi 20-30 évben (például a Life magazin is). Amit Roller Kálmán és Horváth Otto 1965 márciusában megkezdett egy öreg magyar-betűs irógépen, azt kamasz korában tovább patronálta Takács Jóska, Pendl Feri, Palkovics Jancsi és Pászner Laci. Az utóbbi években, a Kapocs már geriatrikus korban, de Rétfalvi Laci gondos kezelésében fiatalos lendülettel navigál a feledés, inercia és csaknem matuzsalem-korú olvasó közönség zátonyai között.
De mindenkinek van 'elődje és boldog őse', na meg anyja; még a zabi gyereknek is (aki ezt a szót nem ismeri, az a Dunántúl csak vonatablakból látta). Mielőtt teljesen veszendőbe mennek emlékeim a korábbi próbálozásokról, papírra vetek egy-két előzményt. A multat nem lehet mai szemmel értékelni, mert manapság a szöveg-szerkesztők, e-mail, távközlési lehetőségek és az elektromos média szinte nevetségessé teszi fiatal korunk faliújságját, indigóval készült másolatokat és a gumi-stemplis rajzokat. Ferienhortban nem volt semmi lehetőségünk irásos közleményre. Még az irodai telefonon is csak naponta 10 percet beszélhettem Roller dékánnal, és később 'Tüske' (a tábori 'führer') még ahhoz is ragaszkodott, hogy németül, hogy hallgathassa. Az irógépen mindössze három papírt írhattam, amit, mivel több példányban készült, akár sajtó terméknek is lehetne nevezni (Az Ifjusági Kör Alapszabálya, a vezetőségi választási jegyzőkönyv, és a külföldi államoknak írt megkereső levelek. Ezeknek a nálam lévő példányait már elhelyeztem a NyME levéltárban).
Powell Riverben sem volt alkalom bármit is publikálni. Vince Forbes irodájában gépelhettem a levelezést angol-betűs irógépen, de csak eredeti példányok mentek el, még másolat se lehetett.
Az első sajtóterméknek nevezhető papír története igen érdekes.1957 tavaszán Parragi György, párt ujságiró a pesti 'Magyarságban' írt egy nyílt levelet a Powell Riverben 'sinylődő' erdészeknek. Hogy önként írta, hogy pozicióját erősítse Kádárnál, vagy esetleg a fejére vertek biztatásként, azt nem tudom. Ennek az irodalmilag nagyon szépen megírt levélnek rövid és durva lényege ez volt: Ti ott Kanadában sose lesztek semmi, csak árok szélére lökött szemét, útmenti értéktelen nyárfa. Gyertek haza, építsétek a népi demokráciát. Persze voltak a szövegben szép kenetteljes utalások az Alma Materre, a selmeci szellemre és még a waldenre is – mind aggódó hangnemben. Hozzá kell tennem, hogy Parragi egy évet járt erdőmérnökire, bányászként végzett, de utánna politikai ujságiró lett. Tárgyi tévedésnek lehet tulajdonítani, vagy tudatlanságnak az 'útszéli nyárfa' hasonlatot. A *Populus* botanikai név nem azonos a római birodalomban használt 'patricius' vs.'populus' (kis ferdítéssel 'csőcselék') szóhasználattal, - ráadásul pont abban az időben lendült fel Európában a nyár nemesítés és a gyors cellulóz termesztés igérete. Az Ifjúsági Kör nevében a válaszunk nyílt levél formában lett megírva, indigós másolatokkal 9 példányban. Mivel volt még hely, egy-két közérdekű hír is odafért. Valamilyen címet is kellett adni az egésznek és így lett a fejléc: TERÍTÉK. Hogy miért azt már nem tudom. Talán Witt Lajos bácsit és a vadászokat akartuk megtisztelni? Pár hétre rá megjelent ismét egy 'Teríték' és ebben kezdte írni Tabaki az 'Ellopott ifjúság' c. regényét.
1957 őszén indult egy magyar újság Vancouverben, mint hetilap. Ennek a második oldala lett a 'Soproni Szó', amit én irtam, amig az ujság viszonylag rövid idő után megszűnt, mert főleg csak anyagi vállalkozás volt, kevés hirdetővel és baloldali politikával.- A Teriték mint hivatalos újság 1958-ban indult. Roller így írt erről: „Az Ifjúsági Kör 1958 januárjában egy közlemény kiadását határozta el, amelyben a hallgatókat a Sopron Divisió körében történtekről kivánta volna téjékoztatni. A közleményt (Teríték) Grátzer Miklós szerkesztette, ugyis mint a Kör elnöke". A címlapon a soproni tűztorony volt egy erdész csillag és egy juharlevél között. Az alcím: A Soproni Ifjusági Kör közleményei. Megjelenik két hetenként. Anyagunk rengeteg volt, abban az időben sokan irtak még és szivesen is. Legnagyobb probléma a példányszámokkal volt. UBC még a papírt is szűkösen adta a dékáni hivatalnak. Ágh Mária titkárnő gépelt nekünk, és stencillel csak annyi példányt tudtunk készíteni, amennyi papír maradt a heti kiutalásokból. Ha jól emlékszem az első 10 oldalas példányszáma csak egy tucatra sikerült. Az első számban az irányvonalat 'vezércikk helyett' irásom fektette le, ebből idézek: „Az Ifjusági Kör e szerény külsejű hiradója életünk egy-egy villanását van hivatva megörökíteni. Nem ujság cimekkel és hangzatos alcimekkel, nem is akarja szaporitani a politikai mesgyéken egymást taposó lapok számát. Emléknek szánjuk csak a diákévekről, irásos bizonyítéknak Vancouverben töltött éveinkről. Az emlékek ülepednek, a megélt események holnap beszédtémává, holnapután emlékké törpülnek. Néhány egyén önzetlen munkája indítota el. Szerkesztői és írói ti lesztek. Segítsetek irásaitokkal, ötletekkel, mert azt szeretnénk ha mindenki sajátjának érezné". A tartalom valóban változatos volt, talán úgy is lehetne mondani, hogy lazán szervezett anarchia. Dékánunknak biztosítottunk egy oldalt, hogy fontos tudnivalókat tudjon közölni (például az orvosi biztositás változása). Sok sporthirünk is volt, és Herceg Bandi nagyon lelkesen készítette. Kelowna-Sopron kosármeccs leirása klasszikus. Ma el se tudnám képzelni, egy kosármeccs végeredménye 20:16! Össze-vissza kapkodva és távirati stilusban a tartalomból: Gőgös Feri vers műforditások, Tollas Tibor levele, ismeretlen szerzőtől: 'Mi lesz veled Kanada', vagy 'A magyar háborús felelősség', Juhász Ferenc verseinek értékelése, Tabaki regény folytatása, Vargha Domokos emlékezete, Húsvét és a feltámadás. És persze aktuális hirek, kulturális események. Parragi megint kezdett irogatni

nekünk, meg akart menteni bennünket a kapitalizmusl és a Teríték megválaszolta plemikus irásait. Távozásom utánni Terítékről keveset tudok. A címlap megváltozott. A Teríték után az alcím az lett: Az Ifjusági Kör hivatalos lapja. A tűztorony helyett egy erdészcsillagos pajzs de felette: UBC. Hozzáadva: Copyright by Young Association of Forestry of Sopron. Tisztán látható, hogy elindult egy bizonyos beilleszkedés.
A Kapocs egyik nagy értéke az, hogy a nagy soproni családunk minden tagjához szól és nem csak követi de kiterjeszti az előző próbálkozások irányát. Az irott szónak mágikus ereje van, nemcsak a jelennek, de még inkább a jövőnek. Amelyik kultúrának nincsennek irott hagyományai az talán nem is volt igazán kultúra. A Sopron Alumni arra is büszke lehet, hogy a közös próbálkozások mellett legalább egy tucat egyéni írónak könyvei, irásai, beszédei is megjelentek széles körben, gazdagítva irásos örökségünk. Statisztikailag van mégh hátra pár év. Most papír is van bőven, írjatok, hogy gyarapodjon a füveskertünk *(2010 augusztus, Bellingham, WA)*

Szabó György: **A hosszú, forró nyár–1958**

Az első félév vizsgáit mindannyian sikeresen letettük és a nagy hajtás után végre pihenhettünk egy kicsit. Legnagyobb bosszúságomra (de nem meglepetésemre) matematikából éppen csakhogy átmentem, míg rendszertanból sokkal jobb jegyet kaptam. Pedig a rendszertant ki nem állhattam, nem kellett hozzá más, mint magolás – magolás és még több magolás. Így aztán az időt is erre fordítottam, ami alatt a matematikát, no meg a kémiát kellett volna tanulnom, így a matematika vizsgára úgy mentem el, hogy bele se néztem az egész anyagba. Világéletemben mindig jelesem volt belőle, mert szerettem, értettem és tudtam is, de most rájöttem, hogy egy kis tanulás nélkül ezen a szinten már nem megy úgy, mint a karikacsapás. A kémiát már nem szerettem annyira, nem is ment valami ragyogóan, és éreztem, hogy sokkal több időt kellett volna fordítanom a tanulásra. Ha visszagondolok erre, még ma is elfog egy kicsit a bosszúság.
Most, hogy nem kellett minden percemet a jegyzeteimbe temetkezve töltenem, egyre nagyobb súllyal telepedett rám a honvágy, édesanyám, testvéreim, sok jó barátom utáni vágyakozás. Bár édesanyám soha egy szóval nem írta, hogy szeretné, ha hazamennék, levelének sorai között, mindig ott volt ez az óhaja. A nővérem már sokkal nyíltabban célzott erre, rámutatva, hogy néhányan hazamentek és semmi bántódásuk nem lett. Az egyik nagyon jó barátom pedig elküldte Tompa Mihály: Levél egy kibújdosott barátom után című versét, aminek minden szívet tépő sora azt kiáltotta felém, hogy menjek haza szeretteimhez, barátaimhoz, kicsi, megtiport hazámba, mert az az enyém, az az igazi otthonom, az a föld az enyém, még ha hóhér gazemberek bitorolják is. És ez a föld hatalmassága, szépsége, szabad szelleme ellenére mégiscsak idegen, és talán örökre az is marad. Csak úgy, mint a népe, akik közé a történelem vihara sodort. És Tompa Mihály sorai szinte mennydörgésként dübörögtek az elmémben:

„Mégis szülő honod a legszentebb anyát,
Nehéz óráiban, rossz gyermek, elhagyád!"

A tépelődésem gyakran szinte harsogó örvényként húzott lefelé, és újra meg újra a szívembe csapott, eget kétfelé hasító villámként:

„Szívet cseréljen az, a ki hazát cserél!"

Nem, a szívemet nem tudom kicserélni! Hát akkor hazát sem tudok cserélni?! Soha? Másoknak hogyan sikerült? Vajon a társaim is ilyen érzésekkel, gondolatokkal hadakoznak? Csak nem beszélünk róla, mert nagyon-nagyon fájdalmas?
Édesanyámra gondolva, mindig vádként horgadoztak fel a sorok:

„Öreg szüléd, szegény, mit sem gondol vele,
Te voltál szívének virága… öröme…!"

Négyőnk közül én voltam a legfiatalabb és mindig szeretet vett körül, még az ínséges években is, és most ez nagyon-nagyon hiányzott.
De a józanész is felemelte szavát: na és ha hazamegyek? Talán még az egyetemet is el tudom végezni – talán! De lehet, hogy az első kínálkozó alkalomkor kivágnak, hiszen megbélyegzett ember lennék (mint, ahogy eddig is az voltam, mivel az apám rendőr főtörzsőrmester volt a vörös gazemberek hatalomra jutása előtt, ami miatt X-s kategóriába voltam sorolva, osztályellenségnek számítottam!) És majd állandóan spiclik settenkednek körülöttem, mögöttem, és mivel piros könyvem soha nem lenne, még ha belegebednék is, maradok majd egy csicskás, amin mindenki rúghat, kénye-kedve szerint.
De az érzelem nagyúr! Jó néhányszor közel voltam ahhoz az elhatározáshoz, hogy befejezem az első évet és a nyári keresetemből megveszem a hazamenő útra a jegyet. De a rideg logika mindig azt harsogta az elmémben: „Megbélyegzett, kitaszított ember leszel!"
És a maradás mellett döntöttem.
Az idő pedig haladt a maga tempóján nap-napot követve, a napokból hetek és azokból hónapok lettek. És egyszer csak a nyakunkon volt újra a vizsgaidőszak. Ment újra a tanulás, a ma-golás és újra ugyanabba a kátyúba estem bele: a matematikát át sem néztem, a kémiát is csak futtából és az eredmény határo-zottan megjósolható volt: matematikából és kémiából éppen csak átmentem 55%-kal, viszont a biológiai vizsgám újra jól sikerült. Aggasztott is meg dühített is ez a helyzet, de változtatni képtelen voltam rajta. Így hát egyszerűen bele kellett nyugodnom. A fizikát angolul tanultuk, mivel nem volt fizika szakos az oktatóink között, így erre a tárgyra rengeteg időt szenteltem, és legnagyobb megelégedésemre, nagyon jó, jelesnek megfelelő eredményt értem el.
Idő közben, a nyári munka problémája is előtérbe került, így bementem a 'BC Forest Products' irodájába érdeklődni a lehetőségek felől. Ennél a vállalatnál dolgoztam előző nyáron Pitt Lake-en (Vancouver tőszomszédságában), ahol megnyugtattak, hogy mihelyt végeztem a vizsgáimmal, mehetek Pitt Lake-re, szinte másnap. Ez végtelenül jó hír volt és igencsak feldobta a közérzetemet. Ez alkalommal nem szívszorongva, kétségekkel viaskodva teszem meg a hajóutat, mint az előző évben, hanem mint gyakorlott, megerősödött, angolul beszélő 'chokerman'. Végtelen nagy volt a különbség.
A vizsgák befejeztével össze is pakoltam a kis cókmókomat, ami nagy részét a munkaruhám, szöges bakancs, gumikabát és nadrág, keménykalap, munkás nadrág és ing alkotta. Ezek még az előző nyárról maradtak meg, és most meg volt az az előnyöm, hogy erre nem kellett költenem. Ez is sokat jelentett a költségvetés szempontjából, ugyanis ezek mind meglehetősen drága dolgok voltak.
A többi ruhámat, jegyzeteimet, tanulási kellékeimet hátrahagytam, gondolván, hogyha előbb nem, ősszel úgyis visszajövök. Valamelyest szorongással elbúcsúztam hát szobatársaimtól és Gizike néniéktől, és nekivágtam a Pitt Lake-i útnak. Immáron egyedül, nem úgy, mint az előző évben, mikor Hidasi Pista barátommal együtt mentünk az ismeretlen felé.
A tény, hogy munkát találtam, megnyugtatóan hatott rám, bár volt egy jó adag szorongás is bennem, habár közel sem annyi, mint egy évvel azelőtt, amikor a közeljövő „egy kicsit" ijesztő

volt. Amikor megérkeztünk a telepre, legnagyobb meglepetésemre ott találtam Hidasi Pista jó barátomat, akinek valahogyan nyomát veszítettem. Ő ugyanis röviddel 1957 karácsonya után súlyos beteg lett (tüdőgyulladás és néhány más szörnyűség), csaknem 2 hónapot töltött az UBC és St. Paul kórházakban, így nem tudott le se vizsgázni az első félév után. Pénze nem volt, így kénytelen-kelletlen el kellett mennie dolgozni. Bement a BC Forest Products-nál azonnal kapott is munkát, mégpedig Pitt Lake-en, ahová március végén vagy április elején ki is ment, mint ugyan-csak gyakorlott 'chokerman'.

Egészen felvillanyozott, hogy rátaláltam Pista barátomra, és ahogy mesélgette, hogy és mint ment a dolga, egyszer csak széles megelégedett vigyorba húzódott a szája és tudomásomra adta, hogy míg a kórházban volt, elvesztette szüzességét. Meglepetésemben majd hanyatt vágódtam, de mikor magamhoz tértem, kezdtem gyúrni, hogy mégis mi és hogyan történt. De ő elhárított minden további kérdést, és nagy sajnálatomra kijelentette titokzatos és rejtélyes mosollyal, hogy nem hajlandó a részletekbe menni. Így meg kellett elégednem az abszolút minimummal. Szép kis barát, mondhatom! Felém dob egy nagy koncot, amiből mindössze egyetlen harapást kapok, a többit megtartja magának, ilyen egy barát! Hagyja, hogy kifúrja a kíváncsiság az oldalamat.

No, azért nagyon örültem, hogy összehozott bennünket újra a sors. Egészen derűsnek láttam a közeljövőt. Ami azt illeti, túl derűs is lett hamarosan! A nap ádázul perzselte a hegyoldalakat, az erdő egyre szárazabb lett, eső sehol semmi, és a tűzveszély rohamosan nőtt. Talán két hetet, ha dolgoztunk és hirtelen lezárták a telepet. Határozottan aggasztóvá vált a helyzet. Visszamentem Vancouver-be és fogalmam sem volt, hogy mitévő legyek. A város hemzsegett az erdei munkásoktól, hiszen provincia-szerte ilyen baromi hőség volt és ide özönlött a sok munkanélküli favágó. Arról szó se volt, hogy munkát találjak bárhol is. Azonban Fortuna még egy halvány mosollyal felénk fordult, ugyanis egy hét múlva visszahívtak bennünket. Nagy reményeket táplálva visszamentem, bízva abban, hogy talán megjön a hőn várt eső. De az eső nem jött, viszont a hőség fokozódott, és egy rövid hét után újra lezárták a telepet.

Visszaérkezve Vancouver-be egy újabb kellemetlen hírrel kellett szembesülnöm. Feri bácsi és Gizike néni az egyetem területén kapott egy lakást, így a kosztos diákseregnek új lakás után kellett nézni. Csak úgy mesélték el társaim később, hogy mentek az utcán végig, és minden házba becsengettek érdeklődve, hogy van-e kiadó szoba. Az egyik házból a 2. Avenue végén lévő kétszintes rezidenciához irányították őket, hogy ott talán van. És valóban, egy nagy és egy kisebb szoba volt bérelhető, és ide be is költöztek, mire visszaérkeztem Pitt Lake-ről. Öten lettünk összesen: Palkovics Jancsi, mint firma, és a 'balekok nagyasszonya', no meg főszakács is, mivel mi, négy balek: Safranyik Laci, Kurucz Jancsi, Tóth Tibi és jómagam, azt se tudtuk, mi fán terem a főzés. De Palkovics Jancsi firmához illően hamar kimondta a törvényt: minden nap valaki más főz, és ha szükséges, ő segít az étel receptjével, de a hozzávaló kellékek beszerzése és persze maga a főzés, már a napos dolga, a konyha rendben tartásával (mosogatás, stb.) együtt. Persze a beszerzés problémája nem volt egyszerű dolog, hiszen alig volt valamennyi pénzünk. Tehát meg kellett tanulnunk egy-két étel főzését, hogy legalább valami változatosság legyen az étlap körül. Csak Palkovics Jancsi főzött különböző ebédet mindig és az ő főztje kivétel nélkül ízletes volt, így mindig sóvárogva vártuk, hogy rá kerüljön a napos teendő. A mi főztünket – mondjuk úgy – túl lehetett élni.

Az idő továbbra is forró és száraz maradt (ha jól emlékszem, talán egyetlen egyszer sem esett az eső egész nyáron), munkalehetőség szinte nulla volt, így ha nem voltunk konyhaszolgálatosak, szinte az egész napot kint töltöttük a Jericho Beach nevű tengerparti részen, ami ott volt tőszomszédságunkban, talán 5 percnyi járásra. Így ha pénzünk nem is volt, (ez nem volt ránk írva sehol) de mi voltunk legjobban lebarnulva az egész tenger-parti részen és mikor hárman vagy négyen együtt végigsétáltunk a napozók között, bizony sokan utánunk fordultak, hogy jobban szemügyre vegyenek bennünket. És természetesen, nem kerülte el a figyelmünket, hogy sok lány volt azok között, akik érdeklő-dést mutattak.

Azonban a szomorú tény az volt, hogy a napozásból nem lehetett megélni. Ugyanis ezért nem fizetett senki semmit, a kassza pedig már kongott az ürességtől. A kedves házigazdánk nyújtott valami segítséget helyzetünkben. Nekik ugyanis volt egy jó barátjuk, aki meglehetősen jómódú volt (egy Esso benzinkutat üzemeltetett, autójavító részleggel egybekötve) aki felajánlotta, hogy minden héten egy nap ketten elmehetünk hozzájuk levágni a füvet, rendbe tenni a dolgokat a ház körül, gyomlálni itt-ott, és ezért fizetett nekünk egy dollárt óránként. Ezen felül meghívtak bennünket ebédre is. Tóth Tibivel mentünk jó néhányszor, ami bizony nagy segítséget jelentett mindkettőnknek. Ma már tudom, hogy nemcsak a munkáért fizettek bennünket, mert óránkénti 1 dollár nagy pénz volt abban az időben, különösen az effajta munkáért, ami semmi különösebb fizikai erőfeszítést nem követelt, hanem segíteni is akartak rajtunk, talán felismerték bennünk a tisztességet, a dolgozni akarást, ha nem is voltunk eredményesek ezen a vonalon a körülmények miatt.

Soha nem felejtettem el a kedvességüket és sok-sok év után, talán 6 évvel ezelőtt felkerestem Mrs. Mogensent, amikor már özvegy volt, fizikailag kissé törékeny, hiszen már eléggé benne volt a nyolcvanas éveiben, de szellemileg olyan friss volt, az emlékezete olyan éles, akárcsak ötven évvel korábban. Mikor először hívtam fel telefonon, szinte azonnal tudta, hogy ki vagyok és azonnal invitált, hogy látogassam meg, amit nagy örömmel megtettem. Ezt követően rendszeresen látogattam, és sok órán keresztül eldiskuráltunk a régi időkről, amíg két évvel ezelőtt, 89 éves korában eltávozott közülünk. Néha eszembe jut, és nem győzök csudálkozni, milyen rendkívülien éles volt az emlékezete, még ebben az előre haladott korban is.

Egy alkalommal kérdezte tőlünk Mrs. Mogensen, hogy vállalnánk-e egy megbízást, ami sok és nehéz fizikai munkát jelentene. Tibivel természetesen igent mondtunk és erre elmondta miről lenne szó. Az egyik orvos ismerősük a Burnaby hegyen lakott, és egy kis úszómendencét szeretett volna a háza mögé építeni. Igen ám, de olyanféleképpen volt a háza és környéke építve, hogy oda semmiféle, akkor létező nehéz munkagéppel nem lehetett bemenni anélkül, hogy mindent agyon nem vágna a ház körül. A választása csak az volt, hogy kézzel ásatja ki, amire addig nem talált vállalkozót.

Tibivel meg hánytuk-vetettük a dolgot, és úgy határoztunk, hogy elvállaljuk. Persze itt nem egy valódi nagy, úszómedencéről volt szó, hanem csak egy kisebb méretűről, talán 5 x 3 méter nagyságú, és kb. 1 méter mély, de még ez is 15 köbméter kavicsos, törmelékköves föld kiásását, elhordását jelentette, ami sokkal nagyobb feladat volt, mint első látásra tűnt. Nekiálltunk Tiborral és akkor megtanultam, hogy milyen is volt igazán az a kubikos munka. elváltva csákányoztunk, és hordtuk talicskával a kőtörmelékes földet, és már az első nap rájöttünk, hogy óriási tőkébe vágtuk a fejszénket. Úgy éreztem, hogy a karom, a vállam leszakad, a derekam kettétörik és a lábam szinte kirogyott alólam. A nap végén alig tudtuk vonszolni magunkat, mindkét tenyeremen egy tucat vízhólyag volt, és Tiborral megállapítottuk, hogy ilyen

keményen soha életünkben nem dolgoztunk és nem valószínű (reméltük), hogy valaha fogunk a jövőben. De abban is megegyeztünk, hogy semmiképpen nem adjuk fel a dolgot.
A második nap még talán keservesebb volt az elsőnél is, mivel már eleve fáradtan kezdtünk dolgozni reggel. A háziasszony ellátott bennünket étellel, itallal és dicsérte haladásunkat. A nap végén szinte teljesen hulla voltam, Tibor barátom nemkülönben. Azért lassan belejöttünk, beleedződtünk a kemény munkába, és a hét végén az orvos hazajött korábban a szokottnál, csak azért, hogy beszélhessen velünk. Megszemlélte elégedetten a haladásunkat, és csodálkozva csóválva a fejét, megjegyezte: „átkozott jó munkát végeztek fiúk!"
A második héten már lényegesen jobban ment a dolog, s bár fáradtak voltunk minden nap, de nem hullaként vonszoltuk haza magunkat.
Több mint 3 hétbe került, míg kiástuk az egészet és a végén az orvos úgy meg volt elégedve a munkánkkal, hogy az elszámolásnál még 50 dollár prémiumot adott mindkettőnknek. Így a csekk kerek 400 dollárra rúgott ki, ami akkor igen nagy pénz volt. De kétségkívül meg kellett dolgozni, szenvedni érte.
A későbbi években eltöprengtem azon, hogy ugyan miért is volt szüksége egy ilyen medencére, hiszen végeredményben úszásra teljesen alkalmatlan, túl kicsi volt. Legfeljebb, talán arra volt megfelelő, hogy egy forró nyári napon hűsölés céljából beleüljön a vízbe. Sok évvel később, mikor meglátogattam Mrs. Mogensent, ő mondta, hogy az egyáltalán nem úszómedence akart lenni, hanem valami más volt a célja vele, de arra ő sem emlékezett, hogy mégis mi.
Ezzel a keresettel már kihúztuk a nyár végéig, pontosan akkor jött, mikor teljesen üres volt a kasszánk. Oly annyira, hogy egy alkalommal arra fanyalodtunk, hogy elfogadjunk néhány kg húst valakitől, aki lőtt egy fekete medvét. Ez bizony a legszívósabb marhahúsnál is rágósabbnak bizonyult, annak ellenére, hogy 4-5 óráig főztük. Akkorra elfogyott a türelmünk, és úgy rágtuk el, ahogy volt. Úgy emlékszem, ez volt az első és egyben az utolsó alkalom is, hogy a medvehús az étlapunkra került.
Augusztus vége felé egy kis meglepetés ért bennünket. Tóth Tibi szülei akik New Jersey-ben éltek, küldtek neki egy repülőjegyet, ami csak egy irányba szólt. Ez egy kicsit elevenre tapintó dolog volt, ugyanis már középiskolás korunk óta ismertük egymást, mindketten a Debreceni Református Gimnáziumban tanultunk, s bár ott még nem lehetett azt mondani, hogy barátkoztunk, de mint iskolatársak (ő a párhuzamos osztályba járt), jól ismertük egymást. Sopronba kerülésünk után, mint debreceni civisek, össze is barátkoztunk, ahol még csatlakozott hozzánk harmadik civis évfolyamtársunk, Ötvös Imre. Így aztán eléggé érzékenyen érintett, hogy Tibor a kontinens másik szélére kerül el tőlünk, bár ő fogadkozott, hogy ír majd nekünk és alkalomadtán össze is jövünk valamikor a ködös jövőben.
Össze is pakolta a holmiját és augusztus 20-án kikísértük a repülőtérre, ahol kissé elérzékenyülve vettünk búcsút egymástól. És ez volt az utolsó alkalom, hogy életemben láttam. Ígérete ellenére soha, egyetlen lapocskát sem küldött, soha semmi hírt nem adott magáról, és ma még azt se tudom, hogy él-e, vagy rég örök álmát alussza. Hallgatása teljesen érthetetlen rejtély maradt számomra.
A napok pedig kezdtek rövidülni, jelezve, hogy elkerülhetetlenül közeledik a nyár vége. Kezdődik újra a tanulás és az azzal járó tevékenység. Hogy és mint alakul helyzetünk eléggé bizonytalan formában, ködös félhomályba burkolózva állt előttünk.
Az utolsó szabad nap estéjén kimentem a Jericho tengerparti részre, ahol még néhány héttel azelőtt nyüzsgött az emberek sokasága és most szinte teljesen kihalt volt, csak egy-két ember sétált a víz partján, örülve a csendnek, békességnek. Leültem egy rönkre, és elmélázva néztem, amint a nap óriás vörös gömbje egyre közelebb süllyedt a látóhatárhoz, bearanyozva a felhők szélét, és egy arany hidat festett a tenger vizére, aminek parányi hullámai arany szikrák százát szórták felém. Talán száz kérdésre kerestem a választ, amint a vörös óriás a látóhatárhoz ért, és egyre kisebb lett, majd lassan-lassan eltűnt a hegyek körvonala mögött.
Véget ért egy hosszú-hosszú forró nyár!

Pintér László::**Emlékezés 1960-ra**

(Az erdőbecslő egy napja)

Nyári szünidőben felmérő munkám
Jutott ma eszembe ötven év után:
Mintha nem is régen történt volna meg;
Elémbe perdíti szobámban a csend.
A nyári nap éppen felkapta fejét,
És sugárnyilait lőtte szerteszét..
A lombokon szinte kigyúlt az élet,
A mohapárna is tűzében égett.
Felfrissültem a kis patak vízében;
Tűz is pattogott már, reggelihez készen.
Szalonnás rántotta lesz a reggeli,
Szárított tojásból kevertem azt ki.
Melléje kétszersült Norvégiából,
Melyen minden fogam ropogva táncol.
Teával mossuk le, ami fönnakad,
Jó cukrosan, mert az munkakedvet ad.
Kell itt az erő is , meg a kitartás,
Magasak a hegyek, meredek, sziklás.
Ezer méterre innen a fahatár,
Ahol hóval még küszködik a nyár.
Sok famagasságot mér meg az ember,
Az átmérők száma lehet többezer.
Monoton munka, de az élmény érdem,
Mint a turisták ebédelünk délben.
Ilyen nap öröm az erdőbecslésre;
Hatalmas ős fenyők képzelt meséje
A lombok mélyéről a fülembe susog:
Emberséget is most tőlük tanulok:
Kitartást, tűrést és megelégedést,
Jajgatás nélkül kiállni minden vészt,
Termelve nőni, védeni a Földet,
Győzni önmagadon, győzni fölötted.
Ez a nap is elmúl, úgy, mint a többi,
Látunk hegycsúcsot napfényben fürödni;
Felreppen a hófajd egy fa tövétől,
Szárnycsapás zajára a szív meghőköl.
Eljön az ideje, 'haza' kell menni,
Ha sátrat hazának lehet nevezni.
Vacsora főzése lesz most a dolgunk,
Miután gyorsan tüzet csiholtunk.
Konzerves dobozok nyílnak ki rendre,
Leves után pörkölt készül ma este.
Kompótot is bontunk, tűz köré ülve;
Az est lassan leszáll bágyadt fejünkre.
Sötétség lángja lobban a fák között,
Fenyvesek alá félhomály költözött.

Kimmeri sötét borul most a tájra;
Csendes s mozdulatlan, mint a nirvána.
Kialvóban van már a tábortüzünk,
Élő fák vasrácsa lett a börtönünk.
Rabjai vagyunk a nyomasztó éjnek,
A végtelenben már csillagok égnek.
Nyirkos hálózsákját magára húzta
Az est, s a gondolat didergő ujja
Megtapogatta jajongó szívemet:
Holnap kísértete bennem őgyeleg.
Vár hű hálózsákom melegségével,
A légmatracom sem ereszt le éjjel.
Remélem társam sem horkol erősen,
Aki ágynak esett gyorsan előttem.
Fáradságom terhe elaltat végre,
Hogy a nap izgalmát ide idézze.
Szerelmi álmok is belém osonnak;
Ha nappal is gyötör, most mért szorongat?
(*Parksville BC, 1009 december*

ÉLETUTAK/ÉLETPÁLYÁK

Takács József, volt IV. éves hallgató életút beszámolója

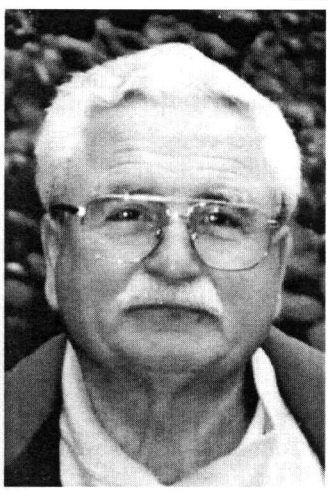

Kaposváron, Somogyország fővárosában születtem 1934 december 22.-én, derék szüleim első gyermekeként. Ketten vagyunk testvérek, hugom négy évvel fiatalabb mint én.
Szüleim a kaposvári cukorgyár alkalmazottjaiként ismerték meg egymást és édesapám ezem üzem egyik csoportvezető gépészeként dolgozott nyugdijas koráig.
Gyermekkorom a kezdődő, majd tomboló II. Világháború idejére esett. Édesapám munkája révén nem került a háborúba, így családunk a félelem mellett nem szenvedett szétszkítottságot és rosszabbat mint sok kortársam családjai.
Családunk szelleme a szeretet és felfelé törekvés jegyében folyt. A világ változott körülöttünk de szüleink szerető és a lehetőségekhez képest biztos otthont teremtettek számunkra.
1945 őszén a kaposvári Somssich Pál Gimnáziium első osztályos tanulója lettem. Az akkori változó iskolarendszerek révén néhány évvel később újra első osztályos gimnazista lettem, ugyan abban az iskolában, ami akkor már Táncsics Mihály nevét viselte.
Nagyon jó tanáraim voltak, akik az egyre elvaduló idegen idők ellenére magyar szellemben, magas szintű oktatást adtak és készítettek fel bennünket az előttünk álló életre. A hivatásra készülés idején erős irányt jelentett a műszaki tárgyak és a természet iránti erős érdeklődésem, amit a betiltott magyar cserkészet után múzeumi gyüjtőcsoport tagjaként gyakoroltam.
1953-ban, a gimnázium real tagozatán jeles eredménnyel érettségiztem. Továbbtanulásom lehetősége jól alakult, így a választott egyetemre, a soproni Erdőmérköki Főiskolára kerülhettem. Nem volt ismeretem ezen intézményről (mint ahogy másikokról sem) így aztán gyerekkori jóbarátommal, Tarnócai Karcsival elsőéves erdőmérnök hallgatók lettünk. Sopron csodálatos hely volt, az egyetem, a város új biztató világot jelentett. Tanáraink a tudás tekintélyével gazdagítottak bennünket, ami még a régi selmeci akadémiáról eredt és Sopronban folytatódott.
A diákélet tradicióí a hivatalos hatalom tiltó tevékenysége ellenére is tovább éltek és mi új balekok örömmel tettük ezeket magunkévá.
Erős tanuló évek következtek. A körülöttünk uralkodó hivatalos világ a félelmet akarta életünk részévé formálni. Igy jött életünk nagy története, a 1956-os foradalom. Rövid pár napra álmaink egész közelinek tűntek a megvalósuláshoz.
Aztán menekülés, nagy döntés és a világ másik felé – új életkezdés Kanada jóvoltából. Mozgalmas évek következtek, tanulás, munka a fennmaradáshoz és a csodálatos baráti kapcsolat a soproni diákok körében.
1959-ben kaptam meg erdőmérnöki diplomámat a vancouveri UBC egyetemen. Kaptam biztatást továbbtanulásra növénygenetika és zoologia tudományokban, de inkább soproni barátaim segítségével a 'timbercruising' – erdőbecslés munkát választottam. Kezdetben a Vancouver Sziget erdővidékén dolgoztunk heti hét napos munkaidőben az 'E & N' vasuttársaság területein, főleg soproni társaságban. A közelgő tél a kinti munkák végét jelentette és az új munkakör a becslésadatok, a topográfia feldolgozása kezdetét Vancouverben. A változó gazdasági helyzet új munkakörök megismerését és ezekben való munkát jelentette. Az 60-as évek első felében a Columbia folyó egyik nagy vizierőműve, a Mica Dam előkészítő munkáin dolgoztam, kezdetben mint 'field draftsman', aztán mint földmunkákon dolgozó tervező. A továbbiakban fatüzelésű kazánok felújítási munkáin dolgoztam, a légszennyeződés megelőzésének sokrétű problemáin, egy vancouveri tervező-tanácsadó vállalat tervezőjeként. A későbbiekben 'pulp and paper' üzemek zuzalék mozgatásával kapcsolatos munkák megoldásain dolgoztam, 1997-ben sorrakerült nyugdíjba menésemig.
Soproni képzettségem kiválló alapokat adott a sokoldalú műszaki feladatok sikeres megoldásaira.
1964 karácsonyán, Saint John's, Newfoundlandban, feleségül vettem Tuskó Ágnest, tisztelt professzorunk, Tuskó Ferenc leányát, akivel még Kanadába érkezésünk idején ismerkedtem meg a Powell River 'Sopron Divisió' érdekes világában. Ismeretségünk az 1959-ben indult vancouveri magyar cserkészet körében alakult komoly kapcsolattá. 46 év távlatából életem legjobb választása volt. Két gyermekünk született, Péter (1967) és Zsuzsa (1969). Mindkettem magyar, keresztény nevelést kaptak, amit a magyar cserkészet szellemében és segítségével valósítottunk meg. Jól beszélnek magyarul. Többször jártunk és jártak Magyarországon és gyarapodtak a szerzett élményekből. Mindketten jó házasságban élik mozgalmas életüket és 4 fiú unokával gyarapították családunkat.
A vancouveri magyar cserkészet életem és családunk fontos része lett. Úgy éreztem és érzem, hogy az Isten adta magyar örökséget tovább kell adni, az Isten, Haza emberszolgálat szellemében. 25 évig voltam cserkészparancsnok. Ezt a munkát kiválló, hasonló gondolkodású vezetők és szülők közös munkájával végeztük és

közel 300 magyar származású fiú és leány fordult meg közösségünkben és gyarapodott emberségben és magyarságban heti foglalkozások, kirándulások, nyári nagytáborok programjaiban.
Több mint 10 éve nyugdijas vagyok. Szeretek nagy kertünkben tevékenykedni. Úgy terveztem, hogy nyugdijas koromban sok időt szentelek a fafaragó 'hobby'-nak. Kertünket és gyerekeink kertjeit kopjafák díszítik, az én munkáim. Aztán ember tervez, Isten végez, 2003-ban megütött a guta és ez a számomra kedves tevékenység megakadt.
2008 szeptemberében Sopronban ünnepeltünk. Ekkor kaptam meg 'aranydiplomámat'. Fiam, Péter, Andris unokám és jómagam, három generáció Takács, Ágival együtt ünnepeltük a nagy eseményt.
Szeretem és élvezem a kisunokák társaságát. Ők is nagyon itthon érzik magukat, a nagymama és 'apó' otthonában. A vancouveri Magyarok Nagyasszonya egyházközösség aktív tagjai vagyunk s jól esik hasznosítani magunkat kedves, immáron fogyatkozó körünkben. *(Íródott 2010 április 27 és szeptember 8 között)*

Istvan Tolnay, Class of '59: A short history

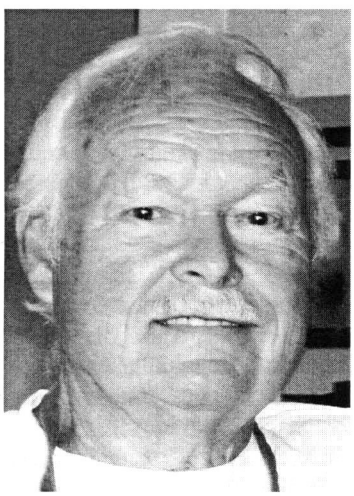

I started my semi-retirement in 1999 followed by part time consulting work until 2002 when I closed shop for good. After that, I withdrew permanently from my profession – there are enough bright and capable young foresters with fresh ideas, who can run with the many challenges facing our profession. I am still searching for a day to get bored!. Every day seems to be filled with some 'urgent' activity, from traveling (we love to travel with our camping trailer) to gardening, fishing, hunting and visiting with our family. We like to spend the summer months at our cottage at Shuswap Lake.
My 'on-the job' training started in early 1957 when I came face to face with the Canadian jungle on a small coastal island. It was a shocking experience. As a 'chokerman', I had to learn the jargon used in logging camps, work in pouring rain and run up and down on felled trees. In those circumstances what I learned in school was not at all useful. However, I found the new technology, the mammoth size of the machinery and the speed of logging very impressive (see my article in Kapocs 41:29-33)
My permanent employement started at the of end of September, 1959 when I received a job offer as a 'compass-man' from Canadian Forest Products Ltd (Canfor) on Vancouver Island, in a place called Nimpkish Camp. I progressed through the positions of topographer, cruiser, assistant forester and forester in charge of cruising and inventory during the 3 years I spent in the Nimpkish Valley. In 1961 in collaboration with the company's chief accountant I developed the first computer program of its kind used for cruise data calculation. This program was equally suitable for use with fixed area plots and variable radius (prism) plots. This program was used company-wide until 1968 when cruise volume calculation became available trough a number of forestry consultants.
In 1963 Canfor commenced the construction of a pulp mill in Prince George, I transferred to that operation in same year. My first assignment was to organize the timber inventory of four 'Public Sustained Units' in the Prince George Forest District. That job was completed with the help of 24 summer students and 5 permanent helpers.
The harvest operations started in 1965, after that my focus became the design of the operational cruising areas, the monitoring of logging standards, the development fire hazard abatement methods, the writing of forest management plans, and the submitting of cutting permit applications. In my spare time I became involved with timber quota and cutting rights equations, as well as investigating other opportunities. The time I spent in Prince George taught me a lot about planning (of processes and activities), prioritization, goal setting, working with government agencies, neighbor companies and First Nations. I successfully utilized this knowledge and experience in later years.
In the spring of 1973 I accepted a position as 'Manager of Forestry' with Weyerhaeuser Canada Ltd and moved to Kamloops, BC. The establishment of a central forestry organization and the development of positive working relationships with all government and non-government organizations was the main focus. Weyerhaeuser in those days was a rapidly expanding company, and I was involved in the evaluation of all opportunities nation wide. The most interesting and memorable was the process of buying all forestry assets (including the Prince Albert pulp mill) from the Saskatchewan Government.
However, from 1975 on my main interest became the repatriation of the forest management of 'Tree Farm License' #35 and the improvement of its management standards. I determined that this piece of forestland, if managed properly could grow nearly the double of volume that was the calculated annual allowable cut. The key elements of this improved and intensive management regime were the prompt planting of seedlings from genetically superior seed source, properly spaced trees at optimum density, and lowering the rotation age. The validity of the concept was demonstrated by measurements of stands growing at target densities. After many years of measured field results, the allowable cut was increased by nearly 50%. Many foresters, politicians, environmentalists and the general public visited and admired the results achieved. Unfortunately, today the entire area of pine forest is dead, succumbed to the onslaught of Mountain pine beetle epidemic.
As Chief Forester for Weyerhaeuser Canada Ltd I had a broad and varied area of responsibilities. Besides developing and maintaining a high level of forest management throughout all Canadian operations, the maintenance of good working relationship with all forestry and land use related government agencies, environmental groups, 'First Nations', educational institutions, other forest products companies and the general public was key component of my job. For example, I served for 12 years on the Canadian Pulp and Paper Association Forestry Committee as BC representative. I served for 5 years on the Executive Board of Canadian Institute of Forestry, and became the National President in 1994. As recognition of my professional and technical accomplishment I was awarded the Weyerhaeuser Company's President Award (1993), the Forest Renewal of BC

'Forest Excellence Award (1996)' and from the Association of British Columbia Professional Foresters, the 'Distinguished Forester Award (1998)'. I have had the privilege of making numerous presentations at seminars and conventions, I also served on numerous BC forestry and land use related industry and forest service joint committees and task groups.
I have always considered myself lucky for having worked for good companies and having many supportive and understanding bosses. The other two key factors in my productive and successful working live were my willingness to work smart and hard, and my educational background. The Sopron University by its varied and wider scope of curriculum gave me an advantage over the graduates of other universities that taught a much narrow scope of courses. My ability to apply practical and simple solutions to seemingly complex problems was very helpful.
I always believed that it is counter-productive to work against the forces of nature. Water, wind and fire (or lack of them) will always win. We can utilize them by creating favorable conditions so they can do their work, but it is very hard to control them, if not impossible. Yet, we ignorant humans pretend that we can control them. The current outbreak of the beetle epidemic and the raging forest fires of recent years are proof of my point.
I met my wife Joan in the summer of 1964 and we were married in September of 1966. We adopted our first son, Stephen in 1971 and our daughter Lisa in 1973. My wife surprised me with the birth of my second son David in 1977. My family has always occupied center stage in our life. Joan worked only part-time as a pharmacist so that she could devote adequate time to the kids and to the family.
Our oldest son, Stephen graduated from Kamloops Senior Secondary followed by a year in Spain as Rotary exchange student. He graduated in 1994 from the U of Alberta in Latin American Studies and Business Administration and spent a year of this degree at a university in Mexico. In 1997 he finished a Masters Program at the UBC in the Wood Sciences Department, specializing in Wood Products Marketing. The wood products industry then took him to New Zealand for 6 years. He returned to Canada in 2004. His wife Jane is also a graduate of the same program. They have two lovely girls, Nina (7) and Emilia (5). Stephen is working in Penticton now, where he is Director of Sales and Marketing for Structurlam Ltd.
Our daughter Lisa lives in Kamloops with her husband Mike and three children. She is a full time mom taking her son Dawson (11) to school, swimming, boy scouts and gymnastics. Jade (9) and Bella (7) are in competitive gymnastics.
David, my youngest son graduated from UBC with a Mechanical Engineering degree and is working in Vancouver at Molson's as project engineer. He enjoys life in Vancouver and is an ardent mountain biker and skier.
As a family we traveled extensively. We took trips to Europe, including visits to Hungary, every 3 or 4 years. When in Hungary we spent most of the time in my home village, but we also visited many different regions so the family could get the true flavor of Hungary. Unfortunately, no one speaks Hungarian in our family, although, in the early part of our marriage Joan tried to learn, but there wasn't enough support for it and it fell by the wayside. Hence, it is difficult to maintain ties with Hungarian relatives, however, I keep regular electronic contact, as do my children, with my niece who happens to speak and write English well enough to facilitate communication I find my trips to Hungary nowadays quit depressing. Most old friends and relatives I used to know have passed away. The little village of Lakocsa, near the Drava River in southern Somogy county, where I grew up and I remember with fond memories is not what it used to be, it is literally falling apart. The village is half the size it was when I lived there. Most houses are crumbling and half of them are sitting empty – the old folks have died and the young people have moved away to the cities where the jobs are. I have only a brother with his family whom I keep in touch with and visit.
I did my early schooling in nearby Siklos and then finished high school in Pecs. Some 20 years ago I attended a class get-together in Siklos, but as far as I know the high school class from Pecs never met. In those days, suspicion and distrust permeated society from the top down and friendships seldom developed. I have never kept in touch with any former university classmate who stayed in Hungary. We all made our decisions and choices, (to stay in Hungary or leave) and I respect them, but I do not have to like them or agree with them. I became a citizen of Canada and that I do not regret for a minute. I have had a good and productive working life, have a great family, have many old and new friends, and enjoy good health – what else does one need? *(Kamloops, BC, May 2010)*

A N E K D Ó T Á I N K

A Jablánczy breviáriumból

Ma illetve már tegnap megérkezett a Kapocs új száma, mit egymás kezéből téptünk ki nejemmel, aki megállapitotta hogy 26 erdészt ismer. Van akit csak névről, mint például Fülöp, akinek egész családja erdész és nejem családja ismert egy öreg Fülöpöt Pesten, aki apjától megkérdezte " Na és ki veszi el a lányodat Kanadából? - Hát a Jablánczy Sándor - Nahát nem is tudtam, hogy a Sándor elvált és újra nősül." Ez harmincöt éve lehetett, akkor én 30, Dudi 25, Apu 65 éves lehetett. Évtizedekig jókat nevettünk ezen.

□

Több kedvenc viccet mesélt Apu. Az egyik a 'horki párki'. A magyar bakák, akiket a csehek Olmützbe és más észak cseh városokba soroltak be a vasúti állomásokon meglepve észlelték hogy a vigécek 'horki párki, horki párki' orditással árulták a virslit. Erre az egyik baka odaint a másiknak látod pajtás itt is vannak Horthy Pártiak. A csehek, akiket a magyarok egyébként, érthetetlen okok folytán 'szőröknek' neveztek (itt egy 'szőr', stb), a magyarokat 'pajtásnak' nevezték csehül is. Úgy kiáltottak a magyarra hogy 'pajtás', aki oda se hederitett, amig nem kapott magyar tisztet, aki magyarul szólt hozzá. A cseh vezényszavakra füle botját sem mozditotta.

□

Apám 1908 ban született Ipolyságon egy szintiszta magyar városban, ahol nagyapám járásbiró volt. Mindegyikünknek ugyanaz volt a neve 'JS'. Bartók Béla éppen az évben volt viaszhenger rögzitéses úton és az ipolysági kanászok zenéjét és dalait vette fel pont abban az évben amikor apám született.
„Aki dudás akar lenni
Csehországba mennyen lakni
Ott tanul meg furu-ruru-furulyálni

Szőrös a p...ba trombitálni."
Lehet hogy ez megoldja a csehek 'szőrös'melléknevét.

□

Elég az hozzá hogy Apámnaknak született egy betegeskedő második öccse, akinek kecske tejre volt szüksége. Ezért a járásbiró neje kiküldte őt kecskéket legeltetni az Ipoly partjára, hogy Lacikának legyen kecsketeje. Szóval JS kecskepásztorként került be a történelem sodrásába. Lehetett talán 1918 ban. (Akkor jött az egyik számára leglényegesebb történelmi esemény: Magyarország széthullása és az Antant hatalmak garázdálkodása. Két kép merül fel ebben a sorozatban, hogy csehek nyolc magyar fiatal hulláját teritették ki az ipolysági főtérre, ami Hont vármegye székhely volt. Ezt én kutattam és mivel az öreg nem volt hajlandó nyilatkozni nem tudom hogy ez a szörnyűség nem Ipolyságon, hanem valamelyik másik magyar felvidéki városban történt, esetleg Kassán vagy Pozsonyban. Igy is úgy is itt és ott is a lecke ugyanaz volt: ezután a csehek az urak és a magyaroknak kuss.)

□

Apám egyik kedvenc könyve, a balassagyarmati csehkiverés története.Nem volt sima berezelés és megfutamodás, sokan harcoltak hősiesen. Éppenséggel majdnem az egész Felvidék keleti részét visszafoglalták a őszirózsás forradalomban a magyar kommunista bakák. Olyannyira megjött az étvágyuk a rácoknak hogy Szegedet és Pécset követelték és elfoglalták volna a tótok még Miskolcot és Balassagyarmatot, amik éppen annyira magyarok voltak mint Kassa, Eperjes, Selmecbánya, Losonc, (ahol nővérem született és anyám járt iskolába), vagy Ipolyság, Érsekújvár (ahova egyik ősöm török nyillal a hátában lovagolt Párkányból), vagy Nagyszombat (ahol egy másik ősöm volt polgármester) Ezt mind maguknak követelték (a rablógyilkos és huszita zsebrákok). Szóval kiverték a kommunista bakák a cseheket Balassagyarmatról, amit a 'nyilas' Tormay Cecil olyan élethűen leir könyveiben.

□

Apám a harmincas évek Prágájába került erdész diáknak és résztvett az akkor nagyon élénk diák mozgalmakban, amiben mellékesen Duray Miklós hasonnevű apja is szerepelt. Büszkén mesélte, hogy a prágai magya diákokat meglátogatta többek között Zsiga Bácsi, azaz Móricz Zsigmond. Na. A járásbiró felesége szeretet-csomagokat küldött három fiának és két lányának Prágába az egyetemre . Nem volt egyetem a Felvidéken vagy oda nem vették fel őket, igy akarván előkésziteni 'becsehelésüket', amint látható nem nagy sikerrel. Később apám magyar erdész lévén nem kaphatott állást csak mint ő mondta „a füleki biligyárban", tehát Pálffy Fidél zománcgyárában. Később aztán erdészként is elhelyezkedhetett.

□

Itt egy nagyon fontos észrevétel Apámtól, ami még Wass Albert műveiben sem látható ilyen nyiltan. Ha egy felvidéki magyar találkozott mondjuk (a visszacsatolt - 1939 és 44 között vagyunk) egy erdélyi magyarral, megkérdezték egymást: „Te is anyás vagy?" Ez azt jelentette hogy az anyaországból azaz a Csonka Magyarországból való vagy-e. Semmi nem dühitette az elszakitott területek magyarjait jobban, mint ha egy magyar aszonta „hogy nézd csak Kassán vagy Kolozsvárott is tudnak magyarul." „Az anyád kinját jobban tudunk magyarul mint ti Pesten". Ami igaz is.

□

Még lényegesebb volt a faji - vallási osztálykülönbség. A kettős járom alatt (ha nem volt az hamar az lett), nem számitott, hogy valaki proli, paraszt, nemes, arisztokrata, zsidó vagy keresztény vagy ateista protestáns, vagy katolikus gazdag vagy szegény, sikeres vagy sikertelen, falusi vagy nagyvárosi, művelt vagy műveletlen. Semmi, de semmi az égvilágon nem számitott csak egyetlen egy dolog: milyen magyar. Tehát Magyarországon még dühöngött az osztályellentét vagy a vallásháború, az utódállamok magyarsága már régen túltette magát az ilyen nevetséges és szégyenletes különbségeken. Milyen ember, milyen magyar vagy, az számit, vagy is nem az ecsém hogy honnan jöttél hanem hová mész.

Kiadó szobák

Elmondhatom hogy életemben egyszer voltam nyilvános házban és méghozzá a szüleimmel. Öt évet töltöttem Halifaxban, orvosnak tanulni, de soha nem tudtam hogy 'ilyen' létesítmények léteznek ott, kivéve ezt az esetet.
Anyu és Apu lehajtottak Federictonból, ahol az erdészeti kutatóban működött pár évig de rengeteget járt Nova Skóciába is részben mint a NS Small Woodlot Owners Association erdészeti szaktanácsadója.Nem volt az egész városban kiadó szoba vagy szállás vagy szállodai hely sehol és a Fraternityben sem akartak meghúzódni esetleg kis szobámban.
Végre sikerült egy éjjelre egy egyágyas szobát találni egy szép régi utcában ahol még álltak a régi stílusú igazi maritime gótikus ha nem is paloták de tehetős lépcsős erkélyes előszobás grádicsos családi házak. Megyünk megnézni a szobát Apunak mindegy volt csak valahol lenyugodhassanak de Anyu követelte a szemlét. Ahogy megyünk fel a lépcsőn hát egyszercsak jönnek a lányok és fürtökben csüggnek a korlátokon és bámulnak minket gondolván micsoda furcsa összetétel érkezett. Mi meg csodálkoztunk hogy lehet egy családnak ennyi egykorú lánya, mind elég csinos és szépen nagyon rendesen vannak öltözve szoknyában, kifestetlen arccal, semmi kihivó viselkedésükben míg az átlag egyetemista lány inkább amolyan hippiként öltözött akkoriban. Felmegyünk a szobába: hatalmas vaságy a múlt századból a fal tapétára Oscar Wilde mondhatná halálos ágyán hogy "vagy ez a tapéta megy vagy én".Ő ment. De semmi pikáns sehol és a hulló vakolat és a rozsdás vaságy ellenére semmi kifogás a makulátlan tisztaságú ágynemű ellen. Vakít a fehérsége. Nem emlékszem már hogy volt-e és milyen a fürdőszoba.
Egyszercsak Anyu rájött hogy 'milyen' helyre hoztam őket. Jött is a jelenet hogy ő ilyen helyen nem alszik stb. Mi meg próbáltuk nyugtatni hogy a lényeg az hogy van egy olcsó szállás és tiszta is meg csendes is mert semmi zajt nem lehetett hallani. Elmesélték, hogy már voltak hasonló helyzetben, amikor rájöttek későn hogy ritka floridai utukon csak útszéli motelekben kaphattak szállást, amelyek nem voltak se tiszták se csendesek és nem éjszakánként de óránként adták ki azokat.
Úgy látszik annak hogy 'kiadó szoba' (rooms to let) többféle értelme van. *(ifj Jablánczy Sándor)*

IDE, VISSZA ÉS MEGINT IDE

Tóth József: **Haza-, visszaköltözködés** (Második rész)

Az 2007-es edmontoni látogatásunkkor megszületett a határozat: viszszaköltözünk. Találtunk megfelelõ lakást. Meg is vettük azzal a tervvel, hogy 2008 közepe táján, a könyvem kéziratának a befejezése után, jövünk vissza. Előbb bajos lett volna, hiszen a könyvtáramra szükségem volt, azt meg az ELTE-nek kívántam hagyni, ami úgy is történt. Tervünkről viszont senkinek sem szóltunk. Tudtam hogy ez sokaknak, mind szakmai mind személyes ismerősöknek, nem beszélve közeli barátokról, igen rosszul fog esni. Nem feltétlenül mi, személyesen, fogunk hiányozni. De magyar szemmel a lépés jelentõségét nem lehetett pozitívan értelmezni. A magam szempontjából is a lehető minimumra akartam csökkenteni a szekérrúd kifelé állásának az idejét. Így aztán a társasházbeli tőszomszédainkon kívül, akiket már csak lakásunk áruba bocsátásával járó várható jövésmenések miatt is be kellett avatnunk, legközelebbi barátaink és egyetemi kollégák is csak két héttel indulásunk előtt tudták meg hogy megyünk.

És mégis! A valószínűtlenül rövid rendelkezésre álló idő ellenére is, Szőnyi tanárnő szervezett egy búcsú előadóülést. Kollégák és diákok tartottak szakmai előadásokat olyan témákról, amelyekhez nekem is volt némi közöm. Kifejezett szándékuk volt meggyőzni hogy jelenlétem nem volt szakmailag hatástalan és hasztalan. Legmeggyőzőbb bizonyítékul tettek egy azóta teljesített ígéretet, t.i., hogy az elhangzott előadásokat le fogják közölni, egytől-egyig angolul! Megtették (Mádl-Szőnyi, 2008).

De az addigi idő sem telt bonyodalom nélkül. 2008 februárban, egy unokatestvéreméknél gyakran megejtett észa-kamerikai BBQ-t (grillezés) utánzó vacsora közben néhány pillanatra rosszul lettem, de a vacsorát, társalgást, koccintgatást zavartalanul folytattam. A társaság három másik tagja semmit nem vett észre. Másnap döbbentem rá, hogy az estének kb. 2½ órája teljesen hiányzik az emlékezetemből. Ráadásul teljesen erőtlen és kedvtelen lettem, 200 Hg mm-ig menő vérnyomással. Egy hét múlva szívritmus-szabályozót (pacemakert) kaptam és 19 napig tartottak kórházban. Az orvosok nem tudták mi a bajom, de valamit kellett tenniük. A pacemakert régen leállították (már Magyarországon, a hathetes kontrolnál mondta, aki betette, hogy nincs rá szükség), minimális vérnyomáscsökkentő gyógyszer mellett rendben vagyok. Tudom mi volt a bajom: elég mélyreható kiábrándultság, hogy az idegrendszeremre hasson.

Elkeserítő látni, hogy minden egyéni erőfeszítés ellenére, annyi kiemelkedően értelmes, produktív, becsületes, és egyéni tulajdonságok alapján jobb sorsra érdemes embernek, akik közül én is olyan sokkal találkoztam, ilyen társadalmi körülmények között kell elvesztegetni képességeit, szorgalmát és energiáját, és megfosztva lenni azok jutalmától.

A kiábrándulás lassan, szinte észrevétlenül jött és tudatos ellenállásomba ütközött. Erőre kapásához szükséges volt, hogy a saját hitetlenkedésemet és hinni nem akarásomat le tudja győzni; hogy meggyőző személyes megfigyeléseket tegyek, tapasztalatokat éljek át. Tudatosan használtam fentebb az átfogó 'társadalom' szót és fogalmat. Mert a 2005–2008 közötti két és félév aktív és helybeli, valamint az azt megelőző tízéves ingajáratom tapasztalatai alapján meggyőződésemmé vált hogy a nemkívánatos politikai és gazdasági helyzet Magyarországon a magyarság társadalmi szintű éretlenségének a következménye. A múlt század elejei íróink, a Nyugat hívei és értelmiségünk egy része, azt megelőzően Széchenyi István, látták ezt és igyekeztek rámutatni és változtatni rajta, mindhiába. Az átlag, azaz a többségi, magyar, még mindig nem érzi, és nem látja be hogy az egyéni előrehaladásnak közösségi alapja van. Hogy ahhoz hogy én előre jussak nem gáncsolnom kell, hanem túltennem a vetélytárson. Hogy a működő demokrácia nem államformát jelent, hanem társadalmi hagyományt, apánktól örökölt személyes, egyéni magatartások, világnézetek összességét. Hogy annak lényege nem a választási folyamat, hanem a többségi határozat elfogadása és a vele való együttműködés, bármilyen léptékben (lakógyűlés, önkormányzat, országgyűlés) még akkor is, ha azzal személy szerint nem is értek egyet. Hetekkel azután, hogy ezeket leírtam, Kanadának a Haïtii származású alkirálynője a következőket írta, nyílt levélben, szülőföldje korrupt, közigazgatásilag nem működő, és gazdaságilag életképtelen társadalmáról, a 2010 januári pusztító földrengést követő nemzetközi újjáépítési erőfeszítésekkel kapcsolatban: „Ce qui doit changer en Haïti, c'est l'égoïsme, c'est le chacun pour soi et pour son clan" [„Aminek Haïtiban változni kell az az önzés, hogy mindenki csak magának és a maga klikkjének él." (Jean, 2010; Ő maga megjegyezte hogy ez sok más országra is érvényes)].

Ezen alappробléma mellé, vagy abból következik jó néhány, eszmei haladást is gátló társadalmi szintű gondolkodásmód, ill. magatartás is. Minden problémánkért valami bűnbak a felelős. Jelenleg legközkedveltebbek a 'kommunista negyven év', az EU, az USA., a cigányok, a 'multik', a zsidók, Trianon, csak úgy, mint hajdan a török, a tatár, a labanc, a 'kis ország vagyunk'. Túlbecsüljük magunkat. A golyóstollat is magyar adta a világnak, azért hívják Argentínában még ma is 'biró'-nak. A METESZ székház kapubejárata melletti Nobel-díjasaink nevét feltüntető két márványtáblán Polányi János neve is szerepel. Ő a 30-as években Angliába menekült matematikus-filozófusnak a fia, aki Kanadába került és ottani munkájáért kapott Nobel-díjat. A világtól rossznéven vesszük, hogy nem ismer, és nem ismer el, bennünket, de tudományos eredményeinket magyarul csak egymásnak írjuk, nemzetközi konferenciákon alig szerepelünk. Büszkék vagyunk Szentgyörgyire, Tellerre, Neumannra, Kármánra, Szilárdra, Mosonyira és sokan másra, de nem tesszük hozzá, vagy nem látjuk (?), hogy mindannyiuknak külföldre kellett menni, hogy képességeik kibontakozhassanak.

A korrupcióról sokat beszélünk, de az a társadalom mindennapi életének természetes, meggyökeresedett és elfogadott része. Teljesen magától értetődő volt (nekem nem) hogy a 32 millió Ft-ért, jó nevű ingatlanforgalmi iroda közvetítésével vett lakásunk árát 28 millió Ft-al vezetik be az adásvételi szerződésbe. Hogy az előleg készpénzben való kifizetése után fennmaradt összeget, egy dagadó aktatáskányi 20,000 forintossal kell kifizetnem a hivatalukban, ahol a milliós kupacokat számlálás végett, szinte komikus körülmények között, körbe-körbe adtuk a vevő (azaz jómagam), ügyvéd, ügynök, eladó-1 és eladó-2 (elvált férj és feleség) között. A vételárért meg a kb. 4 millió Ft felújításért, sőt még az ügyvédi költségért is, egyetlen számlát nem kaptam, még amikor kértem sem! Egy nagy nemzeti szintű projekten dolgozó ismert honi konzultáns vállalatnak végzett munkámért először adtam be az eredményeket, aztán megkaptam a feladat hivatalos leírását, majd az érte járó fizetség 2/3 részét készpénzben, 1/3 részét banki átutalással, és végül aláírtuk a szerződést (de akkor határidőre hivatkozó sürgetéssel). Egy Svájcból visszatelepedett magyar kollégám megbotránkozva mondta el, hogy amikor

figyelmeztette a kereskedőt Budapesten becserélésre vitt autójának a többszázezer kilométeres múltjára, az ember megvonta a vállát: „mit számít, majd visszatekerjük az órát"! De talán még ennél is nagyobb baj a társadalmi produktivitás egyéni magatartásokból és/vagy elavult szokásokból eredő alacsony szintje. Ezt csak nyugati termelékenységhez szokott, de huzamosan Magyarországon élő ember veheti észre. Az ott élők nem láthatják, Nekik ez a természetes. Egy jó barátom hatcsaládos társasházának viszonylag kisméretű, de belülről történő, tetőjavítása előkészítéséhez hetekkel a munka megkezdése előtt már felállították az állványzatot a lépcsőházban. A lakók inkább tréfálkoztak morgolódás helyett. Igazuk volt. Sokan nem érzik a különbséget a 'kemény munka' és a 'produktív munka' között: 'keményen dolgozunk, mégis kicsi a fizetség.' (A kemény és produktív munka közötti különbség legjobb illusztrációját életemben az indiai kövesutak mellett láttam, ahol asszonyok kuporogtak, legtöbbször kis gyerekkel a hátukon, hajnaltól napestig és kézi kalapáccsal törték a bazaltot, hogy estére egy kupacot elszámolhassanak. Kemény munka, de mennyi értéket termelt?).

Látogatók, még ha ismételten és rendszeresen járnak is, mint pl. én 1995 és 2005 között, elkönyvelik furcsának, néha bosszantónak a gazdaságtalan ügyvitelt, és még viccelődni is lehet megtörtént esetekkel. A valóság az, hogy a magyar társadalom termelékenysége, azaz versenyképessége, a mindennapi jelenségek, eredmények és igények alapján messze a fejlett országoké alatt van. Idézni nem tudok számokat, nem is illenek ide. De azt tudom, hogy mikor egy kanadai autóvezetői jogosítvány 'honosítása' 17 (írd és mond: tizenhét) minimum félnapos hivatali látogatással jár, az még egy magamfajta hasznot nem hajtó öregembernek is gazdaságtalan, nemhogy akinek munkából kell eljönnie és megélnie. Esetem egy sokat mondó alfejezete volt hogy, Budapest II. kerületi lakos lévén annak önkormányzati hivatalában kezdtem el a kálváriát. Zsúfoltság miatti többszöri kudarc után autóiskolám tanára javasolta, hogy menjek az I. kerületbe, mivel a jogosítvány kiadása kerülettől független. Megfogadtam tanácsát és a pozíciója magaslatának nyilvánvalóan tudatában lévő kb. 22 éves Wágner Katalin íróasztala elé kerültem ("De szép, igen szép volt az átkozott"; Vörösmarty, 1830). Ő elutasított mondván, hogy nekem a II. kerületbe kell az ügyet intéznem. Először könyörögve, majd felindulva kértem, hogy essen meg rajtam a szíve, hiszen ezt az ügyet Kanadában 30 perc alatt lebonyolítanák. Karját összefonva hátradőlt székében és magasra emelt fejjel kijelentette: "Kérem, most mi Magyarországon vagyunk!" Nem tudtam a gondolatot a fejemben még csírájában elfojtani, megszületett: 'Kár!' Végül is megkönyörült rajtam és engedélyezte azt ami a szabályok szerint kutyakötelessége volt. Nem hiába jelent az angol 'civil servant' ('közszolga') magyarul 'tisztviselő'-t! De hogy ne legyen az öröm üröm nélkül, a kanadai jogosítványomat elkobozták. Különben nem kaptam volna meg a magyart. Ha vissza akartam volna kapni a kanadait, le kellett volna adnom a magyar 'jogsit' (úgy tudom az EU-országokkal megengedik a kettős vezetői igazolványt) .

Még sok tennivaló maradt a lakáson, mikor érkezésünk után azt átvettük. A fővállalkozóval folytattattuk a munkát, Ő hívta, és várta, az asztalost, villanyszerelőt, csőszerelőt stb., még vagy két hónapon keresztül. Igen, várta. Kiállt reggel nyolc, félkilenckor a Szilágyi Erzsébet fasor és Trombitás utca sarkára és várta az éppen soros iparost a megbeszélt időre. Nem egyszer ott állt még tíz, tizenegykor, és nem egyszer hagyta el posztját dolgavégezetlenül.

Feleségem csípőműtétje után kontrollra kellett mennünk a János Kórházba. Az orvossal nyolcra beszéltük meg a találkát. Erzsi asszony leült a folyosón, én elmentem a 300(!) forintos 'vizitdíjat' befizetni. Jól ismertem már a helyzetet, három lehetőség között (a
negyedik, az automata rendszerint nem működött) az általában legrövidebb sorhoz mentem. Mire a tintaceruzát nyalogató (szó szerint!) kasszás nénihez kerültem, és ő kiállította a nyugtámat tizenegy óra elmúlt. Az orvos közben megnézte feleségemet és elment, szidva engem hogy illő lett volna jelen lennem. A kígyózó sorban legtöbben aktív munkakorban levő nők/férfiak voltak.

Az egyetemi vizsgaeredmény bejegyzés még most is kőtáblára emlékeztető módon történik. Év elején az oktató beírja a diák indexébe, hogy hallgat(hat)ja a tárgyat. Vizsga után a diák igyekszik az oktatóval találkozni, hogy megkapja a jegyét. Időigényes vállalkozás mind a tanár mind a diák részéről; a siker függ az évfolyam létszámától meg a találkozás véletlenjétől. Mindenképpen hatékonyabban is le lehetne bonyolítani. Például bevezetni a központi eredmény-nyilvántartást ('transcript' rendszer), ahova a tanár közvetlenül, és vizsga után öt napon belül, adja le a jegyeket. Nagy probléma a hazai oktatással az is, hogy a külföldi egyetemek nem tudják mit kezdjenek a magyar egyetemek jegyeivel, diplomáival.

Szembeötlően túlméretezett az üzletek, hivatalok, sőt az egyetemek 'biztonsági szolgáltatása'. Az ELTE lágymányosi kampusza épületeinek legtöbb bejáratánál legalább egy, de helyenként két-három ember ül, semmit tenni egész nap. Nem lehet tagadni a szolgálat szükségességét, de az ottani láthatóan túlméretezett és hatástalan, pedig pénzbe kerül.

A fenti problémák nem lennének problémák, ha a társadalom belátná és elfogadná magatartásának következményeit, az azzal járó életformát és életszínvonalat. Mint ahogy egyszer sörözés közben egy diák reagált hasonló fejtegetéseimre: „Ez mind igaz, Jóska bácsi, de mi már csak ilyen balkánfajta nép vagyunk!" A baj ott van, hogy elhitetjük magunkkal, hogy ennek a 'balkáni' felfogásnak és életvitelnek dacára a modern világ módján élünk, nyugati jellegűnek tartjuk magunkat, és elvárjuk hogy Nyugat is e szerint kezeljen bennünket. Pedig, hogy vannak egyetemeink (a legjobbnak minősített magyar egyetem a 250-300 közé soroltak csoportjában szerepelt egy 2009-es nemzetközi ranglistán!), kórházaink, színházaink, sportlétesítményeink, művészeink, nemzetközileg ismert és kiemelkedő kutatóink éppen úgy nem teszi a társadalmat nyugativá, mint ahogy az Alkotmány és a Parlament létezése sem teszi a magyar nép mentalitását demokratikussá. Úgy érzem, hogy a képzelet és valóság közötti különbség megérzése, tudatosan vagy tudat alatt, meghasonlást okoz túl sokak lelkében, és nagyban hozzájárul az általános letargiához, elégedetlenséghez, elreménytelenedéshez, esetenként szélsőséges erőszakossághoz, amelyeknek olyan sok nyílt és burkolt formájával találkoztam. A fiatalok meg nem elmélkednek. Akiben van tehetség és mersz, megy külföldre; legtöbbje, hála az EU-nak, Európába.

Mindent összevetve, arra a végkövetkeztetésre jutottam, hogy nem azért mennek rosszul a dolgok Magyarországon, mert nincs pénz (gyakran felidézett bűnbak), hanem azért nincs pénz, mert rosszul mennek a dolgok. A gazdasági helyzet minket személyesen nem érintett. Ha attól tartanunk kellett volna, nem telepedtünk volna vissza. De a felismerés után már nem volt visszaút a gondolatban. A gondolattal együtt élni meg nem lehet. Az egyetlen kiút volt vissza Kanadába. Így született meg a döntés, ami 2008. június 12.-én valósult meg. Úgy tűnik, hogy

nem hibáztunk.

2008-2010: Edmonton, Alberta, Kanada

Újra itthon. Már Magyarországról felvettem a kapcsolatot hajdani MSc/PhD diákommal, aki az Albertai Egyetem 'Earth and Atmospheric Sciences' osztályán utódomként a vízföldtan tanára lett. Tudnának-e nekem területet találni az osztályon? Nem tudtak,.

hivatalosan. Az egyetem (osztályunkat is beleértve) úgy nő, hogy az aktív oktatók is helyszűkében vannak, Emeritusoknak egy közös kis szobájuk van. Jövőbeli új otthonunk, egy 10 emeletes hatalmas épület közvetlen mellettünk csak 2011-re készül el. Utódom, területét megosztó kollégájával egyetértve és az osztályvezető belegyezésével, megoldotta a problémát: még az annak idején saját végzős diákjaimnak használt térségben kaptam íróasztalt, számítógépet, könyvespolcot és fiókokat hogy szerény körülmények között de üzemképessé válhattam. Alberta tartomány meg Edmonton város is mintha várt volna vissza bennünket. Visszakaptuk a régi telefonszámunkat, az élelmiszerkereskedésben a személyes kedvezményünket, hajdani betegbiztosítási számainkat, újat a Magyarországon 'elkobzott' vezetői jogosítványom helyett (nem vették el a magyart!), a Tanári Kaszinói tagsági számomat, egyetemi e-mail címemet stb. Kicsiségek de sokat mondanak.

Első nagy lélegzetű feladat volt letelepedésünk után az azóta megjelent könyvem kéziratán és kefelenyomatán teendő utolsó simítások (Tóth, 2009). Időközben felélénkültek nemzetközi kapcsolataim, nem kis mértékben a közel félévszázados talajvízáramlási elméletem reneszánsza következtében. Ezzel kapcsolatban hívtak meg a japán Chiba Egyetemre 2008 őszén; tervben van egy több egyetemre tervezett körút Kínába ez év (2010) májusában; lektoráltam négy, az elméletemet tovább fejlesztő tanulmányt nemzetközi folyóiratoknak; és együttműködöm az ausztrál 'National Centre for Groundwater Research and Training, Adelaide) a 'Great Artesian Basin' felszín alatti vízáramlási rendszereinek felmérésében és modellezésében, valamint elméleteimre alapozott geokémiai modellek szerkesztésében. Az itteni Alberta Geological Survey az ausztrál munkához hasonlóan dolgozom az albertai préri talajvíz modelljén. Tavaly augusztus óta egy ELTE-s magyar PhD-s diáklány tanul itt és dolgozik egy évig az irányításom alatt egy MOL-lal kötött szerződéses munkán. Témája az Alföld mélyhidrogeológiája, a víz- és szénhidrogén-áramlása. Közben, kb. negyven éves késéssel, hozzáfogtam tanulni a numerikus modellezés fortélyait, hogy önállóan is tudjak felszín alatti vízáramlási modelleket készíteni.

Az utolsó néhány sorral talán túl is léptem életutam végét. De mit ér az élet tervek nélkül?!

Hivatkozott irodalom

Erdélyi, M. (1976): Outlines of the hydrodynamics and hydrochemistry of the Pannonian Basin (A Pannon-medence hidrodinamikai és hidrogeokémiai kör-vonalai). — Acta Geologica Academiae Scientiarum Hungariae 26, 287–309.

IAH, Time Capsule. (2007): http://timecapsule.ecodev.ch/

Jean, M. (2010): Lettre au pays natal (Levél a szülõföldhöz). — L'Actualité 35/3, 26–27.

Mádl-Szõnyi, J. (2008): The contribution of József Tóth to modernization of Hungarian Hidrogeology. (plus seven other papers) (Tóth József szerepe a Magyar Hidrogeológia modernizálásában. (plusz még hét cikk). In: Haas, J. (ed.): Central European Geology 51/39, 181–281.

Mádlné-Szõnyi, J. and Tóth, J. (2009): A hydrogeological type section for the Duna–Tisza Inerfluve, Hungary (A Duna–Tisza közének egy hidrogeológiai típusszelvénye). — Hydrogeological Journal, 17/4, 961–980.

Rónai A. (1963): Az Alföld negyedkori rétegeinek vízföldtani vizsgálata. — Hidro-lógiai Közlöny 43/5, 378–391.

Rostron, B. J. (2002): József Tóth: The Father of Petroleum Hydrogeology (Tóth József: az olajhidrogeológia atyja). In: Deming, D. (ed.): Introduction to Hydrogeology. McGraw-Hill Higher Education, 468 p.

Tóth, J. (1962): A theory of groundwater motion in small drainage basins in centralAlberta, Canada (Talajvízáramlási elmélet a kanadai közép Alberta kis vízgyûjtõ medencéire vonatkoztatva). — Journal of Geophysical Research 67/11, 4375–4387.

Tóth, J. (1963): A theoretical analysis of groundwater flow in small drainage basins (Talajvízáramlási elmélet kis vízgyûjtõ medencékre vonatkoztatva). — Journal of Geophysical Research, 68/16, 4795–4812. Reprinted In Physical Hydrogeology; Benchmark Papers in Geology, Freeze, R. A. and Back, W. eds (1983): Hutchinson Ross Publ. Co. Stroudsburg, Pennsylvania, U.S.A. pp. 328–345.

Tóth, J. (1977): The hydrogeological reconnaissance maps of Alberta (Alberta átte-kintõ vízföldtani térképei). In: Alberta Research Council Bulletin, Edmonton, Alberta, Canada, 35, 1–11. Also In: Contributions to the Hydrogeology of Alberta. Alberta Geological Survey Bulletin 035, Edmonton, Alberta, Canada; http://www.ags.gov.ab.ca/publications/

Tóth, J. és Almási, I. (1998): Szénhidrogénkutatás az Alföldön hidrogeológiai szem-pontok figyelembevételével. — Mol Rt. „Zárójelentés", Budapest. (Nem nyil-vános vállalati jelentés).

Tóth, J. and Almási, I. (2001): Interpretation of observed fluid potential patterns in a deep sedimentary basin under tectonic compression: Hungarian Great Plain, Pannonian Basin (Felmért folyadékpotenciál-mintázat értelmezése egy tek-tonikai kompresszió alatt álló mély üledékes medencében: Pannon-medence, Magyar Alföld). — Geofluids 1/1, 11–36.

Vörösmarty M. (1830): Szép asszony. In: Vörösmarty Mihály összes versei. — Szép-irodalmi Könyvkiadó, Franklin Nyomda, 1955, Budapest

„A MŰSZAKIAK"

Tavasszal küldtem e levelet több elérhető, velünk együtt Kanadába vándorló volt soproni egyetemistának, akik mint a „műszakiak" maradtak meg emlékezetünkben. Eddig kevés visszajelzést kaptam, de hát ők is öregednek s talán ők jobban is szétszóródtak Észak Amerika területén. Minden esetre a próba tovább tart (a Szerk).

„Kedves Soproni Öregdiák. Az 1956-ban Sopronból elkerült s a Vancouver, Canada székhelyű University of British Columbia-n, 1958-61 között végzett erdőmérnök hallgatók a mai napig szoros kapcsolatot tartanak egymással. A 45 éve megjelenő s újabban évente kétszer kiadott folyóiratuk, a 'Kapocs' szolgálja a kapcsolattartás legfontosabb részét. A volt erdőmérnök hallgatók mellett többen mutatnak érdeklődést lapunk iránt volt soproni bányamérnök, geofizikus és geodéta hallgatók (a volt 'műszakiak'), akik velünk együtt hagyták el Magyarországot, de Kanada keletibb részein telepedtek le és onnan szóródtak szét a kontinens különböző részeibe.

Folyóiratunk szerkesztőjeként kezdeményeztem jó pár éve, hogy adjuk egymás tudtára, lapunkban 'Életutak/Életpályák' cím alatt nemcsak karrierünk, de életvitelünk, élet-tapasztalataink fontosabb állomásait. Az eddig megjelent írások lapunk legolvasottabb részei lettek. A 'keletebb' Kanadába került olvasóinkkal való kapcsolataim révén tudatosodott meg bennem a gondolat, hogy milyen keveset tud itteni csoportunk valamikori soproni diáktársainkról s hogy tőlük is szivesen olvasnának hasonló írásokat. Ha nem is hosszan, de 'velősen', a fontosabb

'állomásokra' kitérve.
Ezen célból veszem a bátorságot, hogy kapcsolatot keressek veled, mint a 'műszakiak' csoportjának volt tagja, hogy mutass hajlandóságot velünk és otthoni olvasóinkkal (Magyarországra is küldünk kb. 50 példányt) megosztani életutad folyamán mégért, elért eredményeidet, kialakult gondolatvilágodat s talán bölcsességedet. Jól tudom, hogy van Magyarországon is több kezdeményezés összegyűjteni hasonló megemlékezéseket s talán közületek is kértek, már a hiresebbektől, beszámolót. Célunk semmi esetre sem ilyenekkel versengeni, hanem szimplán számadást adni csoportjaink történetéről magunk s esetleg az utókor hasznára. Azokról is szeretnénk tudomást szerezni, akik nem maradtak meg az akkori pályán s más foglalkozást választottak s azokról is - barátjaik, ismerőseik, rokonaik révén - akik már nincsennek közöttünk.
A csatolt névlistát több forrásból állítottam össze. Nagyon hasznos lenne, ha saját emlékezeted és ismerettségi köröd alapján korrigálnád a nevek helyességét. Mivel fő célunk a 'számadás', tudni szeretnénk a neveknek szakok és évfolyam szerinti hovatartozását 1956-os kijövetelünkor; a torontói nyelvtanfolyamban való részvételt (esetleg akkori 'memorable' emlékeket); az azt követő 'szétszóródás' utánni elhelyezkedést; majd a tovább tanulás vagy pályacserék rövid részletezését; végzettségek, minősítések elérését; munkahelyek (és esetleg beosztások) rövid ismertetését; családi életetek alakulását (házasság, gyerekek, esetleg unokák); 'magyarságunk' továbbadása utódainknak (nyelv, kultura)?; kapcsolataitok (baráti, családi és szakmabeli) itt és Magyarországon, valamint bármilyen érdekes, emlékezetes esemény életetekben, mint elismerések, kitüntetések vagy talán egy mély gondolat/ bölcsesség, ami életutatok alatt kristályosodott ki bennetek. Remélem részt veszel probálkozásunkban. Bárhogyan is döntesz, szivesen venném válaszodat."

Sajnos az összeállított névlistából sok olyan nevet törölnünk kellett, akik már nincsennek velünk. Az első visszajelzések között is szomorú hír érkezett, amit most elsőnek közlünk 'műszaki' társainkról. (a Szerk.)

Fülöp József (1932-2010)

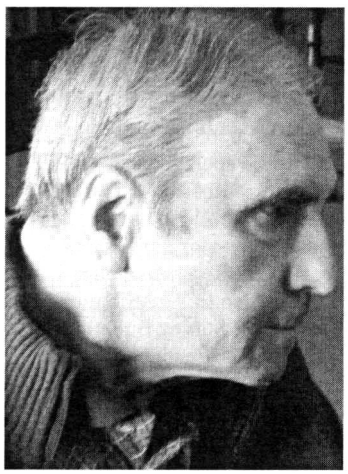

1932. június 23-án születtem Szombathelyen. Elemi és középiskoláimat is ott végeztem. A négy év polgári iskola befejezése után, mivel papnak készültem, a latin nyelv szüksége miatt különbözeti vizsgával beiratkoztam a Szt. Norbert premontrei gimnáziumba, amit 1948-ban államosítottak. 1950-ben már a Nagy Lajos gimnáziumban (ez lett az új neve) érettségiztem. Ugyanebben az évben felvettek az egyetemre, Miskolcon a bányászati karra. De csak a következő évben kezdtem el a Földmérő Mérnöki Karon Sopronban. Ez az 1951-es évfolyam volt Magyarországon az első, ahol a mérnöki szakot fölemelték öt évre. Így 1956-ban végeztem geofizikus mérnökként. Ugyanebben az évben a folyamatos honvédelmi ismeretek tantárgy és a nyári táborok révén, valamint az '56-os tiszti képző után eleget tettem a kötelező katonai szolgálatnak is.
Az 1956-os események következményeként decemberben elhagytam az országot és a soproni egyetem egy részlegével Torontóba érkeztem. A körülbelül 150 mérnök hallgató diákot a kanadai Mining Association támogatta, a torontói egyetemmel közösen. 1964-ben a Mining Engeneering fakultáson a Geological Engeneering szakon végeztem (B.A.Sc.). Egy évig dolgoztam a Gulf Olaj Vállalatnál, majd 1965-67 között a waterlooi egyetem Civil Engeneering fakultásán megszereztem a M.A.Sc. fokozatot (Soil Mechanics Option). 1967-71 között a Huntec-Kenting vállalatnál mint project geofizikus dolgoztam. 1971-79 között freelance konzultáns geofizikus voltam, s a világ különböző országaiban végeztem geofizikiai megfigyeléseket. 1979. január 25-én beléptem a jezsuita rend magyar noviciátusába Torontóban, és két év után letettem szerzetesi fogdalmaimat a fordhami jezsuita közösségben, New Yorkban, ahol a szükséges filozófiai tanulmányokat végeztem a Fordham egyetemen. A teológiai tanulmányokat a torontói Regis College-ban végeztem 1983-ban M.Div fokozattal. 1983. november 19-én szentelt pappá a torontói Szt.Elizabeth of Hungary templomban Aloysius Ambrozic püspök. 1984-ben megszereztem a M.Theol. fokozatot is a Regis College-ban. Utána Montrealban, a Magyarok Nagyasszonya templomnál voltam kisegítő lelkész, és 1985-től 2000. nov. 21-ig a hamiltoni Szt. István magyar templom plébánosa. Ekkor virusos agyvelő gyulladást kaptam, valamint perforált gyomorfekélyt és emboliát. Háromhónapos intenzív kórházi kezelés után Torontóba jöttem, 2001 áprilisának elejétől az Árpádházi Szent Erzsébet plébánia jezsuita közösségében vagyok. Ahogy írom e sorokat, eléggé szomorú konklúzióm: nem látom, hogyna tudok (tovább dolgozni Isten országáért – szerkesztői kiegészítés.)..." *(2001 novemberében írt önéletrajz)*

□

Megtalálta a módját. Betegsége miatt a beszédkészsége igen leromlott, így nem szavakkal, hanem a cselekedeteivel szolgált: hajnalban nyitotta a templomot és ott imádkozott, míg az első hívek megérkeztek, körül-körüljárta az épületet ellenőrizve, minden rendben van-e, kezelte a mosogatógépet... – tette, amire még képes volt. Amikor betegsége súlyosabbá vált, 2009 februárjában a hamiltoni Szt. Erzsébet Otthonba került, ahonnan idén több alkalommal kórházba kellett szállítani. Végül az Otthonban halt meg 2010. augusztus 15-én életének 78., szerzetesi életének 31. és papi életének 27. évében. Nyugodjék békességben. *(Ismeretlen)*

MAGUNKRÓL

Görgényi Béla: **Hogy kerültem Sopronba - 1956**

Dunakeszin születtem. A háború alatt az oroszok vadászgépeknek repulő teret csináltak az Alagi lóversenypályából. A háború után ennek egy része megmaradt sport repülőtérnek. A szüleim háza közel volt ehhez, játszótársaimmal sokat jártunk oda, beszélgettünk a pilótákkal, meg segítgettünk is itt-ott, ha megengedték. Annyira megtetszett nekem a repülés ötlete, hogy elhatároztam, mihelyst felnövök, én is pilóta és repülő tervező leszek. Az elemi iskolában rávettük az igazgató urat, hogy alapitsunk model klubbot. Neki is tetszett az ötlet, meg is lett és sok kis vitorlázó gépet építettünk.
Aztán jöttek a gimnáziumi évek, Pestre jártam az Eötvös József Reáltanodába. A tantárgyak főleg a mérnöki egyetemre való előkészülést segítették. A nem kötelező tárgyak közül én a műszaki rajzot választottam és mint segéd tanonc egy hónapot töltöttem esti tanfolyamon egy műszaki üzemben, fémekkel dolgozni, heggeszteni, esztergályozni, fúrni-faragni. Az elhatározásom az volt, hogy a gépészmérnöki szakra fogok jelentkezni az éretségi után. Ott sem tanitottak repülőgép tervezést akkor, de az állt a legközelebb a terveimhez.
Az éretségi jól sikerült, beadtam a kérvényemet a továbbtanulásra. Külön vizsgát kellett írni a felvételhez sok száz másik diákkal, irásbelit, majdnem egy napig tarot. Az eredményem 'jeles' lett, de a levélben jött a végzés, hogy a gépészetire nem vesznek fel. Ha egyetemre akarok menni, akkor jelentkezzek Sopronban az Erdőmérnöki Karon. Nagyon elkeserített. A szüleimnek mondtam, hogy akkor nem megyek egyetemre, inkább probálok majd valami munkát találni a reptéren, vagy Pesten a Malév-nél.
A családban voltak erdőmérnökök, már az 1850-as évektől kezdve és a szüleim rávettek, hogy látogassam meg egyik távoli nagybátyámat, Fülöpp Zoltánt, beszélgessek vele, hogy mit is jelent az, edőmérnöknek lenni. 'Batya Bácsi' fia akkor tavasszal kapta meg a diplomáját Sopronban, így a két erdész biztos tud majd segíteni. Meglátogattam őket és a makacsságomat meggyőzték arról, hogy job lenne, ha elfogadnám az ajánlatot, mert ha úgy akarom majd jövőre, akkor könnyebb lesz átiratkozást kérvényezni egyik egyetemről a másikra, mint újra jelentkezni a gépészmérnökin. Elfogadtam a javaslatukat és elküldtem a kérvényezést Sopronba.
Rövidesen megjött a válasz, hogy a soproni tanári karból jön Pestre egy csoport, külön felvételi vizsgát fognak tartani, mert annyi jelentkező van erről a környékről. Ez szóbeli vizsga volt, a fekete táblánál kellett egyenleteket megoldani és sokminden másról kérdezősködtek. Azt mondták, hogy az eredményeket majd póstán fogják elküldeni. Amikor az én vizsgámnak vége volt, egy fiatal ember a vizsgáztatók közül rám mutatott:'"Miért van a kabátján egy selmeci jelvény?"
Meg voltam rökönyödve. Sosem hallottam a''Selmec' szót, fogalmam sem volt, hogy mi az. A jelvény viszont az Eötvös Gimnázium pajzsa volt, amit mi diákok terveztünk a fennállásának századik évfordulójára. Evvel válaszoltam. A fiatal úr rámmordult: "Miért hazudik?!" "Én? Hazudok? Miért? Ha tud olvasni, jöjjön ide és nézze meg mi van a pajzsra írva!" Oda is jött, nagy durral, megfogta a kabátom gallérját, kibetüzte a gimnázium nevét, aztán visszasattyogot a székére. Sopronban sohasem találkoztam vele, nem tudom ki lehetett.
Időbe tellett, de végre megjött a felvételi engedély, sorsom mégiscsak nyugodtabb helyzetek felé lett terelve. A nyarat egy építkezésen töltöttem Budán, érdekes munka volt, maltert keverni, téglát hordani, cserepezni. Viszont jól fizettek és nekem kellett a pénz ha el kellett hagynom a családi fészket. Korán hajnalban kellett indulni és későn este jöttem haza Dunakeszire. Ahhoz, hogy Sopronba lakhassak, határsávi engedely kellett. Vácra kellett mennem érte, a járási központi rendőrségre. Szeptember első hétfőjén kellett jelentkeznem Sopronban, így az előző szerdán mentem föl az engedélyért. Nem adták meg. A rendőr tiszt csak a vállát vonogatta, jöjjek vissza holnap. Csütörtökön és pénteken ugyanazt a választ kaptam. Kezdett a világ újra összeomlani.
Édesapám azt javasolta, hogy menjek föl vasárnap, akkor biztos más rendőr lesz ott, hátha sikerül. Igy is lett. Egy fiatal nő intézte az ügyet és megadta az engedélyt. Siettem haza, csomagolni kellett, Pestre menni, elkapni a vonatot Sopronba. Dunakeszin kérdeztem a jegyárust, hogy hol tudnám a gyorsvonatra a jegyet megvenni. A kis faluban mindenki tudta mindenki problémáit, azt mondta, hogy valójában Pesten kellene, a Gyesev irodában, de ő majd telefonon elintézi, mire visszajövök a csomagokkal, majd megkapom. Úgy is lett, kézzel írott nyugta volt.
Otthon a szüleim nagyon örültek, hogy vérge minden elsimult a göröngyös utakon. Az egész család összejött búcsuztatni. Anyukám elpityeregte magát. Nagymamám rámordult: "Ne hülyéskedj lányom! Nem Amerikába megy, csak Sopronba! November elején az ünnepekre biztos hazajöhet majd!" Mennyire másként alakultak a dolgok. Kilenc évvel később találkoztam a családommal legközelebb, Kanadából hazajövet, bemutatni a feleségemet. Nagymamám akkorra már fentről figyelte és igazgatta az utainkat.
Bátyám segítségével elértem a vonatokat és az utazás nyugalmasan ment. A kalaúz sokáig forgatta a menetjegyemet, csóválta a fejét, de tele lukasztgatta és vissza adta szó nélkül. Sopronba éjjel egy óra körül érkeztünk meg. A peronon nehány idősebb diák kiabált, keresték az ujdonsült egyetemistákat. A mi 'firmánk' összecsődített talán négyünket és mondta, hogy nekünk a Templom utcai diákszállóba kell menni, kövessük őt. Összeszedtük a csomagokat és kezdtünk gyalogolni. Fogalmunk sem volt, merre kellene menni. Arra emlékszem, hogy átmentünk egy kis folyó felett a hidakon többször is, láttunk egy szélmalmot, átmentünk egy temetőn, aztán bekerültünk egy szélesebb utcába. A vezetőnk megállitott minket egy patika elott, ránkszólt, hogy vegyük le a kalapunkat, hajoljunk meg a kirakatban lévo hölgy előtt, (később tudtuk csak meg, hogy a Venus istenasszony szobra volt) mert ö az egyedüli szűz a városban. Aztán sattyogtunk még vagy húsz percet és végre megérkeztünk egy templom melletti kapu elött. A portás bácsi nagyon káromkodott, hogy miért tartott olyan sokáig amig mi odaértünk, a vonat már egy órája bejött, merre csavarogtunk. A mi 'firmánk' addigra már eltünt. Hát így lettem soproni diák.
(G.B., örökös balek, Vancouver, BC May 2010)

RECENZIÓ

Veszely Ferenc: **Új magaslatok Király Ilona verseiben**

Kanadába vándorolt kiváló költőnőnk egy életen át folyamatosan ír jobbnál jobb verseket, amint azokban emészti sokrétűen gazdag, ugyanakkor problémákkal sújtott életét. Istenhite egybefonódik reményteljes életfelfogásával, de valós élete mindkettőt állandóan próbára teszi. Fiatalkori "rugós lábú" energiája csökkenésével, s a rászakadt, egy embernek túl sok feladatainak, a sok "Muszájnak" terhei alatt, amikor egy kisebb ember reménytvesztetten összeroppanna, Király széleslátású versekben tanúsítja se határt, se korlátot nem ismerő, nemeslelkű humanitását. 1956-ban a soproni diákokkal és tanárokkal Vancouverbe menekült költő úgy érzi magát, mint iszapból kikerült hal a mély vízben.

A szabad élet úgy hatott reám!
Itt alakult ki filozófiám:
A nagy természet kicsiny részeként
Látom az embert, állatot, növényt.

Ám nemcsak madárról s fákról írok,
Én is kacagok és én is sirok.
Ember vagyok – mélységesen ember –
Telve érzéssel és félelemmel

Saját sorsom és az emberiség
Sorsa fölött. A kétely bennem ég.
Vidáman csendül mégis a dalom –
A kétkedőt bíztatni akarom!

('Előszó', Mesél a csönd, 3)

Nemcsak az életet vállalja Király, de tudatosan vállalja a költő szerepét életében.

A költő sorsa: alkotás!
Lélek mélyére nézés.
Elmélkedés, és bíztatás,
és szebb jövőt idézés.

Gyötrődni, könnyet ejteni,
s mindenben lelni szépet!
Szivárványszínben festeni
szavakkal: mi az élet.

Elmondani mások helyett
az érzés hullámzását.
S ápolni mindenek felett
szép nyelvünk virágzását.

Nem öncélú önvallomás
költőlelket kitárni.
Múzsacsókért szent tartozás,
kényszer: közkinccsé válni!

('Költősors', Kézirat, Szept. 2, 2008)

Így vált Király Ilona közös kincsünkké. De térjünk újabb, hozzám levélben küldött verseihez. Az első perspektívába helyezi és vázolja a vele közelmúltban történteket. Feltűnő, hogy a Múzsa szót a jókedvvel azonosítja, ami helyes, mert a bizakodó, reményteljes jókedv volt az, nem a költői Múzsa, ami látszatra elhagyta. Korábbi verseiből ismerem azt a gondolatát, hogy csak a jókedvet illik megosztani másokkal, a bajt nem. Ez nem egészen így van. Egyrészt a lírikus vers sikere az együttérzés felkeltésén múlik, s az legalább annyira működik az igazi baj láttán, mint az igazi öröm megosztásában. És a bánat nem mindig lehangoló, az tud nemesítő is lenni. Jó példa erre a katarzis. Tehát a bú, a gond, a bánat éppúgy jogos tárgya a lírai költészetnek, mint az öröm- vagy reményteljesség, vagy akár a szerelem. A remény lángja csak az élettel együtt oltható ki. Emellett az írás kellő terápia is. S nemcsak a költőnek kellő. Végülis a vers utolsó sorával lélekemelővé válik, mert megkönnyebbít, mint a sóhaj.

LEHELETNYI VERS

Elszállt.-Mint sóhaj.- Gondolat.
Belé leheltem gondomat.
Vagy a pillanat örömét.
Lelkemből feltörő zenét,
mi ujjongással volt tele!
Optimizmus üzenete
szállt versemen át más felé.
Bátran néztem jövőm elé,
amig a gond - mint rút salak -
úgy elöntötte sorsomat,
az ihlet is belém fagyott.
Kedves Múzsám igy elhagyott.
Versem ma sóhaj, szánalom,
s ezt másnak nem is szánhatom,
csak ön-lelkemet könnyitem,
ha fájdalmam kiteritem
kis papirra, rimbe szedve.
Hátha ettől újra kedvre
pezsdülök, mint boldog régen.
- Süt a nap a kéklő égen.

Ápr. 22, 2010

A második vers a magányról szól, annak legélesebb formájában: az emberek közt vígadók magányában. Ezzel se nehéz együttérezni, mert minden ember magányosan kell élje életét legbelül, akármilyen öröm is azt egy-egy ritka pillanatban megosztania mással. A lényeg nem a magány, hanem az utolsó mondat: "Gondok között is béke él szívemben." Ezt a békét minden kiegyensúlyozott lelkű lény ismeri. Ez nem a társaságtól jön és nem a bajoktól, hanam onnan ered, hogy tudjuk, hogy helytálltunk. Hogy nyugodt a lelkiismeretünk, ép és egész a tudatunk, semmit sem kell eltitkolnunk vagy eldugnosnunk még önmagunk elől sem. Ez egy kiérdemelt érzés, különben nincsen jelen. És egy óriási pozitívum, amit egy élet támaszt alá. Így van az, hogy felemelő érzés elolvasni ezt a szörnyű magányról szóló verset is.

KÖZTÜK

Köztük voltam. - És mégsem voltam ott.
A gondolatom távol baktatott,
rótta magányom ismert útjait,
hol véd az érnyék, s a nap nem vakít.
Köztük voltam. - És mégsem voltam ott.
A társaság nótázott, kacagott,
viccelt, vígadt, vagy csak beszélgetett,
élvezte együtt e szép életet.

Daloltam velük, és mosolyogtam.
Mégis valahogy magam maradtam.
Gondomat nem tudtam sutba vágni,
önfeledt kedvem megtalálni.

Nem tudtam, vagy nem is akartam?
Remélem nem látszott semmi rajtam.
Az életemben ez örök talány:
miért is vonz úgy a nyugodt magány?

Mert véd az árnyék, a nap nam vakit.
Élvezem átszűrt fénysugarait.
Nem vegyülök el zajos tömegben.
- Gondok között is béke él szivemben.

March 31, 2010

A harmadik verset Király legjobbjai közé sorolnám. Ez jóval több, mint hangulatvers. Az élet szinte minden nagy témája benne foglaltatik és gyémántkemény igazságok kristálytiszta fogalmazást nyernek a versben. Hit és remény, álom és való, szabad akarat és fatalizmus, örökélet és múlandóság egyetlen önvajúdásban. Ha valakinek kétsége van Király elméjének méreteiről, megnyugodhat. Egy háziasszony nem ilyen témákról vajúdik önmagával: ezek egy filozófus vajúdásai. Az eredménye egy általános emberi sorsfelismerés. Villámfény a sötétségbe, ami egy pillanatra megláttatná Istent is, ha lenne. "Ki érti ezt a visszás szerepet?" Ez a kérdés egy, az érthetetlenbe ütköző értelmes emberi agy kérdése, amit Király költészetében újból és újból feltesz, de soha meg nem válaszol. Ehelyett az emberi agy korlátoltságára utal, mint a teológusok. Sajnos az Isten fogalma semmit se magyaráz meg, legkevésbé a földi élet, vagy az egyetemes világ ismert valóságát. Király, az örök optimista, jobban látszik hinni Istenben, mint az emberben. Márpedig a világegyetem nagy valószínűséggel felismerhető. Az emberiség egyenlőre alig használja kollektív agyveleje két százalékát a tudományokra, s az emberi agyvelő korántsem érte el még potenciális fejlettségét. Egyenlőre "betegségeknek" minősített képességek, mint pl. az autizmus azt sejttetik, hogy az agyvelő képességeinek határa messze nyújtható még. Mire lesz képes majd az emberi agy, ha megértjük működését, és bevetjük a kémiát is potenciájának a növelésébe? Persze másban egészen más gondolatokat fog támasztani Király verse, olyan gazdag.

KÉSŐ
Hát itt a földön mindig késő
minden és belénk csak a véső
hasit újból, hogy még formáljon?
Egyéniségünk azzá váljon,
minek eleve elrendeltetett?
Ki érti ezt a visszás szerepet?
Szerencsénk kovácsa magunk vagyunk,
de álmainkkal jobb, ha felhagyunk,
fogadjuk végre el a nyers valót.
Húzzad zenész a talpalávalót!
Táncoljunk, amig csak a lábunk birja.
Végzetünk már a homlokunkra írva.
Mielőtt a mű tökéletes lenne,
elszáll az erő, ködös lesz az elme.
Késő a bánat. - A kedv is fakó.
Négy lábbal botlik egyszerre a ló,
vele esel, maga alá temet.
- Tehetetlenül irom versemet.
Márc.17, 2010

Ha valaki azt gondolná, hogy Király élete alkonyán borús, kételyekkel teli lénnyé vált, jobb ha elolvassa pillanatnyilaag legújabb, két nappal e sorok előtt írt versét.

MÁJUS
Tavasz. - Most minden élni szeretne.
Virágba borul alma, cseresznye.
Új fészket ringat a fűzfa ága.
Nagy feladat vár a kis madárra.
Bogárka hátán csillog a napfény.
Párzásra készül itt minden kis lény.
A fajfenntartás folytonossága
kötelességet ró a világra.
Állatra, emberre, és növényre.
Mert ez a tavasz élettörvénye.
Élni és nőni, gyümölcsöt hozni,
táplálni mást, vagy csak illatozni,
gyönyörködtetni a fáradt lelket.
Önts belénk május megújult kedvet!
Növésnak indult és zöldell a fű.
Nőjjünk hát vele! - Élni gyönyörű!
Ápr. 28, 2010

Várakozva várjuk a további verseket!
(Kamloops, 2010 Április 28)

REFLEKCIÓ

Komlòssy Jòzsef: **Szolgàlnunk kell az egyetemes magyarsàg èrdekeit**

Lehet hùsz éve annak, hogy Genfben egy, még a nagyneű Teresiánumban végzett ùr az alàbbi figyelmeztetéssekkel inditott utamra az ENS palotàba:„Nektek, akiknek megadta a sors a lehetőséget, hogy nemzetközi forumokon kapcsolatokra tegyetek szert, a feladatok az, hogy ezeket a kapcsolatokat nagy tapintattal és elkötelezettséggel egy-egy nagykövet felelösségtudatàval hasznositsàtok".

Azòta bizony-bizony sokszor kértem szàmon önmagamtòl, hogy megtettem-e minden tőlem telhetőt, hogy eredményessen képviseljem az ENSZ-ben, EBESZ-ben, Europa Tanács (ET)-ben vagy éppen az Europa Parlament (EP)-ben egyik vagy màsik ügyet, amit magamévá tettem. Mikor és miben követtem el hibàt?

A 'Helyi és Regionàlis nyelvek Kàrtàja' kimunkàlàsànak érdemi megbeszélése folyt bizottsàgi szinten az ET-ben Strasbourgban. Az üléstvezető Albanese ùr–aki a kàrta atyjànak tekinthető- felszòlalàsomat igy kommentàlta:„Komlòssy ùr, ön egy maximalista". "Èn nem is lehetek màs mint maximalista - vàlaszoltam, mert végzettségemet tekintve mérnök vagyok és foglalkozàsomat a precizitàsròl hires Svàjcban gyakorlom." Végül, de nem utolsòsòrban azokat akarom a lehető legeredményessebben képviselni, akiknek nincsen lehetőségük arra, hogy itt vagy hasonlò helyeken szólhasanak. Azoknak a nemzeti kisebbségeknek avagy népcsoportoknak az érdekeit akarom eredményessen képviselni, akiknek egy jòl kidolgozott 'nyelvi kàrta'–annak elfogadàsàt követően - hathatòs segitséget nyujthat önazonossàguk megőrzéséhez.

Még a FUEV alelnökeként vettem részt az ENSZ 58.Üléssszakàn 2002 àprilisàban Genfben. Két felszòlalàsom volt. Mindkettő a 'csàngò kérdést' ismertette. Az első àprilis 15.-én a Vallàsi Intolerancia témakörben hangzott el. A màsodik alkalommal–àprilis 18.-àn pedig a Gyermekek Joga témakörben szòlaltam fel. Mindkét esetben mottòként azzal kezdtem: 'Nem valaki, vagy valakik ellen akarok beszélni, hanem valakik érdekében'.

Beszélni csak röviden, pontossan és hitelessen szabad. Közismert vagyok arròl, hogy a magammal cipelt kézitàskàm mindig tele van papirokkal. Ennek köszönhetöen egy megbeszélés, felszòlalàs, de egy iràsos anyag elkészitése soràn is a hivatkozàsi anyag, szinte minden esteben kéznél. (Többek között ezért tudok hiteles, s ha kell meggyöző is lenni.)

Az emlitett ENSZ felszòlalàsaimat követően a 'mosolydiplomàcia' kàvészünete soràn megkérdezte egy romàn diplomata magyar kollegàjàtòl, hogy kik irjàk a felszòlalàsaimat? A csodàlkozò megszòlitott igy vàlaszolt: természetessen ő maga. De nem csak a magàét irja, előfordùlt az is, hogy minket is ő làtott el anyagokkal. "Ès ezért mennyi fizetségben részesül K.J.?" Az

ismét meglepett magyar diplomata vàlasza: "Természetessen semmenyiben". "Akkor miért csinàlja?". "Azért, mert mint erdélyi székely-magyar elkötelezett az ügy iràntamit szolgàl". Az elkötelezettség azt is kell jelentse, hogy igyekeznünk kell a sajàt népünk problémài mellett màsokét is felvàllalni, és megjeleniteni.Mert az emberek csak akkor fogadnank el bennünket sajàt népünk szòszòlòiként hitelesnek, ha nem 'pirosfehérzöld'-el hasunkon-hàtunkon jelenünk meg, hanem ha kell, akkor a mérvadò emberek felé közvetiteni tudjuk: 'célunk elérni azt, hogy minden hasonlò probléma elbiràlàsakkor nem csak mi de ők is hasznàljanak azonos mércét'.Még 2003-at irtunk amikor Tytti Isohookana-Asumaa fin képviselőasszony a kezdeményezésemre és a kimeritő hattér anyagaimra tàmaszkodva benyujtotta 'hatàrozati javaslatàt', azért hogy jelentés készüljön a csàngòk helyzetéről. Ezután őt biztàk meg a jelentéstevői feladattal is. Jelentését màr két hasonlò témàjú sikeres jelentés előzte meg: a veszélyeztetett uralaltàlyi kultùràkròl és az arumunok helyzetéről. Nem csupàn a jelentéstevők, de az ET illetékesei is jòl tudtàk, hogy mindkét jelentés elkészitésében aktivan részt vettem. Pontossan ezért, a csàngò jelentés kapcsàn, elfogultsàg vàdjàval ellenfeleim nem tudtak igazàn illetni.

2002-ben a magyar 'Stàtus vagy Kedvezménytörvény'-t Szlovàkia és Romània keményen megtàmadta. Alig indultak el azonban bizottsàgi szinten a vitàk, amikor a magyar csapat élén annak ùj elnökének kellett tovàbb folytatnia, amit elődje elkezdett. Tőlünk telhetően védekeztünk. A magyar csapat àllàsfoglalàsa szinteszinte egységes volt. Az egyik Politikai Bizottsàg-i ülésen a Stàtustörvény jelentéstevőjével Jürges. képviselővel szembe 'bizalmatlansàgi javaslatotot' terjesztetünk be, de megbuktunk. Ekkor az ülés elnöke a vitàt lezàrva, a témàban érintett jelentéstevő és a hàrom ország egy-egy képviselője részvételével zàrtülést rendelt el. De mire néhànyan lekisértük vezetőnket az ülés szinhelyére, a jelentéstevő mellett a màsik két országnak nem egy-egy hanem két-két képviselője volt màr a helyiségben. Ekkor jöt egy mentő ötletem. Amikor 2002 tavaszàn résztvettem az ENSZ 58. Emberjogi PKGY.-én, hallgattam Nastaze román miniszterelnök felszòlalàsàt. A miniszterelnök ùr többek között hosszasan méltatta a kivàlò romàn-magyar viszonyt. Ez jutott eszembe és a delegàciònk irodàjàbòl rögvest felhivtam a Magyar Missiòt Genfben és kértem, hogy haladéktalanùl vegyék elő az akkori ülés jegyzökönyvmàsolatàt és abbòl küldjék àt nekem a román miniszterelnök beszédét faxon, ami presceken belül meg is érkezett. Èn pedig làzas sietséggel, vilàgitò szinjelzővel bejelöltem a beszéd-ben a szükségesnek itélt modatokat. Titkàrnőnk pedig màris ro-hant és tette a lapot vezetőnk elé, aki a megegyezés ésszerüsége mellett érvelt. Ellenfelei azonban hajthatatlannak bizonyultak.

"Màrpedig a Stàtustörvény tartalmi részét illetően igen is lehet kompromisszumot kötni"- hangoztatta vezetőnk makacsùl, hiszen példa is van rà: "2001 december 21–én, Nastàze és Orbàn Viktor miniszterelnökök között màr született megegyezés" Erre a romànok természetesen felhördültek. Majd igy folytatta: "soha ilyen jò nem volt a romàn-magyar viszony mint a Stàtustörvénnyel kapcsolatos megegyezésünk òta, mondotta Nastàze miniszterelnök ùr az ENSZ Plenàris ülésén Genfben 2002 àprilis 15.-én 11.15 h-kor". Majd pedig felàllva meglobogtatta a faxot. Ki volt a genfi Magyar Missiò munkatàrsnője, a fax elküldője? A nevére sajnos màr nem emlékszem. De egy biztos az ő lelkiismeretesége nélkül nem lehetett volna az elsöprő siker.

Igen minden szinten a céltudatos, lelkiismeretes együttműködés lehet csak is a siker alapja. A mindenkori aktuàlis kormànypolitikàk képviselete mellett azonban van még két màsik, sok esetben meghatàrozòvà vàlhatò politikai szint is. Az egyiket a parlamenti képviselők alkotjàk. Az ő munkàjuk eredményessége mindenekelőtt felkészültségüktől, no meg elkötelezettségüktöl függ. Sajnos, hogy a legtöbb esetben, mindkettőre ràveti àrnyékàt a mindenkori pàrtpolitika.

Harmadik politikai szintnek kell tekinteni a nemkormànyszintű avagy NGO szervezetek tagjainak a tevékenységét. Az NGO-k olyanok mint a 'szabad csapatok'. Jòl lehet, hogy politikai sùlyuk a képviselőkénél lényegesen szerényebb, de személyes kapcsolataik, helyismeretük, egy-egy témàban a jàrtassàguk sok esetben fejülmulja sok parlamenti képviselőjét. Ha mindehhez elhivatottsàg, szerencsés kapcsolatteremtő képesség is jàrùl, kiegészitve az elengedhetetlen nyelvtudàssal, akkor az NGO-k igen jelentös tàmaszai lehetnek egy ország vagy egy népcsoport törekvéseinek megvalòsitàsàban. Figyelembe véve tovàbbà azt, hogy az NGO leggyakrabban politikai pàrtoktòl független. Ez többnyire növeli a mozgàsterét. Ugyanakkor a jò NGO-nak mindenkor 'kultùrdiplomatànak' is kell lenni. Nem csupàn a magyar, de lehetőleg minden olyan ország történelmét s kulturàlis hagyomànyait ismerni kell, amelyik Magyarország szempontjàbòl közvetve vagy közvetlenül de 'munkaterület'-nek szàmit. Az NGO-k kezdeményezéseinek elinditàsa, szòbeli vagy iràsos àllàsfoglalàsa a képviselökénél lényegessen kisebb felelöséggel jàr. Az NGO kezdeményezéseit akàr 'kisérleti balonok'-ként is tekinthetjük, amik ha sikeressek akkor màr parlamenti képviselők vagy a diplomatàk is felàllhatnak mögéje.

Immàron kereken 20 esztendő gyakorlat tapasztalata mondatja velem, hogy a fentebb felsorolt érveimet mint tényt, Magyarorszàgon, mindmàig kevesen ismerték el, és még kevesebben éltek a lehetőségekkel, hogy az NGO munkàt politikailag hasznositsàk. Ami a külpolitikai tevékenységeket illeti, Magyarorszàgnak mindmàig egyetlen egy nemzetközileg elismert NGO szervezete sincsen. Ennek a hiànynak az odiumàt minden magyarorszàgi kormànyciklusnak viselni kell.

A külpolitikai arénàban tevékenykedőknek,–természetszerüen-az egyetemes magyarsàg sorskérdéseit külömböző àrnyalatù szemüvegeken keresztül kell szemlélni. De a célnak, amit magunk elé tüzünk annak azonosnak kell lenni! Azzal a tudattal tegyük mindanyian a dolgunkat, hogy Ijjés Gyulàval szòlva: "minden magyar felelős minden magyarért".

(Dübendorf, Svàjc, 2008 Szent Miklòs napjàn).

EGYÉB

Bakó József: **Ész-járások és szó-járások**

Még áprilisban emlitettem unokaöcsémnek Pákozdon hogy a Canucks 8:2-re kikapott Los Angeles-ben. Érzékeltetni akarván a vereség nagyságrendjét, gondoltam vastagodok egy kis anglicismussal: "...megvertek bennüket mint egy bérelt öszvért" ("rented mule"-t), mondtam mire Imre közbeszólt: "Ugy érted, mint szó-dás a lovát." "Pontosan," kiáltottam fel és megszületett e cikk alapötlete: egy kezdetleges de talán szórakoztató összehasonlitása a magyar es angol ész- es szó-járásnak.

Mind a két nyelv fejlett, hajlékony, kifejező. A népi használat, és írók, költők és nyelvészek légiói fejlesztették, csiszolták és fénvezték őket évszázadokon át. Egyik nyelvről a másikra fordíthatunk szó szerint, értelem szerint, sőt szabadon is. A szó szerinti fordítás gyakran ügyetlen, esetlen vagy éppen lehetetlen, de értelem szerint a jó fordítók mindent meg tudnak oldani.

Kezdetben itt Kanadában nem tudtam megállni hogy ne próbáljam fűszerezni tört angolomat egy kis zamatos magyarossággal – szükségszerűen szó szerint forditva. Még bodajki gyerek korom-ból emlékeztem egy rettenetes jó hasonlatra. Cséplési szezonban a cséplő gépet egyik portáról a másikra kellet huzatni, rendszerint két lóval. Persze nekünk gyerekeknek ez mindig egy izgalmas "előadas" volt. Egy alkalommal az egylovas gazda akihez ment a gép megjelent a felszerszámozott lovával. "Te Feri," mondta a gazda akitől ment a gép, "nehéz lesz ez az eggyesnek." De Feri csak befogott mondván hogy "legalább próbáljuk meg." Egy nehéz indulás után a jó térfogású muraközi tényleg birta. "Lajos, viszi ez mint Floki a lábtörlőt," kiáltotta vissza Feri. Sajnos, ami-kor elsütöttem ezt a hasonlatot angolul, a szomszéd zavart mosolya elárulta hogy humor kisérletem csütörtököt mondott (na, ezt hogy fordithanánk angolra?).

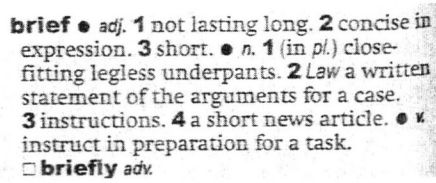
brief • *adj.* **1** not lasting long. **2** concise in expression. **3** short. • *n.* **1** (in *pl.*) close-fitting legless underpants. **2** *Law* a written statement of the arguments for a case. **3** instructions. **4** a short news article. • *v.* instruct in preparation for a task. □ **briefly** *adv.*

Eleinte előfordult hogy minden szót ismertem egy angol mondatban de a mondatot mégsem értettem. Amint kisült, az angolban sokkal több szónak van több jelentése mint a magyarban (ez magyarázhatja azt hogy az angol-magyar kisszótáram másfélszer olyan vastag mint a magyar-angol ámbár mind kettő 22,000 szavat tartalmaz). Például, mikor először láttam ezt a kifejezést hogy "...he is on top of his brief....," első gondolatom Speedo úszónadrág és férfi alsónemű volt – jelentések amiket már ismertem – de persze nem illettek a szövegbe. Megnéztem a szótáram és mit ad Isten, a "brief-"nek más jelentései is voltak, többek között "összefoglaló" és "tárca" (mint például ujság cikk vagy miniszteri). Tehát értelem szerint fordítva a fenti kifejezést, a mondat érthető lett: például, a tárca iró "a tárgy...." vagy a miniszter "a tárca" magaslatán állt – megmagyarázva: szakértelemmel rendelkeztek.

Szójátékokat különösen kedvelem. A legszellemesebb, kétértel-mű angol szójátekot egy Heineken sör hirdetésben láttam: "Heineken. Born in Amsterdam. Raised by the world." (egy változata az afrikai közmondásnak: "it takes a village to raise a child", amit Hillary Clinton népszerűsitett a kilencvenes években). A hirdetés működik angolul mert a "raise" szó jelenthet gyermek nevelést vagy a pohár szájhoz emelését is ("raising a glass"). A szójáték pajkos kétértelműségét magyarul jól visszadni meghaladja képességeimet de az értelem a következö: "Heineken. Született Amszterdamban. Világszerte isszák." – egyszerű, egy-értelmű tőmondatok, nem keltenek figyelmet, hirdetésnek magyarul nem lennének jók.

A nehezen forditható szójátékokkal a magyar sem marad adós. Egy Lagzi Lajcsi nóta szerint "....angyal az asszony amíg menyasszony, de aztán sárkány" A szó szerinti fordítást megnehezíti az hogy az angolban a "woman" szó nem része sem a "bride"-nak vagy "fiancée"-nak, sem a "wife"-nak. Értelem szerint forditva: "....the woman is angel while a bride, but a dragon as a wife...." – meglepetésemre meg rímel is de közel sem olyan eleven és lírikus mind magyarul.

Néhány példa a mindennapi életből. Az angol "able", a magyar "képes". Az angol "scans or skims a book", a magyar "átfutja vagy pásztázza a könyvet". Az angol "French fries"-t eszik, a magyar "hasáb burgonyát". Az angol "inches along" a "rushhour"-ban, a magyar "araszol" a "csúcs forgalom"- ban. Az angol "thumbs a ride," a magyar "bütyköl."

Az "utca nyelv" – angolul "slang" – egy másik termékeny terület összehasónlitani kifejezéseket amiket Sopronban "beköpés"-nek vagy "benyögés"-nek hivtunk (megint kihívás a fordítónak). Például, "...he put his foot in his mouth" szó szerint azt jelenti hogy "...szájába vette a lábát" ami magyarul teljesen értelmetlen. Az értelem szerinti fordítás: "...marhaságot beszélt" lehetne. Az angol azt mondja a nem kivánatos személynek: "beat it." Szó szerint forditva "üssed" vagy "verd," de magyarul ez èrtelmetlen. Értelem szerinti fordítás: "kopj le" vagy "lekopni" lehetne.

Nézzük a bűnözès területét egy pillanatra. Az angol "....is in hot pursuit of the criminal..." mig a magyar " a tettes sarkában van....". Munkácsi Mihály eggyik drámai képének "Siralomház" a címe – sokkal költőibb és felidézőbb szó mint az angol "death row" kifejezés.

Néha sajnos nem is kell forditani, mert a magyar átvette az angol szót – fonetikusan írva. Ez bosszantó akkor ha vannak jó magyar szavak amik meg jobban is hangzanak. Egy gyakori vétkező az idegen szavak indokolatlan használatában a magyar sajtó – akik-nek jobban kéne tudni ("who should know better"). Például, a HVG honlapján találtam a "drogdíler" szót. Kétszer is megnéz-tem mire rájöttem hogy "drug dealer"-ről van szó. Miért nem "kábitószer" és "utcai-", "sarki-" vagy "zugárus"?

Különböző ész-járások különböző szó-járásokban nyilvánúlnak meg de a különbségek a magyar és angol között inkább érdekesek mint jelentősek. Bár itt csak a "tárgy felszinét vakartam" ("scratched the surface"), a nyájas olvasók bizonyára tudnak több és jobb példát, de kóstolónak talán ez a "tárca" is megteszi. *(2010 szeptember)*

ifj. Jablánczy Sándor: **Fried brain and a magnetic personality**

Bum-bum-bum-bum-bum-bum-bum-bum—Ra-ta-ta-ta-ta-ta-ta-ta—Bum-bum-bum-bum-bum-bum-bum-bum—Brrrrrrr-brrrrrrr-brrrrrrr—Puff-puff-puff-puff-puff-puff-puff—Bum-bum-bum-bum-bum-bum-bum-bum

Felülől alulról, két oldalról középről, zúg, recseg, kattog, bömböl, ordit, zakatol, kalapál, puffog ütemesen. Aztán hirtelen csend, ami majdnem annyira fáj mint a zakatolás-kakatolás kakofónia. A ketrecbe feszitett koponyám nem is fáj, vagy kellemetlen olyan testhelyzetben, mint amikor a sansculotte fenevadak a guillotinba tolták az áldozataikat.

Ki volt az a barom aki feltalálta az MRI-t és ilyen zenebonával kinozza a hülyéket, akik ezt kérték. Mert a legtöbb barom maga kéri „Hey doc gimme an MRI".Ez csoda, varázslat. Mint amikor a fredericton kórházépitésnél a hülye fickók azon verekedtek, hogy melyik játszhat a jackhammerrel, én meg az épitkezés másik oldalára menekültem, hogy ne kelljen hallgatni a fülre-

pesztő ricsajt.
Alig tudom elhinni hogy többszáz betegemnek volt már hasonló örömben része és egyetlen egy sem emlitette a tizperces kéj örömeit, hogy ilyen embertelen jet engine és jackhammernél hangosabb ricsaj repeszti dobhártyáit.
Csodák csodája, a csajok megengedték, hogy megnézzem rögtön a friss képeket és elhűltem. Még nem láttam ilyen koponyát, ennyi lebernyeget, ilyen tökéletes fehér és szürke anyagot, ekkora agyat. Persze sehol érelmeszesedés, se daganat se sorvadás, semmi szabálytalan, sőt még az öregedéssel várható vagy az alkoholizmussal táguló és vékonyodó részeket sem. Egy igazi nagy koponya óriás agya, méghozzá inkább húsz mint hatvan éves friss nedvdús és agysejtekben bővelkedo szerve. A kisagy, cerebellum és az agyalapi mirigy, az agy szára minden tökéletes, hibátlan.Persze mindez csak az én amatőr, egyperces villámdiagnózisom, remélem megkapom majd a röntgenológus véleményét is nemsokára.
Kérdeztem a csajtól, miért van ez a borzalmas ricsaj, amihez füldugókat is adtak? Ugyanis a mágnes hangtalan, és röntgen is az. Aszonta, hogy rádió hullámok ütköznek a mágnes által párhuzamba állitott H_2O molekulákkal. Tehát kétszeres sérülést kap az agy: mágnesest, amiről tudtam és rádióhullámokat. Ezért is baromság a cellphone mobil stb. De az, azt hiszem infravörös és ha a leadó közelébe mész megsülsz, mint egy mikro hullámban, amit szintén nem engedek házamba.
Igazam lett. Tehát valóban az RF radio frequency mikrohullám vagy infrared lehet mivel az egész MRI felemeli a vizsgált szerv vagy anyag hőmérsékletét 10 vagy 5 C°-al, tehát tényleg 'piritott agy' lesz belőle. Persze azt mondják hogy semmi károsodást nem okoz.
Abban is igazam van, hogy a zörejek, kopogások, zakatolások, koppanások rendkivül kellemetlenek és fájdalmasak ugyanis 80 és 130 dB között vannak és a füldugó csak 20-30 dB-lel csökkenti a kellemetlen hangoskodás erejét, tehát még igy tompitva is 60 és 100 dB között vannak, amik megfelelnek, amint irtam egy jackhammer vagy egy jet engine hangjának.
A Föld bolygó mágeneses ereje 0.5 Tesla vagy talán 100,000 gauss (mindkettő a mágnesesség erejét méri). Az MRI 0.5 és 2.0 tesla között mozog, tehát erősebb mint a föld mágnesessége. Ezért ilyen hangos, mert iszonyatos energiát termel, annyit mint az egész bolygó többezer kilometers Fe és Ni magjának mágneses energiája.
Szegény pacienseket, akiknek nem 10 percig kell ezt a pokoli ricsajt elszenvedniük, nagyon sajnálom. A cikkek szerint van olyan vizsgálat ami órákig tart. Nekem a tűrőképességemet súrolta a 10 perces 100 dBel és ördögi pokol, bár nem volt állandó, talán csak 8 perc hangorkán és 2 perc csendes szünet közben.
Na azok az idióta betegeim akik MR-t követelnek, mert az elegáns vagy divatos, sőt varázsos hókusz pókusz, fognak kapni egy adag fejtágitást. Lehet hogy mondjuk egy térd MRI már nem ilyen élvezetes, de ez az agysimogatás eléggé piszkos dolog. Ennél jobb a vadászat, mármint nem az öldöklés és a durrogás, hanem az erdő lehellete és a szellő sóhaja vagy a fajdkakaska puffanó puha dobolása, ami csak növeli a csendet és a nyugalmat.
(2010 május, Sault Ste. Marie, ON)

Görgényi Béla: **Kit mentett meg Pocahontast ?**

Vitéz Kovács János erdélyi nemest. Ez a kijelentés nagyon felháborítaná az amerikai történelem írókat. Ők csak úgy ismerik mint Captain John Smith. Pocahontas is így ismerte, amikor megvédte az életét édesapja, a Virginia-i Jamestown környékén élő indián főnök haragjától és a halálos itéléttől. A 'Kovács János' valóban túlzás. A 'Vitéz' és az 'erdélyi nemes' azonban nem.
John Smith Angliában született, Lincolnshire-ben, 1580-ban, egy jómódú de nem nemes családban. Tizenhat éves korában, amikor befejezte az iskolázását, ez a konok és vagány ifiú kalandokat keresett, unta a mozgalmatlan falusi életet. Első útja Hollandiába vitte, harcolni a spanyol foglaló hadsereg ellen. Sok kitüntetést kapott, de nem sok pénzt, ezért délebbre ment, Fanciaországba, IV.Henrik királynak a trónbajutásánál segédkezett. Húsz éves korában egy kalóz hajón verekedett a Földközi tengeren amíg Olaszországhoz nem értek. Akkor visszatért a szárazföldre és ajálnkozott az osztrák hadseregnél a törökök ellen harcolni. Basta tábornok seregével lassan Erdélyig értek, ahol több társával átpártoltak Báthory Zsigmondhoz, mert ő több fizetést igért. A Kolozsvár környéki összetüzésekben a törökökkel, újra sok kitüntetést kapott. Egy rövid harci szünet alatt a törökök felszólították a helybeli katonákat egy egyéni lovas viadalra. Mindenki meglepetésére, John Smith nyerte meg a sorshúzást. Az első rohamban, kopjaszúrással, megölte az ellenfelét. A törököket nagyon bántotta ez, ezért személyesen kihívták egy második párbajra. Ott is ő győzött, jól irányított kardcsapással. Persze, kellett egy harmadik párbaj is, ahol a török lovas pisztolyal megsebesítette, de Smith-nek volt annyi maradék ereje, hogy újra győzön.
Elismerésül, Báthory Zsigmond nemessé avatta. A címeren három levágott turbános török fejjel jelezték sikereit. Ráadásul, háromszáz dukát évi fizetéssel, az erdélyi hadsereg tisztjévé avatták. De hát, a sors nem mosolyog mindenkire örökké. Az egyik csatában hadifogságba került, a törökök eladták mint rabszolgát. Életének ez a fejezete sem tartott soká. Házról házra küldögették új tulajdonosok szolgálatára, míg vérge megölte az utolsót és megszökött. A Fekete tengeren át Oroszországba hajózott. Moszkvában tudta meg, hogy Angliában, I.Erzsébet királyné meghalt. Úgy döntött, hazamegy, közelebbről látni, hogy mi lesz hazájának a sorsa. Pénze nem volt, ezért Lengyelországon keresztül visszakanyarodott Erdélybe, begyűjteni a járandóságait. Báthory Zsigmond örömmel fogadta és 1603 decemberében 1500 dukáttal ajándékozta meg. A nemesi pajzsot már rég elvesztette, ezért Báthory egy oklevelet adott neki nemességéről.
Még két évig tartott mire hazaért Angliába és 1606-ban vitorlázott el az új földtekére, az új Virginia-i erődítményt igazgatni. Itt találkozott Pocahontassal.
Életéről részletes naplót vezetett. Magyarul nem tudott, de latinul tudott társalogni bajtársaival. Akkor ez még nemzetközi nyelv volt. Nagyon sokan írtak már az életéről, java része az amerikai időszakról szól. Nekem viszont az erdélyi események tetszettek. Sokan azt mondják, hogy az egész csak egy mese, amit ő maga költött. Ki tudja? Érdekes lenne ha valaki Erdélyben hajlandó lenne a régi levéltárakban keresgélni, hátha találnának valamit Báthory korszakából.
Én Tony Horwitz: "A vayage long and strange" cimű könyvében találtam erre a történetre és a vancouveri könyvtárban kotorásztam tovább, felfedezni a magyar vonatkozású részleteket. Azt mondják, hogy Cabot első Kanada-i útján is volt egy magyar írnok. Ki tudja, talán még Kolumbusz is magyar volt és büszkék lehetünk az új világ felfedezésére.
(2010 május, Vancouver, BC)

HIREK/KÖZLEMÉNYEK

Ha Selmec hív...

Selmec szelleme hívott! És mentünk az elmúlt évben (2009) az Országos Erdészeti Egyesület vándorgyűlésére mintegy 5-600-an. A két napos program első része Selmecbányára volt szervezve, a második a Börzsöny hegyei közé.

Különös érzés volt Selmecen sétálni! Látni a volt akadémiai épületeket, a botanikus kertet.... És visszagondolni azokra az időkre, helyekre amikor és ahonnan a selmeci szellem elindult. A város főterén gyűltünk össze. Itt hangzottak el mind a vendéglátók, a Selmec, a szlovák erdészeti oktatás és a pozsonyi kormány részéről; valamint Sopron város, a Nyugat-Magyarországi Egyetem, a magyar kormány részéről a köszöntők és a rövid történelmi megemlékezések. Ezt követően az Akadémiával és az akadémikusokkal összefüggő szavalatok hangzottak el. Mindezek magyar és szlovák nyelven.

Ezután 16 csoportra osztották a vendégeket. A helyi idegenvezetők és a magyar szervezők irányításával igyekeztek láttatni a város és környéke, valamint az Akadémia nevezetes helyeit, épületeit. Az akadémia épületeinek zöme megmaradt - természetesen más rendeltetéssel. A mi csoportunk - egyebek között - a selmeci Erdészeti Kutatóbázist is megtekintette. Itt a szakmai tájékoztatáson túl egy igen szívélyes vendéglátásban is részesültünk.

Délután a Selmec melletti Szentantalban gyülekeztünk, ahol egy hatalmas sátor alatt megkezdődött az Országos Erdészeti Egyesület hivatalos közgyűlése: -Szakmai beszámolók az elmúlt évről, - az Egyesületben kiemelkedő munkát végző szakemberek kitüntetése. -Az elmúlt évben az 'örök vadászmezőkre' tértek név szerinti felolvasása a klopacska hangja mellett.

Ezek után következett a bőséges és jóízű vacsora. Ez idő alatt soproni és selmeci diákénekeket hallgattunk felvételről. Éjfél körül értünk haza: a balassagyarmati és váci diákotthonokba. A szervezést az Országos Erdészeti Egyesület és az Ipoly Erdő Zrt. végezte. Az elmúlt napokban beszéltem az egyik főszervezővel a váci erdészet vezetőjével, Dobó Istvánnal arról, hogy a szlovákok mennyire támogatták, segítették az előkészületben, szervezésben őket. Mint mondta: maximálisan. Rövid ott tartózkodásunk alatt mi is ezt tapasztaltuk. Szép volt nagyon! Emlékezetes! A vándorgyűlésre a szervezők megjelentettek egy könyvet, melynek címe: „Ha Selmec hív....". Témája Selmecbánya és az Akadémia története. Szerzői: Bartha Dénes és Oroszi Sándor. (Egy plusz példányt szereztem és ezt kiküldtem Kanadába Farkas Mihály barátomnak, volt első-évesnek, Qualicum Beach, BC-be.

(Borovits Ferenc)

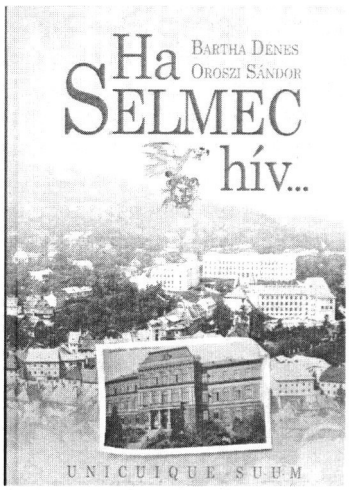

A Sopron graduate's son's achievements

First of all, I am writing in English as my wife insists on being able to read what I write. She is the family security officer! I had never intended to write about my son's current position until I talked to Gratzer Miki and Jozsa Laci who encouraged me to write an article about my son's achievements. Early last spring, my son, Joe Jr., was inaugurated as President and CEO of Canfor Pulp Holding Incorporated at their Annual Shareholder's Meeting. My wife and I were also invited and attended this meeting with great pride. As some of you may know, the Bentley Family has been a major share holder in this company and Bentley Sr., who has passed away, had had a certain connection with the Sopron School. As president of the 1984 Sopron Ball in Victoria, I had sent an invitation to Bentley Sr to attend the ball, but he declined because of health reasons. Since his son, now in his 70's would also be at the shareholder's meeting, I tried to learn more about the Bentley's connection to the Sopron School as my 1984 correspondence had disappeared.. I phoned a number of Sopron people to gain their insight, but all I learned was from Toth Joska who told me the Bentleys used to go to the Little Budapest Restaurant on Sundays for dinner. Although no one else could give me any information, they all were inquisitive as to why I wanted this information. When I explained the reason why, they all encouraged me to write an article for the Kapocs. Although I had been most reluctant to write this article, I have succumbed to their entreaties.

My son originally wanted to be a professional trumpet player and spent a year in the music faculty at the University of Victoria. Because this field is so overcrowded and offered a slight chance for a successful living, he changed to the Forestry Faculty at UBC, where he obtained a BSF degree before continuing on at the University of Western Ontario where he obtained his Master of Business Administration degree. During his under -graduate and graduate years he worked as a timber cruiser, a fire fighter at Riske Creek and also as a foreman on all three shifts at Youbou Saw Mill and at the Kelowna Plywood Mill. Prior to his current promotion, Joe Jr was president and CEO of Greenbelt Renewable Energy from 2000-2003. He also worked for Fletcher Challenge (now Catalyst Papers) from 1987 to 2000, with his last two positions being Paper Mill Manager at the Elk Falls Division and Vice President, Sales and Marketing with Canfor. Needless to say we as parents are very proud of his achievements and during one of our family gatherings, I expressed this feeling by saying," your education and wide-ranging experiences certainly helped you to this promotion, but do not forget, my son, that the most important factor that assured your promotion, was namely that you inherited your Father's brain cells!" When I made this statement, my wife looked at me with a most serious face and turning to my son and said, "Son, your Father is talking nonsense. Not from him, but from me, did you inherit your brain cells." This statement sounded rather serious and very firm, consequently, I decided to remain very quiet. Now you know the reason why I wrote this article in English. My wife wanted to make sure that what I said, was correct. *(Joe Nemeth Sr, Class of '60)*

Levél Hahn Fülöp -től

Tagnap kaptam meg a Kapocs legújabb számát vagyis az 50. számot. Majdnem végig olvastam az igen érdekes történeteket. Én mindig hü olvasója voltam a Kapocsnak és több alkalommal irásaimmal is támogattam. Ezenkivül nagy gyüjtője is voltam a Kapocsnak és büszke vagyok arra, hogy minden száma megvan. Sött a Kapocs előtt megjelent három TERITTÉK száma is megvan. Az utóbbira biztos kevesen emlékeztek amely 1958 tavaszán jelent meg és diákéletünkkel és hagyományainkkal foglalkozott. Kulaccsal sokat tud arról mondani.

Tegnap végig néztem a ládikómat ahol tartom a Kapocs sorozatot és mind 45 páldány, hiány nélkül ott volt. Valóban úgy van, hogy 1965 óta különböző években tizszer nem jelent meg és néhány évben több mint egyszer. Ennek ellenére az emlitett XXXIX. Évf. és 45.-szám a legutóbbi Kapocson helyes.

Az érdekesség kedvéért megemlittem, hogy a rengeteg iró kitöltött közel 1800 oldalt irásaikkal. Ezért dicséret jár. A témák és történetek egy örökreszóló emlék marad számunkra. Külön dicséret jár azöknak akik sokat fáradoztak a kiadásokkal. Különösen kiemelem a szerkesztőket: Horváth Otto, Takács Jóska, Kis Gyuszi, Viszlai Jancsi, Pászner Laci, Rétfalvi Laci és a Szerkesztő Bizottságban résztvevő tagokat amelyek névszerint nincsenek bejegyezve a Kapocs lapjaiban. Ha esetleg valakit kihagytam azért bocsánatot kérek. További jómunkát. Üdv az Erdésznek

(April 21, 2010)

Pünkösdi találkozó-2010 május 21-24, Arbon városában, Svájc

Mottó: Mindnyájan voltunk egyszer az Akadémián...

Kedves Hölgyek, kedves Barátaink, A 2010-es pünkösdi találkozónk már csak emlék. Reméljük, mindenki szerencsésen haza vagy a következő úti céljába ért. Köszönjük, hogy eljöttetek és a rendezvényeken részt vettetek. Még egyszer külön köszönet a négy hölgynek: (Szalay) Annegretnek, (Kovács) Lianak, (Dimitri) Sabinenek és (Kató) Sigrunnak, hogy jelenlétükkel megtiszteltek bennünket és ezzel bizonyitották, hogy 'Sopron' mindnyájunkban tovább él. Nem felejtjük, isteni fényben tündöklő firmáink, Firinc Bà 'búcsúzó' szavait és Pista Bá szóló énekét sem. Köszönet végül Petrusnak, hogy ismét jóakarattal intézte a felhők járását.

Az anyagiak alakulása is rendbe jött. Az euró utóbbi hetekben történt leértékelése kisebb gondot okozott, de végül is csaknem érintetlenül tudjuk tovább adni a Szabolcstól átvett 'aranytartalékot'. Így a 2012-es találkozó rendezőinek màr több mint 500 eurò àll rendelkezésére.

Ezért végeredményként hálásan és megelégedetten írhatjuk nektek, hogy „szép idő volt, jó idő volt...". Búcsúzóul megköszönjük mindnyájunk nevében németországi barátainknak, hogy spontán átvették a stafétabotot. Így bizakodva üzenjük mindenkinek: Viszontlátásra 2012-ben Bajorországban! Kézcsókkal, Jószerencsét! Üdv az erdésznek!

(Rendezőbizottság: Donáth György, Jacsman János, Szilágyi Tibor, Svájc, 2010 május 31)

Sopron Alumni Scholarship and Fellowship

Funds available for awards in 2010-2011 are $625.00 for the Scholarship and $67.00 for the Fellowship. Only the Scholarship will be awarded this year. *(A. Szalkai)*

Dr. Roller Kálmán Ösztöndíj

Kedves Barátaink,

Amint az alábbi ‚Pályázati Felhivás' mutatja az ösztöndíj beindult a UBC-n és a Nyugat magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karán egyaránt. Ez egy igen fontos lépés, ha nem is történelmileg, de Kálmán bátyánk örökségének a megörzése érdekében is.

A UBC-n már két éve működik a ‚Roller Kálmán Ösztöndíj '. Tavaly csak egy, az egyetem által jelölt hallgató, Catherine Buschhaus kapott az alapból mivel a tőke alap kamat ja az utolsó években igen alacsony szinten van. 2009-ben két hallgató volt jogosúlt az akkor megállapodott ösztöndíjra.

A Soproni Egyetemre májusban küldtünk CAD 2,500, amelyből három-négy hallgató fog részesülni ez év szeptemberében. Az Erdőmérnöki Karral most dolgozunk egy végleges ‚Megállapodás'-on' majd aláirjuk a szerződést. Erről később fogunk minden adakozót tájékoztatni.

Itt szeretnénk megjegyezni hogy az alacsony bank kamatok miatt fontossá vált hogy az alapösszeg - 2008-as célkitűzéseinknek megfelelően - CAD 100,000 fölött legyen majd mindkét egyetemen. Ezért azokhoz fordulunk most, akik eddig még nem járultak hozzá adományaikkal az ösztöndíj alaphoz. Csak annyit kérünk amennyit anyagi körülményeitekhez képest meg tudtok engedni. Minden dollár, bármilyen kevés is, nagy segítség! Adakozók neve fel lesz tüntetve de az adomány összege nem!!

Úgyszintén azokhoz is fordulunk akik már a múltban adakoztak, de ismét szivesen hozzájárulnának további adományaikkal, hogy segítsenek a nemes cél elérése érdekében.

A Dr. Roller Kálmán Ösztöndíj Bizottság nevében,

Baraksó János, Szept. 2010, Vancouver, BC.

„Pálvázati felhívás a 'Roller Kálmán Ösztöndíi' elnverésére

A Soproni Alumni Vancouveri csoport tagjai és Ösztöndíj Bizottsága az 1956-os események során Kanadában letelepedett egykori soproni hallgatók képviseletében Roller Kálmán volt dékánjuk nevében ösztöndíjat alapítottak.

Roller Kálmán emlékét megőrizendő jó tanulmányi eredménnyel, szociálisan hátrányos helyzetű erdőmérnök hallgatók jutalmazására. A Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar dékánja a jutalmazás feltételeinek kidolgozására megalakította a Roller Kálmán Ösztöndíj Bizottságot, melynek tagjai:Elnök: az Erdőmérnöki Kar mindenkori dékánja (jelenleg Prof. Dr. Náhlik András egyetemi tanár), Tagok: az Erdőmérnöki Kar mindenkori dékánhelyettesei (jelenleg Prof.dr.Lakatos Ferenc egyetemi tanár, Dr.Pájer József egyetemi docens, Dr.Bidló András egyetemi docens), Dr.Illyés Benjamin okleveles erdőmérnök, HÖK képviselő.

A jutalmazásra kapott pénzösszeg a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karán elkülönítetten kezelendő, felhasználásáról a Dékáni Tanács dönt.

A kitüntetésre III-IV-V. évf. erdőmérnök hallgatók pályázhatnak,

akik:a pályázás időpontját megelőző két szemesztert legalább 'jó' rendű (min. 4,00) tanulmányi eredménynyel zárták le; Roller Kálmán dékán úr és 1956 szellemiségével kapcsolatos min.2 oldalas írás leadása.
A pályázat elbírálása során előnyben részesülnek azok, akik szociális rászorultságukat igazolják, kiemelkedő sport- és/vagy kulturális, közéleti, illetve szakmai tevékenységet (pl.: TDK) folytatnak; tevékenységükkel a selmeci-soproni hagyományok megőrzéséhez hozzájárulnak;
A pályázat tartalmazza:a pályázó személyi adatait (név, születési hely, év, hónap, nap, anyja neve, sz.ig.sz., állandó lakhely, évfolyam); az utolsó két lezárt szemeszter tanulmányi eredménye (leckekönyv másolata); nyelvvizsga bizonyítvány másolata; az egyéb pályázati feltételekben foglaltak leírása (esetleges igazolásokkal).
A pályázatokat a Bizottság szótöbbséggel bírálja el. Szavazategyenlőség esetén a dékán szavazata dönt. A döntés ellen fellebbezni nem lehet.
A pályázat benyújtásának határideje: 2010. június 22.
A pályázatokat az Erdőmérnöki Kar dékánjának címezve, az Erdőmérnöki Kar Dékáni Hivatalába kell leadni.
Egy pályázó csak egy alkalommal részesülhet a kitüntetésben. A pályázat nyertese oklevelet kap és pénzjutalomban részesül.
Évente legfeljebb 5 pályázó részesülhet a kitüntetésben. Az oklevelet és a pénzjutalmat az Erdőmérnöki Kar dékánja az EMK tanévnyitó ünnepélyén adja át.
Sopron, 2010. május . Prof. dr. Náhlik András, dékán"

Sopron unoka

Gratulálunk Grátzerné Martinek Anni-nak első unokája születése (Feb.19, 2010) és Grátzer Miklósnak 'tiszteletbeli nagyapává' válása alkalmából.

Aranydiplomások

A volt 'II. éves' 1960-ban végzett hallgatók a Nyugat-magyarországi Egyetem ezévi tanévnyitó ünnepségén kaptak 'aranydiplomát'. Sajnos sem beszámolót, sem csoportképet nem tudtam szerezni lapunk számára. Talán a tavaszi számban! *(A Szerk.)*

Józsa faragvány Pécsett

Józsa László 'amerikai indián ihletésű' faoszlopot faragott a Seattle-i magyarok megbízásából Pécs város (mint Seattle 'testvér városa') számára. A faragvány hivatalos felavatása szeptember 23.-án volt Pécsett, amin Józsa L személyesen részt vett. *(a Szerk.)*

SOPRON PIKNIK 2010 - SZÁSZ TANYA.
(balról, álnak) Jákóy E, Rédey I, Rédey J, Szanyi L, Timár J, Szanyi G, Szász I, Szász J, Kondor Gy, Kapuszta J, Kondor Gy, Takács J, Tóth J, Bakó J, Tóth T, Szabó Gy, Németh Á, Kurucz J, Draskóy Gy, Puskás Zs, Görgényi B, Pintér M, Németh J, Puskás L, (balról, térden) Pászner L, ifj.Pászner, Kocsis T, Rétfalvi L, Józsa L, Takács Á, Kurucz M, Pintér L, Nagy M,

A **Sopron Alumni** azon egyének közössége, akik diákjai vagy oktatói voltak a Soproni Erdőmérnöki Főiskola 1956-ban Kanadába vándorolt részének, ami mint a University of British Columbia, Faculty of Forestry-Sopron Division működött 1957 és 1961 között. Szintén a közösséghez tartoznak azon Sopronban korábban végzett erdőmérnökök, akik szoros kapcsolatot tartanak fenn a csoporttal.

Kapocs - A Sopron Alumni időszakos közleménye.

Szerkesztő: Rétfalvi László, [4646-West 5th Ave, Vancouver, BC, V6R 1S8; Tel/Fax: 604-224-3655; (e-mail: llretfalvi@shaw.ca)]

SOPRON ALUMNI

Adamovich László
Ambach Mihály
Andódy Edit 1932-1993
André Béla
Apt Kamill
Apt Ödön 1901-1990
Apt Ödön
Bajzák Dénes
Bakó József
Bakonyi Nándor
Bakos Tibor
Balatinecz János
Balpataki György
Bándi Péter
Barabás József
Baraksó János
Baranyay József 1922-1974
Bátay János
Báthy István
Bella Imre
Benkő Géza
Benyovits Gyula
Bezerédi Gyula 1926-2005
Bige Zsolt 1924-2005
Boa Sándor
Boda Zoltán
Bódig József 1934-2007
Bogyai Elemér
Bölecz Béla
Boncz Ernő
Bordulák Zoltán 1936-2010
Borovits Ferenc
Borsos Zoltán 1935-1979
Budai Géza 1930-2003
Csányi Elek 1920-2009
Csapó Imre
Császár Rudolf 1936-198?
Cserjesi Antal 1925-2006
Csima István
Csizmadia Ferenc
Csizmazia József
Csizmazia Tibor 1932-1979
Deminger Károly
Dibúz Jenő
Dibúz (Bruckner) Judit
Dobozy Tamás
Domsa Zoltán
Draskóy György
Farkas István 1937-2000
Farkas Mihály
Fazokas Ferenc
Fekete Róbert
Ferdinánd István
Fodor Gyula 1890-1982
Fodor Gyula
Fodor (Tormássy) Erzsébet
Fónagy Sándor
Frey Otto
Fülöpp Zoltán
Für Károly
Füstös Árpád 1926-2004
Gáspár József.
Gerencsér László 1914-1976
Gőgös Ferenc 1938-1972
Görgényi Béla
Grátzer Miklós
Grozdits György
Gyöngyösi Sándor
Gyöngyösi (Danczinger) Edit 1936-1989
Háhn Fülöp
Hajdu Csaba
Héder István
Héjja Anna
Héjjas József
Héjjas (Bernsdorfer)Katalin
Herczeg Endre
Hidasi István
Hirczy Béla
Hokhold Ferenc
Homoky István
Horváth Cz.Emil
Horváth István 1934-2010
Horváth Otto 1926-1984
Horváth Sándor
Horváth (Balogh) Izabella
Hudák János 1935-1997
Huszár Károly
Ifjú Géza
Illés István
Jablánczy Sándor 1908-1999
Jagodits (Kundráth) Júlia 1937-1989
Jákóy Endre
Jancsik Károly
Jandó Tibor
Józsa József
Józsa László
Juhász (Gyöngy) Erzsébet
Juhász Gyula 1934-2002
Jutasi Béla 1933-2007
Kafka Péter 1899-†?
Kalmár Lajos
Kercsó (Jagodits) Edit
Kapitány Gyula 1937-2008
Kapuszta József
Kassay Viktor 1933-2005
Kémes József
Kenedi (Király) Ilona
Kerekes József
Kiss-Tóth János 1934-1977
Kiss Gyula
Kiss János
Kiss János
Klíma Imre 1924-2000
Kocsis Tibor
Koczó Mihály
Koller Pál 1894-1972
Koltai István
Komlóssy József
Komondy Gyula
Kondor Gyögy
Koós Béla
Korán Zoltán
Kornya Lajos 1917-1979
Kósa Zoltán
Kováts István 192?-2010
Kováts (Erdős) Márta 1934-1967
Kováts Miklós
Kozák Antal
Krajczár Ernő
Krétai Ernő 1933-1995
Kurucz Ferenc
Kurucz János
Leskó György
Leskó (Rácz) Anna
Lovrits (Somogyi-Tóth) Eszter
Magasi László
Major Richárd
Markó Imre
Márkus Gábor 1937-199?
Matolcsi Géza.
Medveczky Lajos 1910-1989
Molnár József
Must (Hankovsky) Éva
Nagy Géza 1933-1991
Nagy (Link) Magda 1930-2006
Nagy Mihály
Nagygyőr Sándor
Németh József
Németh Lajos
Németh László
Németh Zoltán
Noviczky Zoltán 1936-1992
Nyers Ferenc
Ocskó István 1933-2010
Orlóci László
Orlóci (Mihály) Márta
Orosz Iván 1937– 2009
Oroszlán József †?
Ötvös Imre
Pál László
Pálffy Csaba 1927-1999
Pálka László 1937-1995
Palkovics János
Pandák László
Papp Ferenc 1901-1967
Pászner László
Pataki István 1937-2009
Péch Gyula
Pendl Ferenc 1933-1998
Pénzes László 1927-2010
Ping Ferenc
Pintér László
Poprádi László
Porpáczy Lehel
Prém Béla
Puskás László
Rab Rudolf 1935-2005
Rabóczi László
Ravai János
Rédey József
Rétfalvi László
Réthy Sándor
Rikli Olga
Roller Kálmán 1913-2004
Rónay Sándor
Ronyecz József 1935-1998
Rupf László
Safranyik László
Salamon Marion 1911-1990
Sebestyén László 1923-1995
Selmeczi György
Simon József
Sinka Gyula
Sivák Béla 1935-2005
Skorka Mihály 1935-1992
Soós József
Spándli Imre
Spuriga István 1934-1977
Szablya János 1924-2005
Szabó György
Szabó Tivadar
Szalamin Gábor
Szalkai András
Szalkai (Somogyi) Eszter
Szamosi Gábor
Szántai Ferenc
Szanyi László
Szármes Kornél
Szász István
Szász (Kubinyi) Júlia
Szauer János
Szauer (Szikszai) Klára 1935-1999
Székessy László
Sziklai Oszkár 1924-1998
Szy Ferenc
Takács József
Takaró László
Tamási Miklós 1936-1994
Tarnócai Károly
Tőgel Gyula 1938-2001
Tolnai István
Tóth Endre
Tóth (Molnár) Erzsébet
Tóth Géza
Tóth János
Tóth József
Tóth Tibor
Tresó Bertalan
Tresó Ferenc
Túrmezei Zoltán
Tuskó Ferenc 1913-1965
Tutunovszky Koszta
Vadai János 1928-2006
Vajas Jenő 1936-2000
Váradi Béla 1932-2003
Váradi (Fejes) Mária
Varga Pál
Vári Miklós
Veres Gábor
Veres Sándor 1927-1998
Vető László
Viszlai (Delkin)Éva
Viszlai János
Vlaszaty Ödön
Weidinger Imre
Witt Lajos 1898-1994
Zoltay Endre 1935-2006

Akik elmentek, de el nem szakadtak,
Kanadában is magyarok maradtak,
Akik meggyőztek egy messzi világot,
De ma sem mások: soproni diákok,
Az ősi otthont, az Akademiát,
Szívből köszöntik: Vivát! Vivát! Vivát!

Vargha Domokos